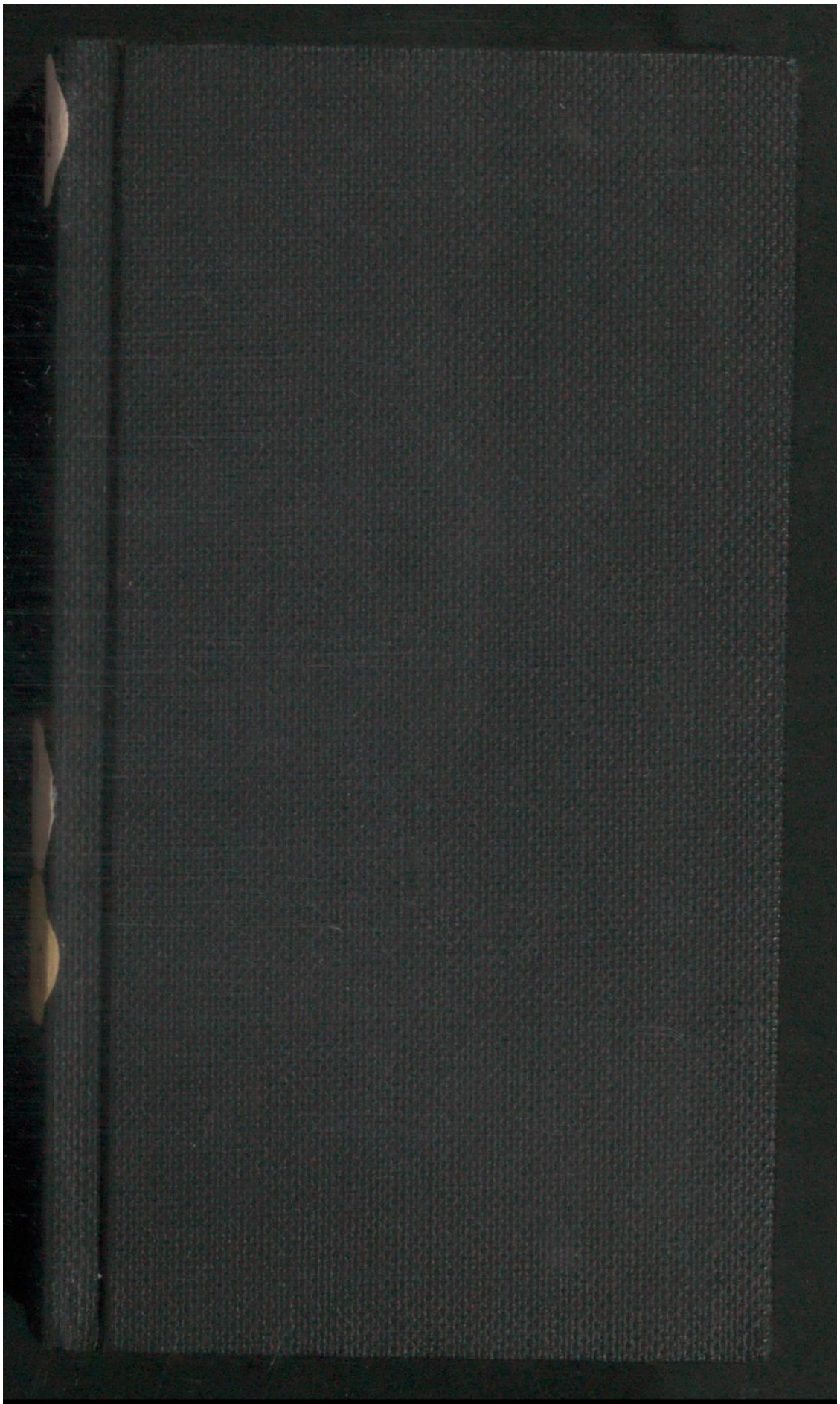

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

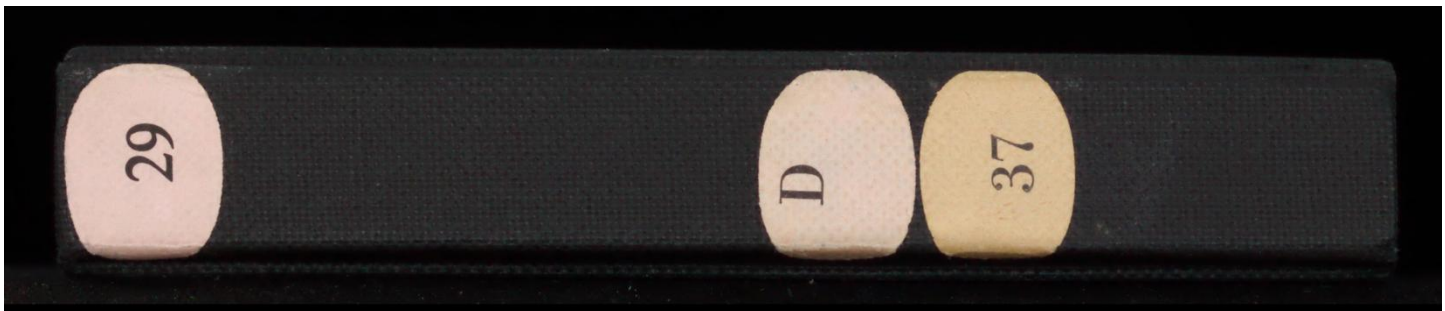

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

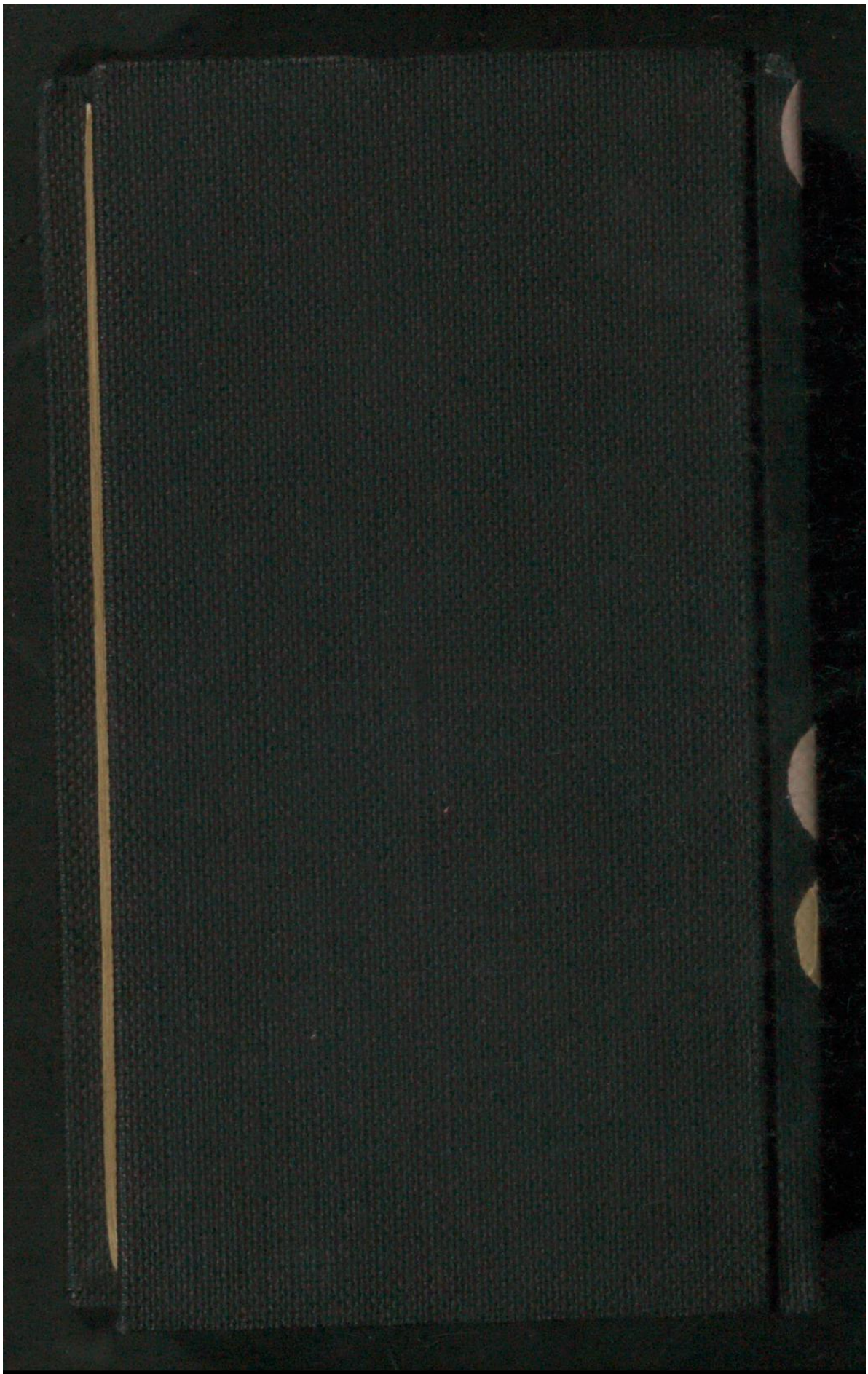

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

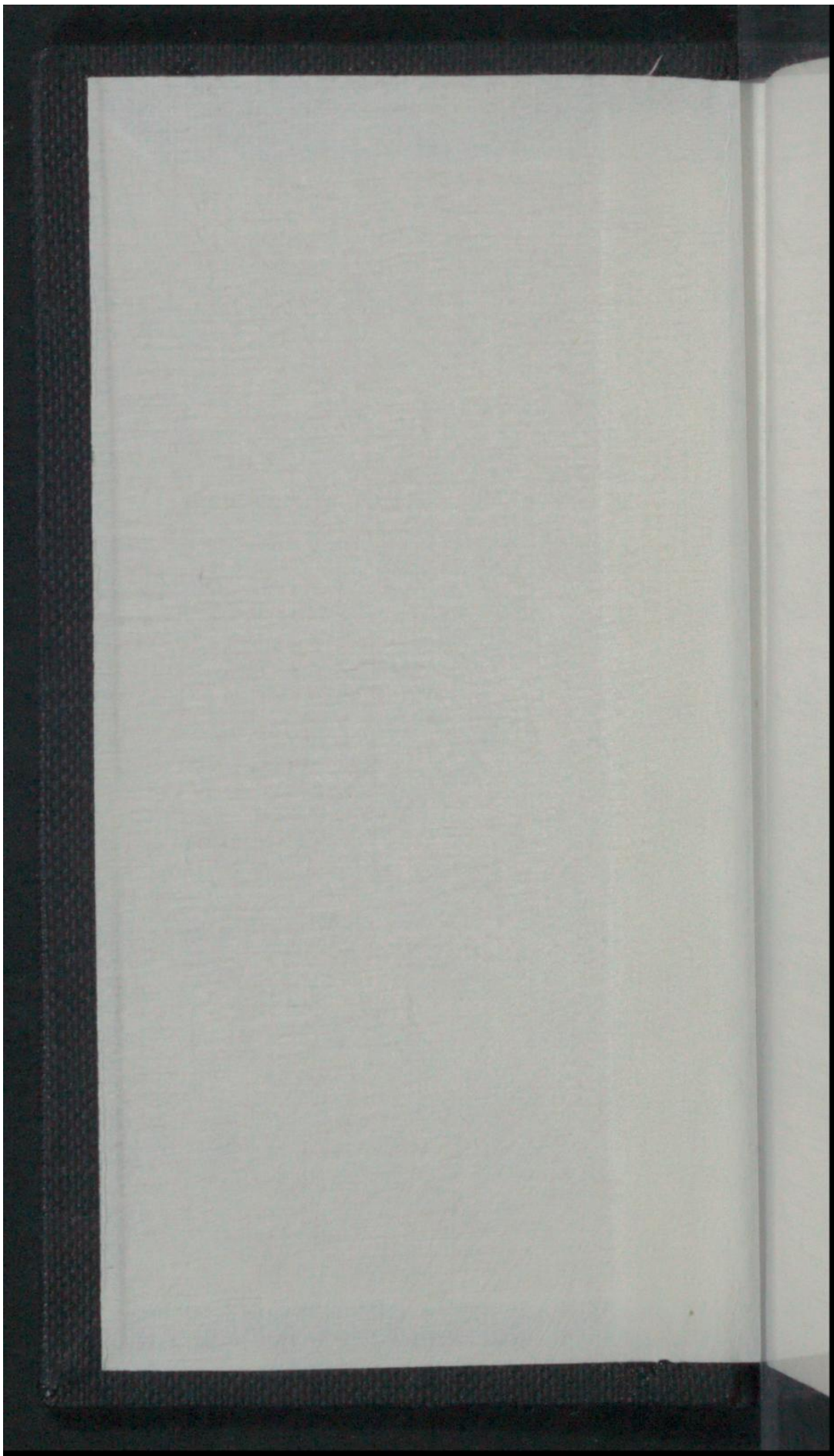

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

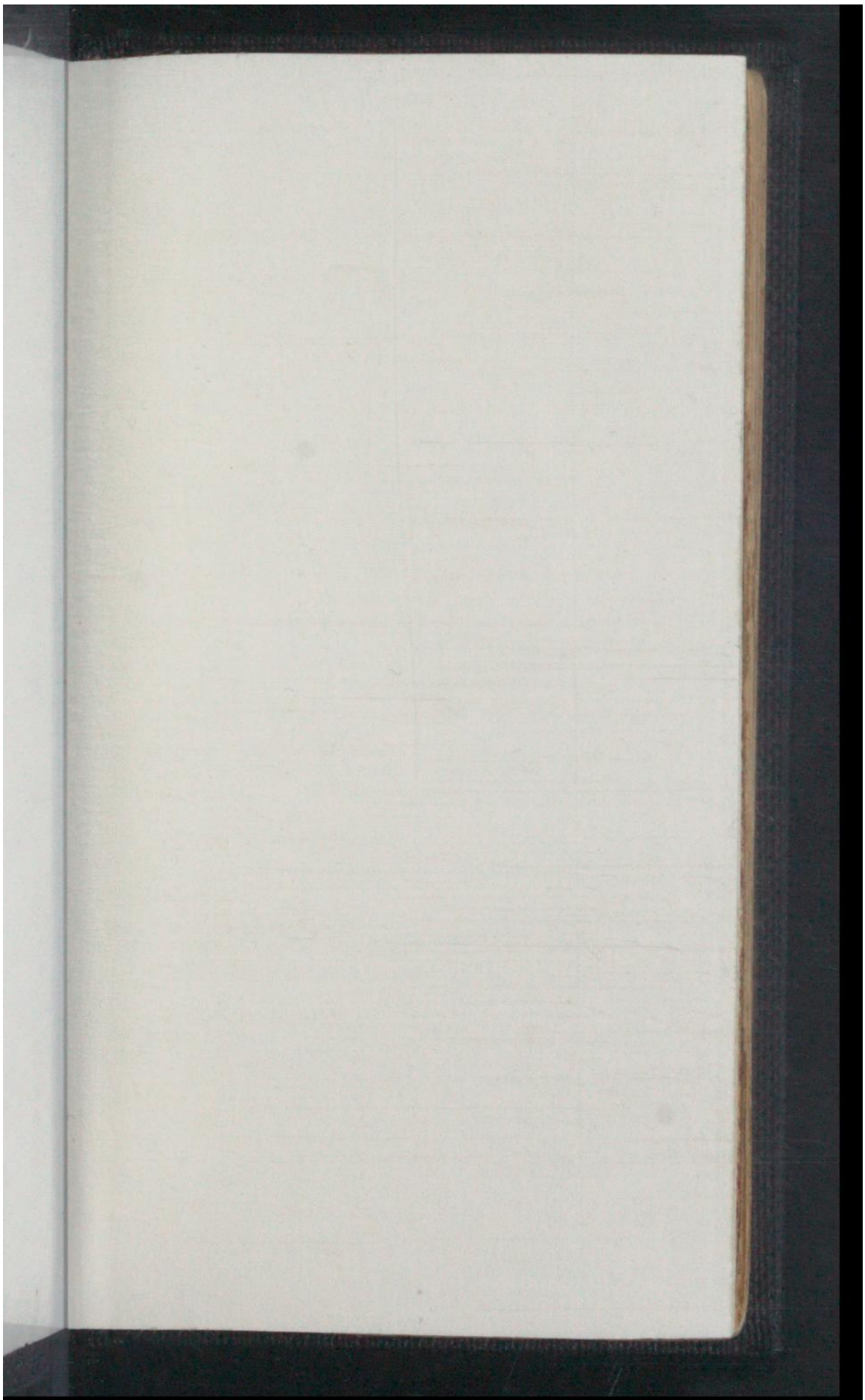

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

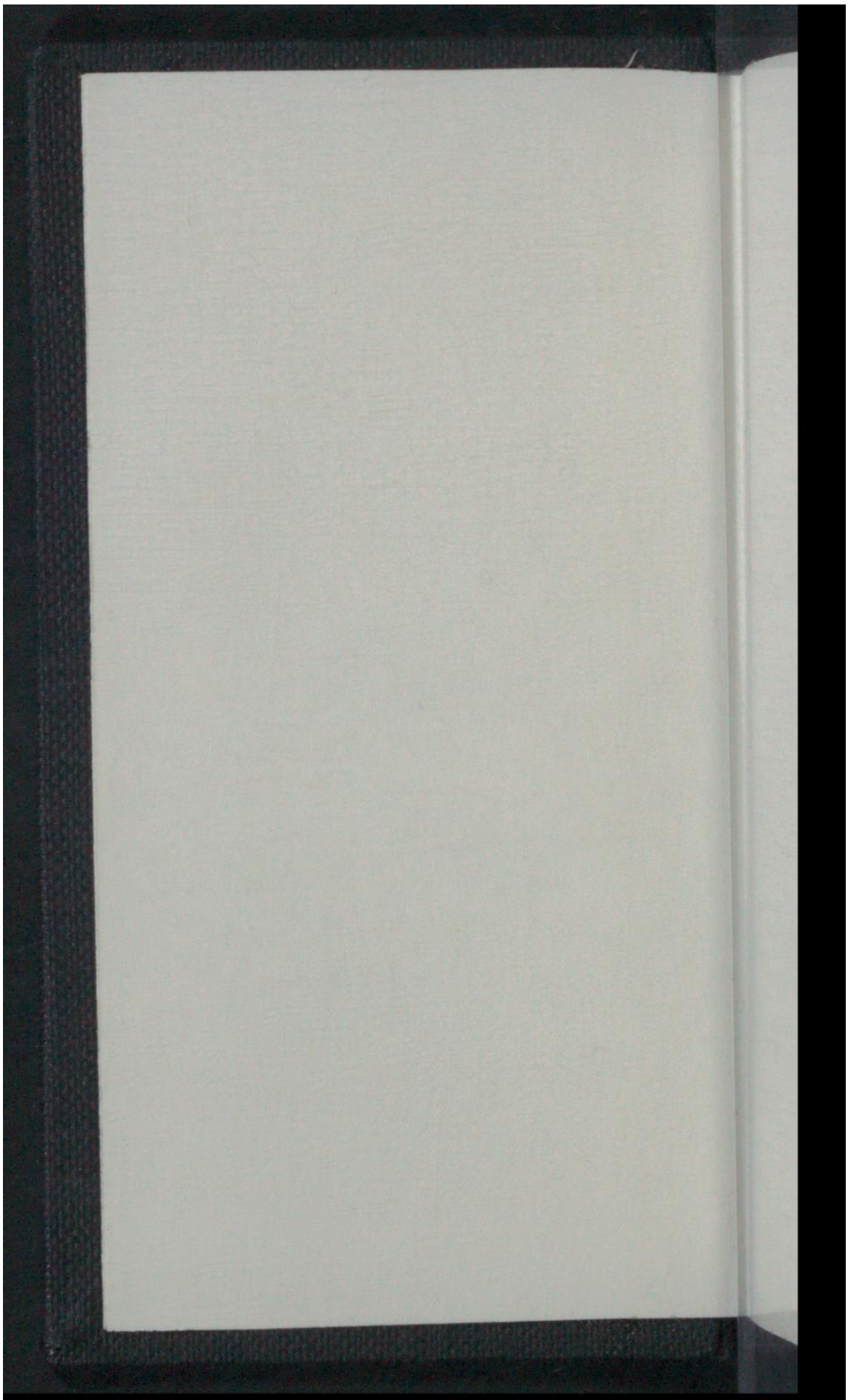

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

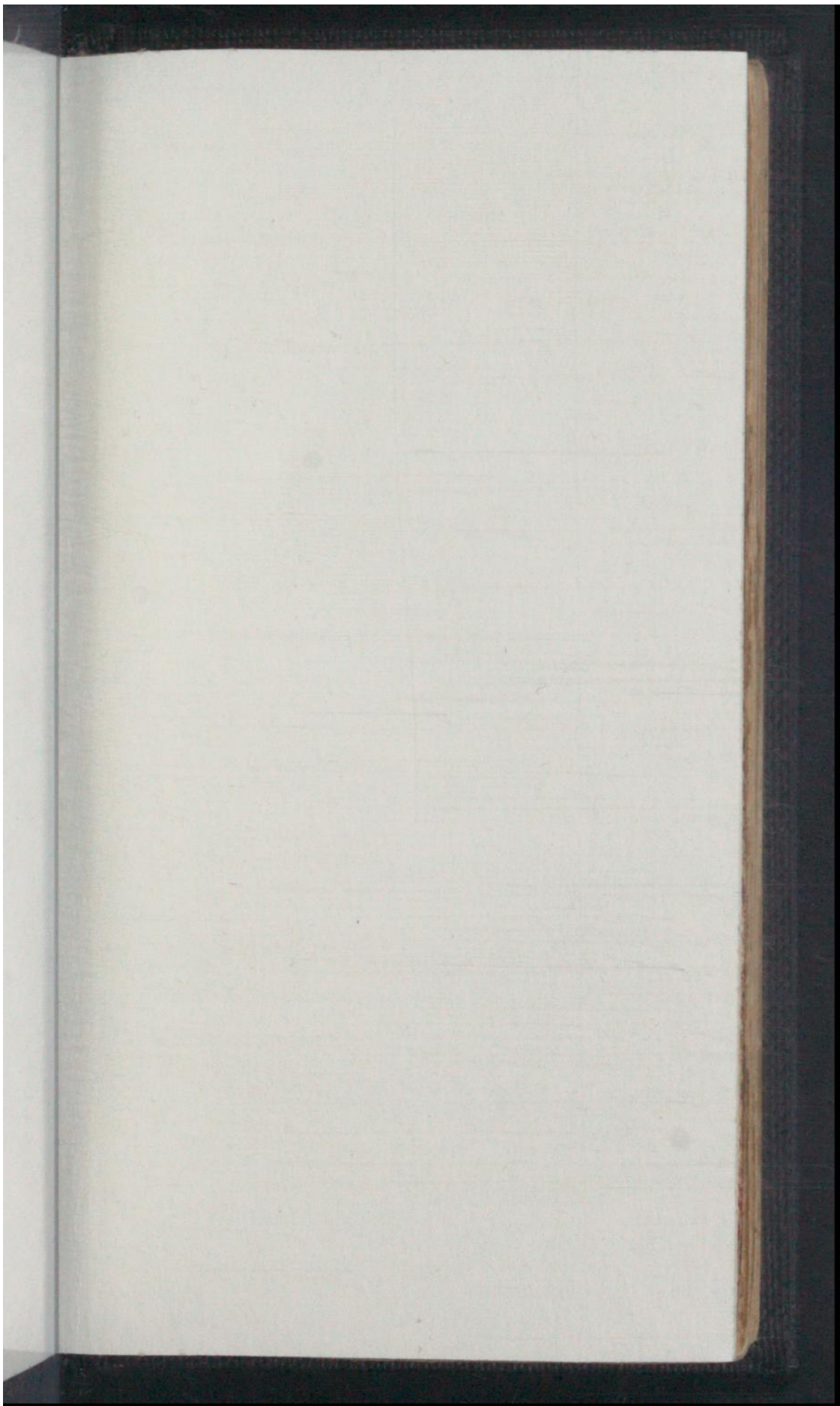

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

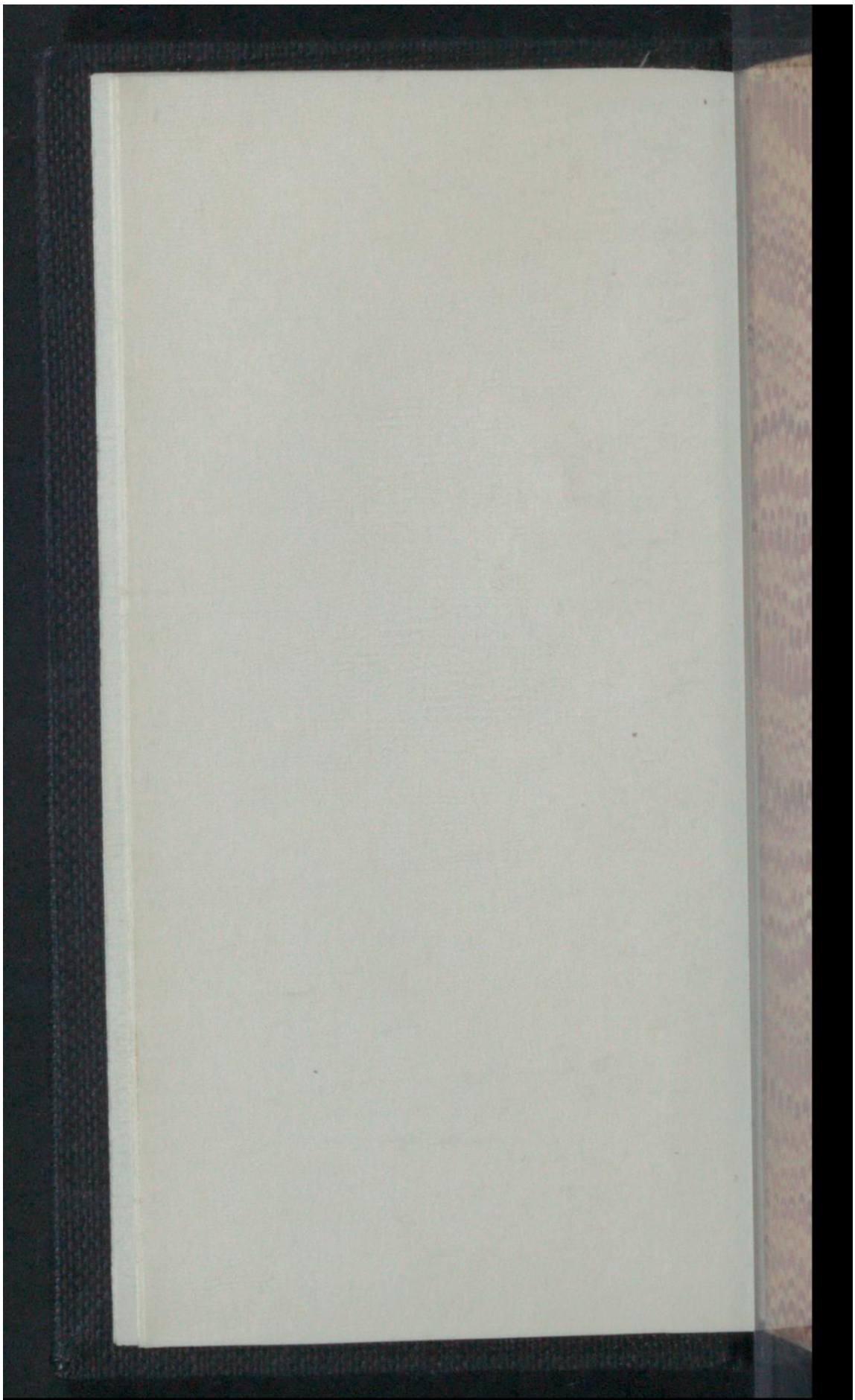

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

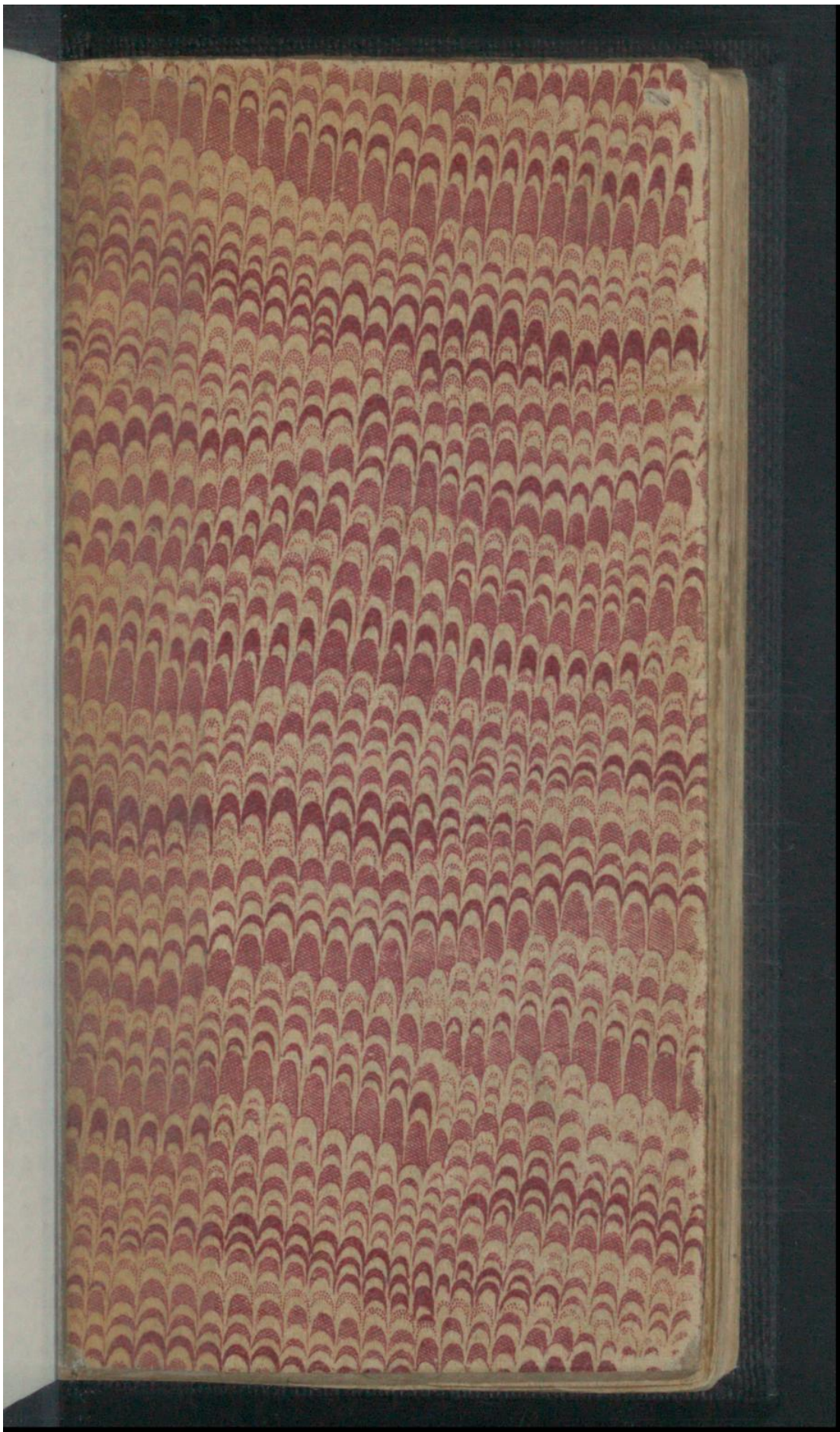

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

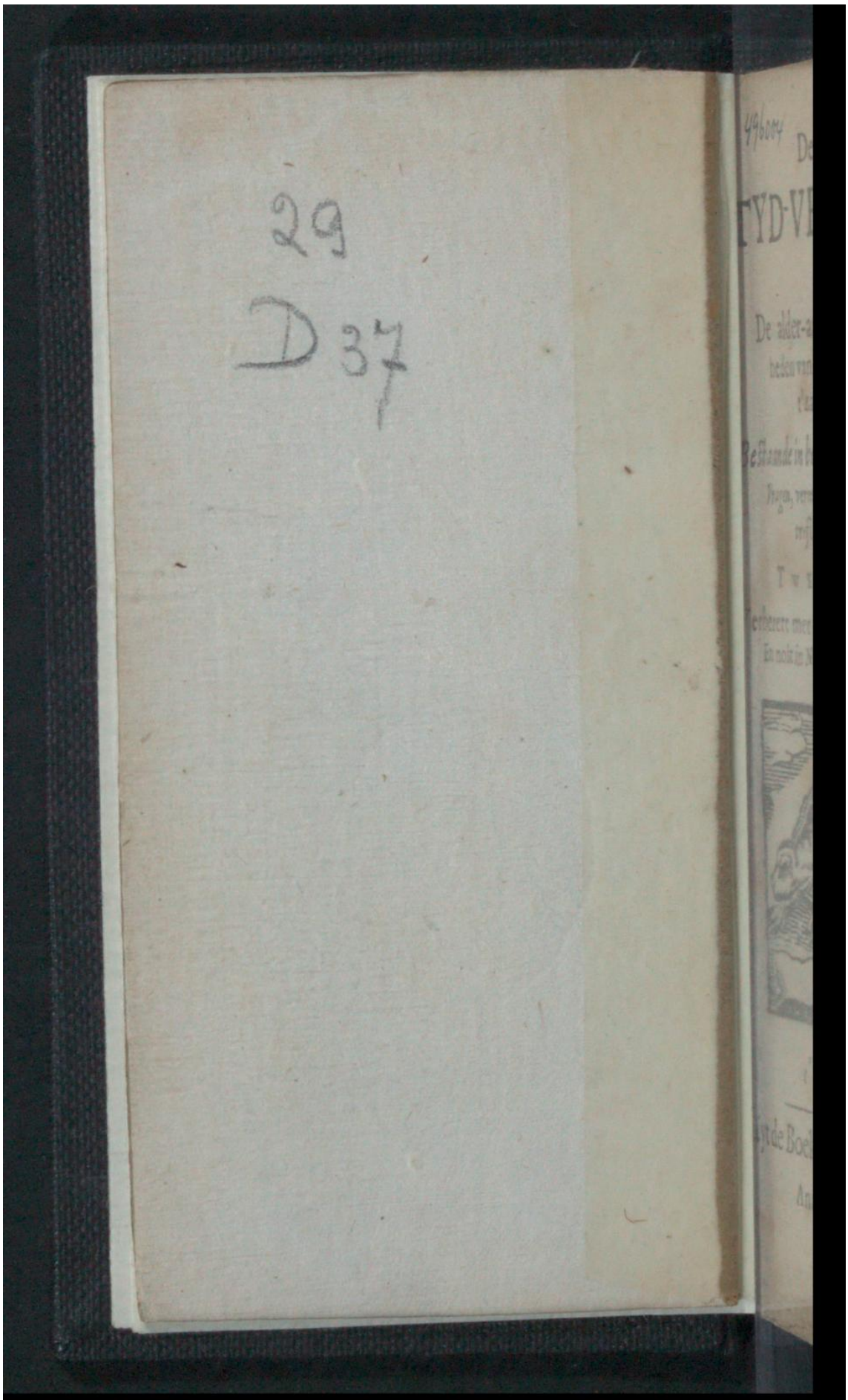
29
D 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

496004 29-D37.

De Klugtige

TYD-VERDRYVER

Waar in

De alder-aardigſte vermaaklijkheden van verſcheide Schrijvers t'zaam gezet zijn.

Beſtaande in boertige Bedrijven aardige Vragen, vermaakelijcke Antwoorden; en trefflijke Zin-ſpreuken.

TWEEDE DRUK

verbeterd met ontrent Hondert uitnemende En noit in Neerlands gedrukte ſlokkernijen.

t'UTRECHT,

By de Boek-winkel van *Simon de Vries*.

Anno M. DC. LIII.

38

Z.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

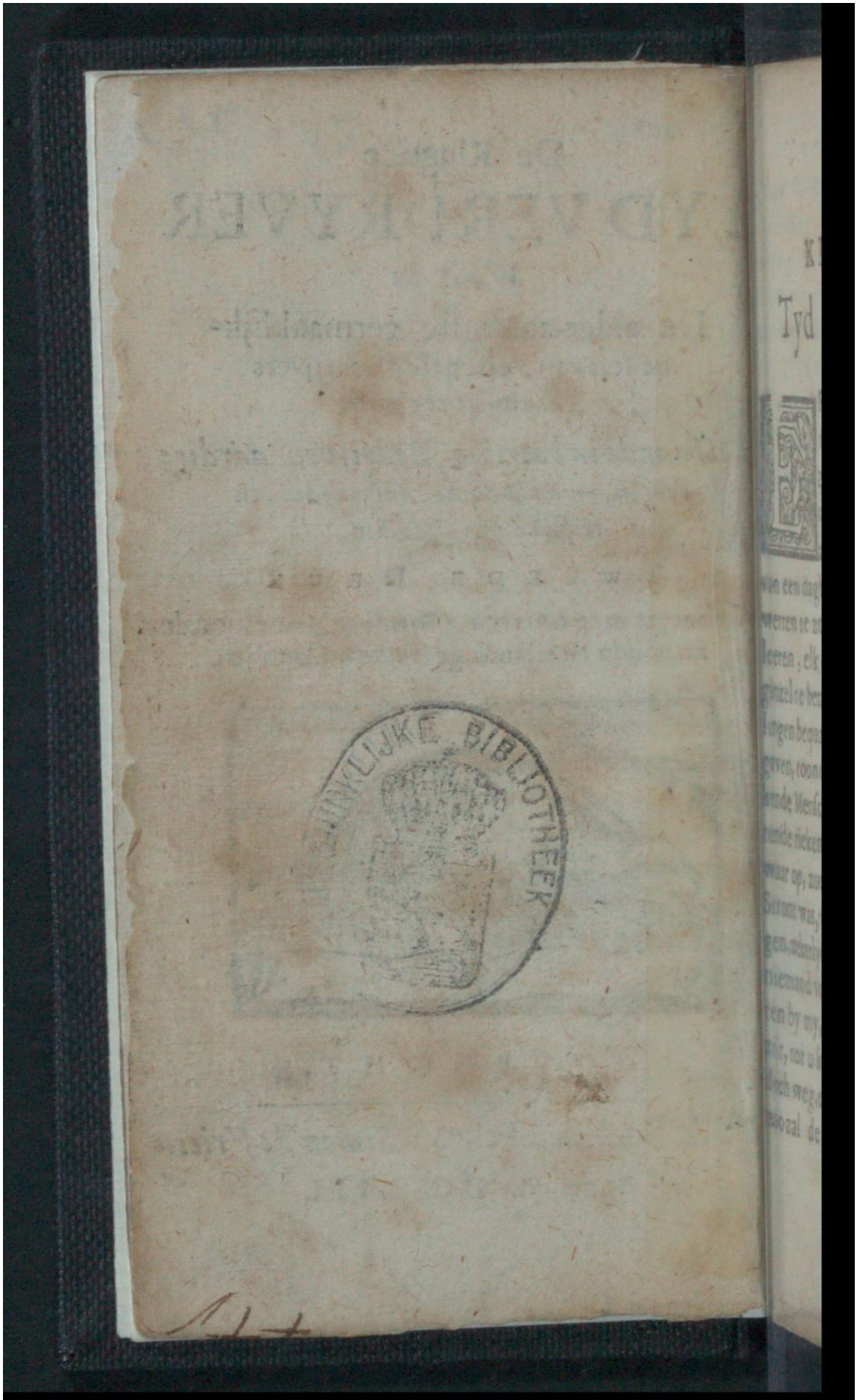

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

DE KLUGTIGE Tyd - Verdryver :

EEN Schoolmeester uit zijn dienst verstoten zijnde, en geen gelt hebbende, om, na oude gewoonte te leven, liet zig verluiden, dat hy inden tyd van een dagh, yder, zonder tegen God of de wetten te zondigen, het waarzeggen wilde leeren, elk om thien guldens, met het beginzel te betalen. Soo hy nu eenige Jongelingen bequam, die hem 'tgeeischte geld gaven, toonde hy haar een doos met stinkende Menschendrek, en, haar daar in latende rieken, vraagde, wat daar in was? waar op, zoo d'andre antwoorden, dat het stront was, zei hy: O ghy kond waarzeggen, zekerlyk 'tis stront; maar zeg het doch niemand voord, op dat ik meer Scholieren by my, en gy meer gekken, gelyk gy zijt, tot u krygt; anderfins, ik heb uw geld doch weg, en zoo gy geen kameraads krygt zoo zal de spot alleen op u vallen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Een Koopman, meenende zijn waren, zonder tol te betalen, door te voeren, verviel juist in handen vande Tollenaars, die zijn goed in haar hel bragten, gewisselijk een plaats zonder genade: Evenwel, de Koopman, vrienden makende, kreeg noch eenigen afslag. Meerder gunst, zei een der Tol-Heeren, zoud gy niet krijgen konnen, vermits u goederen als in de Hel, daar geen uitkomen in is, verdoemt lagen. Oh zei de Koopman, daarom zal ik overal vertellen, dat ik hier beleefde Duivels gevonden heb.

In een gezelschap gesproken wordende van een geleerde Juffer, jongst, aan een geleerd Edeling getroud, en dat zy in vyfderlei spraken zeer wel ervaren was; zo voerder een slegt hooft dus op uit: *Mijn Wijf kan maar een spraak*, en daar kanze zoo veel woorden in uitborrelen, datter my 'thooft dik van omloopt: zoo zy'er ook vijf kon, zy zou zoo veel spreken, dat ik'er geheel gek van zou worden.

Een woekeraar stervende, liet zijn zoon een geheel groote Schat na: hy op een tijd, by een koopmans zoon, wiens vader hem maar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

maar gemeene middelen nagelaten had, zijnde, verweet hem zijn sleghte gelegentheit, tegen de zijne gestelt zijnde: Even wel, zei den anderen, ben ik veel blyer en gerusster, dan gy zijt: want ik weet, dat mijn Vader, om mynent wil, om my rijk te maken, niet in de hel leit en brand.

Koenraed van Rozen, Krijgs-Overste van Kaizar *Maximiliaan* was een zeer schimpig Man, en vol allerlei Spotredenen: Zoo hy eens int gezelschap des zelven Kaizers met de kaart speelde, kreeg hy drie Koningen inde hand, en om den Kaizar zijn al te groote slapheit, met een aardige streek te verwijten, vraagde hy zijn tegenspeelder, of die geene, die vier Koningen had, met gezette geld niet na hem strijken mogt? Zo nu ja geantwoord wierd, wenkte hy de Kaizer, als hem willende, quansuis, iets in't spel toonen, zoo nu de Kaizar by hem quam, greep hy hem by de Tabbart, wierp zijn drie Koningen neer, op de Tafel, en zei: daar zijnder drie, en dit is de vierde; Van *Maximiliaan*, door een geestige manier, een kaarten-koning makende.

Tot Nurenburg is op groote geltstraf

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

verboden, dat de Voorſpraken in hun geding ſchriften, die voor den Raat gelezen worden, gantſch geen ſmaat of laſter woorden gebruiken mogen. Twee vande zelve hadden een geding tegen malkander, en den eenen, die een looze ſpotter was, nam voor zijn party eens dapper uit te maken, en te vexeeren: Om dit te doen, zonder evenwel in boete te vervallen, ſtelt hy zijn geſchrift in, in overal met veel ſmaatwoorden doorſpekt, doch daar na doet hy die altemaal deur, doch zoo datze genoeg te leezen waren, en levert de papieren alzoo in. Den anderen, deſelve voort geregt ziende, beklaagt hem, en dringt op de boete aan: Doch de Vos verantwoorde zig hier mee, dat het niet vreemd was, dat hy in zijn eerſte grampſchap, zoodanige woorden, uit de pen had laten vallen, maar dat hy, bezadigt zijnde, en de wet der Heren overwogen hebbende, de zelve alle, gelyk te zien was, doorgeſchrabt had; en dat hy't geſchrift zoodanig niet overgelevert zou gehad hebben, ten ware dat hem den tijd, om't zelve weer af ſchrijven, ontbroken had: Op welke ontſchuldiging de Heeren hem vry ſpraken; waar door den anderen by na van ſpijt, meende zijn zinnen te milzen.

Den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Den hof-nar, van zijn tegenwoordige Kaizerlyke Majesteit, *Ferdinand IV.* quam voor de zelve Majesteit en zijn Raden, met een gebonden boek onder zijn arm, gins en weer gaan: hem wierd vande Vorst gevraagt, wat hy voor een Boek droeg? Zijn Antwoord was, datmen daar in zien kon, wat op den aanstaanden grooten Ryksdag zou besloten worden. De Majesteit nam het boek van hem, en op doende, bevond het maar van wit papier te zijn: Waar op hy de bootzemaker toesprak: hier staat niet met al in: Die daar op antwoorden, daar zal ook op de Ryksdag niet met al geschieden. 'sAnderen daags komt hy met 't zelve boek weer voor de *Majesteit*, die hem vraagde, wat daar nu in stond? hy antwoorde: goeden raad, om u een gelukkig kaizar te maken: De Vorst opende het wederom, en bevond alleen deze Letters daar in I.I.I.I. waar op hy zei, maar vier I. daar in te vinden en wat hy daar mee zeggen wilde? De gek voer dus uit: De eerste I. betekenen de Joden; die hier meer vryheid hebben als de Christenen, die moet gy dezelve benemen, om een *Christelyk Kaizar* te zijn. De tweede I. zijn de Jezuiten, die moet zijn Majesteit niet zoo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ná by hem hebben, en alle raatslagen hun bekent maken, om een *Gerust Kaizer*, en vry van vrees voor *Moordenaars* te zijn. De derde I. Betekend de Jonge Raats-lieden, die schoon dikmaal onwetende, echter door gunst, of geboorte, tot dat ampt gevorderd wierden, dewelke zijn Majesteit van hem doen moest, om een *Wijs Kaizer* te zijn. Eindelijk, de vierde I. Beduide Justitie, dewelke hy zei, door de kragt van giften en gaven, in zijn *Majesteits Landen* niet veel te vinden was, die hy moeste herstellen, om een *Rechtveerdig Kaizer* te zijn.

Doen Hartog Fredrik van Saxen, Lutherus eens met een vat Wijns beschenken wilde, Liet hy hem weten, dat hy uit twee Vaten de keur zou komen nemen; Luther zend Melanchthon in zijn plaats, en zoo de Keur-vorst tot hem zei, dat hy uit beide een kiezen zou, zo sprak Melanchthon: Doorlugtige Heer, ik wil uwe genade eerst iets zeggen: Doen Lyzander in Sicilien, by Dionisius was, heeft hem Dionisius twee heerlijke rokken voorgedragen, om een, voor zijn Dochter, daar uit te kiezen; doch Lyzander antwoorde: Dat hy daar in niet ervaren was, maar dat hy zijn dochter beide

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

de rokken brengen wilde, om te zien welk haar aanstond, 't welk hy ook deede, en bei de zelve behiel. Den Keurvorst, dit aangehoord hebbende; vereerde met een lagchenden mond Lutherus bei de vaten.

Tot Tubingen waren twee geleerde mannen in twist-redening geraakt, in't welk zy vry wat heftig wierden, zoo dat den eenen zei: Gy zijt een stout en hovaardigh Mensch; Waar op den anderen hem dit toevoegde: Lieve Heer Doctor, indien gy veel ootmoedigheit over hebt, verkoopt my dan een Onze.

Twee Edelingen, t'zamen in een gezelschap zijnde, geraakten in woorden: d'een verweet den anderen, dat sijn Voorvaders maar een deel narren geweest waren die zonder eenige aghtinge geleeft hadden, waer op den anderen dit wederom uitschoot, Ick stoor my daar aan niet; niettemin, zeg ook wat van uw gerabraakte en onthoofde Voorvaders.

Zeker oud man, twist redende met een Jongeling, welke, na veel woorden, tegens den ouden, met groote ongestuimigheit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

zei: Ghy hebt uwen eigenen Kop; waar hy dit bezadigt antwoord ontfing: 't Is soo gy zegt, vriend, en zoo ik den mijnen niet en had, ik zou den uwen niet begeren.

Twee Meesters inde reghten, dongen in't raadhuis, zeer yverig tegens malkander. Onder anderen, zei den eenen, dat de Sluit redenen van zijn party, nietanders, dan reghte Kooldragers Argumenten waren. Mijn Heeren, zei den anderen, ik laat u oordeelen, wie van ons beiden, best een Kooldrager gelijkt. Dese schimp was uitnemende geestig, vermits den anderen een man van een zeer bruine verwe was, die, met een lagchend aangezigt, zei: zekerlyk gy hebt my redelyk betaalt.

Zeker geleerd Man, die, onder andren zei, noit geen genees-meester, noch genees-drankken uit een Apothekars winkel, gebruiktte hebben, wierd gevraagt, wat hy dan dee, als hy zig niet wel te pas gevoelde? waar op hy dit Antwoord gaf. Ick maak mijn Wijf tot mijn Doctor, mijn Tuin tot mijn Apothekar, mijn keuken tot mijn Chirugijn, en stel God over dat alles.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Zoo op een tijd het Chriſten-Heirleeger in ſlagordre ſtond, om met het Turks krijgsheir te ſtrijden, zo deede zeeker Paap een geſprek aan de Soldaten, om haar tot kloekmoedigheit, en hoop te vermanen, gebruikende, int eind, deeze woorden. Vegt dan vromelijk, ô mannen, tegen deeze Onchriſten honden, en vreeſt de dood niet, want die hier blijft, die ſterft een Martelaar Jeſu Chriſti, en zal noch van avond, het Avondmaal met onze Heere God, inden Hemel eeten. En alzoo zijn vermaninge eindigende, is uit de Slagordening gegaan; De Soldaten dit ziende, vraagden den Hooftman, waerom de Prieſter met hun, het Avondmaal, by onze Heere God niet eeten wilde? Waar op den Hooftman, met een by zondere aardigheid, dit zei. Het is van daag zijn Vaſtendag.

Zeker Kardinaal, gevraagt zijnde, oft, om zoo veel Echt brekingen en Hoererye en te ſchouwen, niet beter was, den Prieſteren den houwelijken ſtaat toe te laten? Antwoorde daar op aldus. Daar zijn twee ſware geboden inde Wet, namentlijk. *Gy zult niet Echt breken*, en *Gy zult niet ſtelen*. Verbiedmen de Prieſters het Houwelijk

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

gelijk nu, zoo zondigen zy tegen't eerſte; En zoomen haar 'thouwelijk toelaat, zoo zullen zy ſondigen tegen't tweede, en dieven worden, alle Kerkelijke Goederen na haar trekkende, die dan door haar kindren vervreemt zouden worden.

Zeker voortreffelijk man gevraagt, zijnde, wat het beſtandigſte op deeze wereld was? Antwoorde. Een opregte, en eenswelvaſtgegronde zuivere Liefde, tuſſchen, Bruidegom en Bruid. De waarheit van dit, kan gezien worden, in een gedenkweerdig voorval, geſchied onder de Regiering van Keizer Henrik, In't Jaar 1332. na de Beſchryving van d'Heer *Sigiſmundus Suevis*; Ik zal het, ten kortſten hier invoegen. Een Jongman, van een voornaam geſlagt, en magtigen Rijkdom, was op een tijd, in zeker Stad, daar den Hartog zijn hof hield, op een hoogtijd gekomen. Hy zag, int het Vorſtelijk Vrouwen timmer, een boven maten ſchoone Maagt, zonder weerga, komen; en ſie, dadelijk gevoelde hy zijn hert met een uitnemende, doch reine, Liefde bevangen; de welk zy, aan haar zyde, niet min gewaar wierd. Hy ſpreektze met eerbare en bewegende redenen aan, en, om

met

met veel woorden, onze Pen, en uw oiren niet te vermoejen, zy geeft hem toezegging, doch onder voorwaarde, by aldien den Hertog, onder wiens gehoorzaamheit zy was,'tzelve toeſtond. Fredrik,zoo zal de Jongeling heeten, vertrekt zig, na heuſche dankſeggingen,na den Vorſt,met diep ootmoedigheid,van hem verzoekende,dat zijn genade, hem de Bruiloft met Leonora,geliefde te vergunnen. De doorlugtigheid, hem beproeven willende, zeit, datze niet ten Huwelyk zou gegeven worden,ſchoon hy al ſijn goed,ja tot de minſte weerde toe, daar voor geven wilde. Hy Antwoord, by aldien zy daar voor te koop was,dat hy al't zijne gewillig overgeven wilde.Sijn Edelhet wederom, dat hy onberaden was, vermits hy 'tzijne overgevende, en met haar, die hy zelfs vande ſtraat opgenomen had, en derhalven niets hadde, niets hebbende, geen middel ſou konnen vinden, om te konnen leven; maar evenwel,by aldien hy hertnekkig bleef, en hem eerſt, al wat hy had, overleverde, dat hy't houlijk toeſtond,en Leonora hem overleveren wilde. Fredrik, haar,uit een aller-innigſte Lieſde, meer als zig zelf beminnende,agte weinig, al zijn goed te verliezen, om haar te bekomen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

men dies hy 'tverzoek, of veel liever, 't Gedwang des Hartogs aannam, en zei, dat nadien zy zijn Rachel was, hy niet vreesde, niet alleen zeven, maar al de jaren zijns levens, haar, zelfs int alderveraghtste Ambagt te dienen. Leonora, aan haar zyde, zei niet minder; Zoo dan na dat de Vorst al't goed na zig genomen had, wierden zy aan elkander gegeven. Een geruimen tijd, na de'tzamenbindinge dezer gelieven, verstreken zijnde; liet zijn Doorlugtigheit hun beide voor hem ontbieden; Gekomen zijnde, vraagde, elk in't byzonder, of zy geen roukoop hadden, den eenen wederom toezeggende all zijn goederen indien hy zijn Vrouw afstaan wilde, en d'andre belovende wederom in 't Vrouwen-timmer te neemen, om haar genoeglijke dagen te hervatten, zo zy van haar Man afgaan wou. Maar, uit beider mond gehoord hebbende, veel liever te willen sterven, als haar vast gegronde en onbrekelijke Liefde te veranderen, heeft hy aan Fredrik al zijn goed wederom gegeven, en aan haar, die te vooren niets had, een treffelijke Bruidschat geschonkken; met eenen bekennende, datter niet bestandiger was, als een vastgegronde en zuivere Liefde. Waar op ook

ook het Hoogduitze Spreekwoord ziet.

D'Hoogſte aarts beſtandelijke Luſt ,
Alleen in't Kuiſche Echt-Bed ruſt.

Wil iemand meer dezer gelijker geſchiedeniſſen, die leeſe Hozimanni Verus Amor Conjugalis, nu jonghſt in Hoogduits vertaalt, en tot Maagdeburg gedrukt.

Jan van der Veen, Deventers Digt-Konſtenaar, voerd in zijn Rijm-Raetzelen, een Jongeling in, die, ik zal't in onrijm zeggen, aldus ſpreekt. Ik ben't niet ; Ik wou ook niet dat ik het was , en nochtans hoop ik het worden. Terwijl gy u beraad, wat hy zeggen wil, zal ik voortgaan , en iets anders op-diſſchen.

Zo een Seker Poëet, in alle Vergaderingen, gedurig zijn gedighten voorlas , en tot walgens toe daar van ſwetſte , zei een geleerd man tot hem, dat hy gewiſſelijk de Koek-Koek gelijk was , die nimmermeer iet anders, als van zijn zelven zong. Waarlijk, zei een der omſtanders , daar is noch een groot verſchil tuſſchen hun beiden; gevraagt zijnde, waar in? Antwoorde, daar in, dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

dat de Koek koek maar alleen 's Zomers zingt, en 's Winters by ons niet gehoord werd, maar deze Rymer, zingt van zijn maakſel tgeheele jaar door.

Zeker Koning van Engeland eens op de jaght wezende, is van zijn weg afgedwaald, en in een Boeren huis gekomen, die hem, ſchoon hy hem niet kende, als in zulke ſleghte kleederen zijnde, evenwel na zijn vermogen, op het beſt onthaalde; Zoo nu den Avond viel, en de Vorſt genoodzaakt was daar te vernaghten, riep de huiſman zijn Majeſteit ter Tafel, geſtoffeert met vier of vijfderhande Land-gereghten. Terhalver Maaltyd, de Boer ziende, dat zijn gaſt niet meer als van een Spyſe at, zeid, dat hy van d'andre ook eeten zou. De Koning ontſchuldighde hem: de Boer zeid. Elk is Koning in zijn huis, ik begeer dat ghy van allen proeft. Waar op de Vorſt, dat hy die koſt niet mocht. Strax geeft den anderen hem een dappere oorvyg, verſtoord zynde door de verſmadinge van zijn eeten. Zijn Majeſteit verdraagt dit, en zonder zig in't minſte bekent te maken, vertrekt 'smorgens na zijn Stad. korts hier na, liet hy den Boer ontbieden, die hy, gekomen zijnde, aan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

aan zyn Tafel dee zitten; zeggende. Eet van alle gereghten. Elk is Koning in zijn huis. De kinkel, zyn begane misslagh gewaar werdende, ontzette zig egter niet, liet, als of hy nergens van geweeten had, dat zoo voorby gaan, en at van allerlei Spyse, 't welk de Vorst ziende, aldus tegen hem uitvoer: Gewisselyck, gy hebt u wyzer gehouden dan ik; en alzoo een muilpeer u verhoed. had ik ook zoo gedaan, ik zou den klabax van u niet ontfangen hebben.

De Land-Graaf Wilhelm, was een zeer korts-wylig en welsprekend heer; soo nu de Vorsten eens t'zamen op den Rijks-dag vergaderd waren, en 's Morgens voor de kamer van zyn Kaizerlyke Majesteit *Maximiliaan* waghten, hield deze Graaf verscheiden genoegelyke, en ook scherssende redenen, Een ander Vorst, van een zeer aantrekkende natuur, zei tot hem: Heer Landgraaf, zoo U Genade zig niet vertoornen wilde, zoude U Genade aandienen, waar toe gy bequaam waart: Waar op zyn Doorlugtigheid: 'tzal my aangenaam zyn, vermits ik niet weet, waar toe myn jonkheid nut is. Strax voer den anderen aldus uit. Gy waard regt voor mijn Leeuw, want gy hebt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

hebt veel kalfs-vleisch: ('tis een hoogduits spreekwoord, darmen gebruikt tegen de geene, die moetwillige en vreemde gebeerden hebben) de Land-Graaf gevraagt hebbende, of hy hem ook zeggen mogt, waar toe hy goet was? en ja gezeid zijnde, duwde hem dit toe. Uwe Genade ware goed, dat men jonge Apen by u opvoede, om ontrouwigheid van u te leeren. Hem soo hoflyk zijnen schimp betaald settende, vermits hy, by een yder, voor een Ontrouw Mensch gehouden wierd. Hoedanig dit d'andre omstaande Vorsten, die op hem gebeten waren, behaagden, is lichtelijk te bedenkken.

Zeker Predikant, by een Dood-zieken zijnde, die al sijn leven in Godlooshеid toegebragt had, en noch geen tekenen van berouw toonde, vraagde hem: hoe hy dan meende, dat het met sijn ziel gaan zou, wanneer zy van 't Ligchaam sou afgescheiden zijn? Waar op hy deeze helsche Antwoord gaf. Hy zouze op een tuin-Staak zetten, en laten God en de duivel daar om kampen, dieze met Worstelen won, zouze hebben. De Predikant weer. O neen! daar zal soo veel moeite niet om zijn, mits ick ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

vertrou, datze God al aanden Duivel toegeeigent heeft, daar reſt niet meer, als den tijd der Leverantie.

Twee *Weſtphalingers* van malkander zullende ſcheiden, wouden op een *Cortoiſe* manier malkander den *Adieu* ſeggen; Dies den eenen begon: *Helff dir Gott* den anderen *Helff dir Maria*. Den eerſten *Helff dir S. Iohan.* den anderen *Helff dir S. Pieter*, en ſoo een goede reeks heiligen noemende, ſoo lange tot dat den tweeden geen meer wiſt te noemen, dies hy op ſijn goed Weſtphaals, dit uit-wierp: *Ey, ich hab ſchier keinen Heiligen mehr, helff dir tauſendt Teuffel.* meenende het daar mede treffelyk gemaakt te hebben, en alſoo zijn Reis vervorderende.

Zeker Babok, iewers na gevraagt zijnde, vraagde wederom aan den Vrager, op ſijn gewoone onhoffelyke wyſe, Waar heeft den Ezel ſijn eerſte Scheer gelaten. Waar op den anderen, zeer aardigh antwoorde: In de Lught, en van daar iſze, vermits de kou, in u lyf gevlught, en dat dat waar is, kannen aan uw opriſpende woorden lighteliik merken, die een dappere ſtank meebrengen.

Se-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Zeker Maagt, geenzins vande ſneeghſte, in een goed geſelſchap aan Tafel zittende, wierd van achteren een ('kſalt op hoogduits ſeggen)dappre forts quijt;So ſy nu ſag dat ieder daar om laghte, Verontſchuldigde ſy haar aldus: Ah! moet gy dan ſoo ſeer lagchen, om dat my eener ontvaren is. Gy kond hier by genoegſaam afnemen, dat ik noch een ongeſchende Maaght ben, Want let maar op de kaſtanjen, alſmen die ongeſneden by't vyer leght, hoe zy barſten zullen; daar-en-tegen, wanneerſe geſneden zijn, hoe zaght het dan toegaat.

Zeker Borger aan de gight te Bed leggende, liet een Paap ontbieden, gekomen zijnde, begon niet als van walgelijke en onnodige dingen te praten; dies de geeſtelyke gaan wilde: hoe, zei de leggende, kond gy niet een uur of twee by my blyven, daar gy wel een geheele naght by een miſdadige, diemen hangen ſal, blijft. Weeſt, te vreden, zei den anderen, als u dat gebeurt, ſal ik ook ſoo lang by u blijven.

Zeker Graaf in hoogduitſland, inde Predikatie geweeſt hebbende zei, na 'teindigen der ſelver tegen den Prediker. Heer Superintendent gy hebt ons tegenwoordig

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

dig gepredikt. Wy sullen u ook eens Prediken moeten. Waar op de Prediker: Genadige Heer, zoo veel my aangaat, ik wilde van uw Genade wel een goede Predikatie hooren: de Vorst wederom, zoo veel u belangt, ik heb aan u een goed genoegen, maar eenige van uwe Papen leeren niet al te wel, met de zulke ben ik niet wel te vreden. Genadige Heer, antwoorde de Leeraar, het is, Leider! gelijk uw Genade zegt, de goede Heeren wilden gaarne wel leven, maar uw Genade houdze te dapper mager, en hebt hun Inkomsten zoo besnoten, eensdeels, door die aan u zelven te trekken, anders deels, door die aan uwen Adel uit te deilen, dat de goede Broeders pas even, en dat noch schraal genoeg konnen toekomen: anders souden sy wel vry beter aannemen, en zig tot meerder bequaemheid oeffenen.

Een Official, zoo werdenze in't Pausdom genoemt, liet een Paap, onder zijn geweld staande, tot hem komen, hem afeischende zeker geld, tot boeten, wegens dat hem een kint gebooren was; de arme Priester, bid hem om een dag of ses uitstel, en den tijd verstreken zijnde, brengt, in plaats

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

plaats van geld, twee Bezemen; Den Official vraagt hem, waarom hy dit deede; hy antwoord. Ik breng deze twee, op dat gy met den eenen u eigen huis zoud uitkeren, en dan wil ik heenen gaan, en myn huis met den anderen 'tzelve doen. Hem alsoo zijn zelfs ontugt verwytende.

Een Jongen Boer, van ontrent twintig Jaren, 'tUtreght boorby een uithangbort gaande, in welk Adam en Eva in 't Paradys uitgebeelt was, Adam een weinig achter Eva schuilende, als uit verbaastheit des Engels, die quam om hem uit die plaats te dryven; keek met een byzondere bezigheit op dit bord, zeggende, kyk, kyk hoe taſten zy de ..... In welke Speculatie hy zoo vervoerd wierd, dat hy zijn Bottertonneken, tgeen hy op zijn Schouder droeg, liet vallen, 'twelk brekende, de botter over de straat verspreide; Waar op hy grammelyk in deeze woorden uitborst: kyk, daar leit nu de Botter; ist nou niet wel emaakt Tast mekeer, en bruit mekeer datje de Duivel haal: jou bezukte hoerebord 'tis jou schuld, datje sint felten schenden moet, en, theele huis ook, wat Duivel doemen in de Stad al nijt.

Inde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Inde Geeſt van M.G. Tengnagel, vind ik een van de alderaardighſte Schimpdighten, die ik mijn leven geleezen heb; Pels, zeker Poët 't Amſterdam, had op d'Amſterdamſche kamer, daar de Rymſpelen geſpeeld worden, dit gedicht gemaakt.

't Is een Tempel vande guiten,
Opgeboud met Weeze-duiten,
Dieze Pracchen by de buurt;
Daar met ſchennis en met logen,
Word de Kerk haar reght ontogen,
Door een Volk, om geld gehuurd.

Waar op eenen Vos hem deeze verſzen, op den zelven trant, toepaſten.

Pels, een ſtijl van alle guiten,
Wenſcht noch wel om Weze duiten,
Als hy in Vrouw Venus Buurt,
Zijn verdroogde keel gaat logen
Met de Rotterdamſche togen,
Daar zijn Wijf haar buik verhuurd.

Ik was voornemens niets hier van te ſpreken, vermits de geheele Geeſt niet dan een geduerige klught is; Maar dit heeft my zo wel bevallen, dat ick onbeſchroomt ben ge-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

geweest'tzelve alhier een plaatze te vergunnen.

Zijn Hoogheid Prins Willem de I I. Sal: ged: int Jaar 1650 voor Amsterdam leggende, en met de Heeren uitgezondene, verd-gen zijnde, hield zijn gemelde Hoogheid de zelve ten eeten: Onderwijl quam gesproken te worden van dien handel, zeggende de voornoemde Heeren dat zy het Element des Waters, tot haren voordeel zouden gebruikt hebben; waar op zijn Hoogheid, met een lagchende Mond, dus uitvoer: En gewis, ik zou het Element des vuurs daar tegen gezet hebben.

Een Botterik vraagde, waar door zigh een Mensch tot een God maken kon? waar op hem dit voortreffelijk antwoord gegeven wierd: Wanneer hy iets doet, 't geen een Mensch onmogelijk is om te doen.

Zeker opmaker had een Hond, die, tot zommige dingen te doen, van hem gewend was: zoo hy nu eens, na zijn dagelijkze gewoonte, in een harbarg was, en zeer roemde op de konsten van zijn Hond, zeggende, dat hy hem al konde halen, dat hy begeer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

geerde, zoo ſchoot hem een uit den hoop dit toe: Beveel hem dan na de Lombaard te gaan, op dat hy uw verzette Mantel daar uit haal, en u 'thuis breng.

Een oud vryer hiel met een Knegt huis, maar daar waren zelden potten over den neerd, 'twelk hy zei, niet uit gierigheid, maar om dat hy geen rook lyden mogt, te geſchieden. 'tgebeurde op een tijd, dat hy e gaſt genood wierd; dies hy tot de Knegt zei: Eet nu luſtig, voor van daag en mor-gen; Neen Heer, antwoorde de Knegt, naar ik zal eeten voor giſteren en van laag.

Zeker ryk Man voorby een Kooldrager aande, die'er zeer ſwart en bekrozen uit ag, vraagde hem, hoe't inde hel al toe-ing? de Kooldrager, die geen babok was, e ſchimp merkende, antwoorde geſwin-elijk: Gelijck'et hier op aarden doet, De yken worden daar al ingeroepen, maar 'arme gaan voorby.

Een Paap, predikende vande twee di-pulen, die na Emmaus gingen, en een ijl tijds gezeit hebbende, dat'et Leerjon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

geren Christi waren, vraaghde voorder gelijk in Predicatien veeltijt geschied, *Wi waren dan de twee, die heenen gingen?* uist gin gen twee vleischouwers uit de Kerk. Zee ker boer, regt tegen over hem staande meende dat hy hem na die twee vraagde en zei daar op: Heer het waren twee vleis houwers van Keulen. Waar op de Paa hem in toorn antwoorde: Wat gaan my die Knokhouwers aan; zy mogen aande galg loopen, en gy, groote Ezels-kop, me hun: Ik spreek vande twee jongeren de Heeren Christi, die met hem na *Emmau* gingen, en op dat gy't verstaet, botte vle gel, ik spreek van Kleophas en Nathanael

Een Rykert, ontrent ruim tzestig jare oud, by een Juffertje, van noch geen twin tig jaren, zittende, zei, onder andre woor den: Mejuffer ik heb een byzonder goe behagen in u; en wat dunkt u, zou ik niet te oud zijn, om'tzamen te vereeni gen? Waar op zy, met een zonderlinge aar tigheid antwoorde: Neen, mijn Heer, g zoud my niet te oud zijn, indien ik verze kert was, dat gy niet ouder, en door de ouderdom niet dwazer en min-verstandi ger worden zoud.

Ze

Zeker Edelman, die een goed en ſterk
Huis had, liet 't zelve afbreken, en een ge-
heel koſtelijk op de zelve plaats bouwen
Gedaan zijnde, had hy op zijn gaſtmaal,
onder andere, een zeer Godzalig Predi-
kant, wien hy, na de Maaltijd vraagde, of
y het oude Huis, niet wel met een
choonder en nieuwer verwiſzeld had? De
redikant antwoorde hem, met een treffe-
jke zedigheid. Ja Heer; Maar zoo gy
oude had laten ſtaan, zoo had dit nieuwe
aar niet behoeft.

Zoo een jonge Weduw-vrouw, die een
ud man gehad had, aangeraden wierd,
et een zeker Jongeling te herhouwen;
ntwoorde zy zeer geeſtig. Ik heb dus
ng mijn bed met oud rund-vleiſch ge-
lt ik gedenk het nu, niet met jong kalfs
eiſch te vullen. Hier op een vand' onno-
lſte Juffer, dat raad ik u ook niet; want
heb altijd hooren zeggen, dat men aan
lfs-vleiſch ligtelijk de koorts eet.

Een maagd, uit Weſtfalen geboortig, in
eerland komende verhuurde haar in een
arbarg: zoo de vrou nu alle morgen haar
er vroeg toeriep, om op te ſtaan, zei zy,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

eens. Vrou, hoe kom'et dat ik altijd nef
fens den dag op moet, daar gy nogh we
drie uren blijft liggen slapen? Ja, zei de ge
vraagde, daarom, om dat ik Vrouw en g
Maagd zijt. Zy verteld dit tegens een kneg
daar in huis woonagtig, zeggende: Klaas
mijn vrou zeit, dat ik vroeg op staan moet
omdat ik maagd ben, en dat zy langer sla
pen mag, om dat zy de vrou is; waarlij
ik wou in plaats van Maagd ook wel een
vrou zijn. Klaas, haar onnozelheid zien
de, zei, dat hy, zoo zy hem wilde volgen
haar tot een vrou maken wilde. Zy was bly
volgt hem tot inde peerden-stal, alwaar h
haar zoo lustigh handelde, dat zy zei. Go
loon u, herts-lieve Klaas, dat gy my, met zul
zen vreugt, tot een vrouw gemaakt hebt; ik zal't
zoo lang mijn ogen open staen niet verge
zen. 'sMorgens riep de Vrou, na ouder ge
woonte, dat zy opstaan zou, doch zy ant
woorde niet te willen zeggende. Ik be
even zoo wel een vrou als gy zijt, en wi
na mijn luft slapen. Waar op de Vrou
Wie *Duivel heeft u tot een vrou gemaakt?* Z
weer *Danck hab unserm Knecht Klausen, der ha*
mich in Pfertstal der zu gemacht.

Zeker Godzalig Heer, meenende allee

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

een Wandelweg te zijn, hiel, verrukt
oor heilige gedagten, gedurig zijn ogen
den Hemel geveſt. Eener, die hem ont-
oette, zonder dat d'Edelman hem gezien
ld, ſprak zijn voortreffelijkheid in ſpot,
dus aan. Zie toe, mijn Heer, dat, ter-
ijl gy den Hemel beſchoud, de aard by u
et verlooren word, waar op hy. En gy,
ijn vriend, zie toe, dat, terwijl gy alleen
d'aard ziet, gy den Hemel niet quijt
akt.

Een Kraamvrou verloſt zijnde, wierd
bed geholpen; zoo de man by'er quam,
aagde zy hem, wat van't kind was? 'tIs,
i hy, een ſchoone Zoon, maar zeer ſwak.
aar op zy. Ei, du Nar. waarom hebt gy
m niet ſterker gemaakt?' theeft u immers
n't werktuig niet ontbroken.

Zeker Boer, door een Stad gaande,
am voorby een zydewinkel; de Huis-
egt, daar alleen in zijnde, nam voor met
h Boer wat te ſcherſzen; vraagde hem
rhalven, wat hy kopen wilde? De Boer
derom: wat hebt gy te koop, hy ant-
oorde, Ezels-koppen; waar op den kin-
, die geenzins vande ſlegtſte was, dus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

uitvoer, Zeker, zoo moet gy daar groote neering in gehad hebben, vermits ik'er in de geheele winkel niet meer als een zie. Ik agt deeze ſchimp zoo geeſtig, dat ik niet weet, waarmen een weerga daar toe vinden zou.

Een ander, van dien zelven aart, op een tijd dat'et dapper gevroren had, door de Stad Gent gaande, viel, door de gladdigheid, plotzelijck op zijn Neers neer. Een Uils-kuiken, die't zag, zei tot hem, in't bystaan veeler omſtanders, dat hy gevallen was, om dat de ſtraat geen plompe Boeren ſchoenen verdragen kon. waar op hy hem dit toe-duwde: Laatze zoo trots zijn alſze willen, zy hebben nochtans terſtond mijn Billen wel gekuſt.

Zeker Kinkel zat in't gezelſchap van vijf of zes Perzonen, aan Tafel, op welke onder andren, geweldig heeten Bry opgediſcht wierd. Zoo hy nu eerſt aan deeze warme koſt ging, en een lepel daar van opſlokte, ontvloog hem van achteren een dapperen &c. Yder begon, om dit onbeſcheiden geluit te lagchen; doch hy wierper dit op te grabbel. Ei gekt daar niet mee wan

vant 'tis een voorzigtig wonder, en groo-
e wijsheid vande wind geweest, datze
itgevlugt is, zy mogt anders door de in-
omende hitte verbrand zijn geworden.

Een Godvrezend Edelman, quam een
eftige Juffer te gemoet, heel kostelijk ge-
leed, en met de borsten naakt gaande; dies
y haar vraagde. Mevrou, is dat vleesch te
oop? zy antwoorde grammelijk, Neen:
oo sluit dan, zei hy, voortaan de winkel
oe.

De geleerde Erasmus had een leerling,
ie met een hertnekkig mensch, over eeni-
e stukken in den Goeds-dienst, zou twist-
edenen: maar hem nergens me bewegen
onnende, wierd zoo heftig, dat hy hem
net het Euangelie boek op de kop sloeg:
welck Erasmus ziende, borst lagchende,
n deze woorden uit: *Zeker, 'tis wonderlijk,*
at men alzoo 't Euangelium met het Euange-
um verdedigt.

Philips d'oude, Vry-heer tot Winnen-
erg, vraagde aan een Rooms geestelijke,
Oft houwlijck ook een Sacrament was; Waar
op ja geantwoord zijnde, voer hy voort:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Zoo zÿt gy dan een Sacramenteloze Paap.

Een drollige Drukker, liet zig, na dat hy een goe roes in had, op een kruy-wagen door de ſtad voeren, werpende onder de jongens, die hem met honderden na-liepen, ontrent een rijxdaalder aan duiten te grabbel, waar door een bloedige krijg onder hun ontſtond. 's Anderendaags ſloeg de Schout hem in een boete van tien gulden, zeggende daar by. *Doen gy zoo beluſt tot rÿden waart, zoudge by my gekomen hebben, ik had u mÿn karos wel een uur of twee geleent.* Waar op de Drukker weer. *Ik dank u, voor u goe wil, maar hoe diefagtig zouden de vier raderen, mÿn beurs gerabraakt hebben, wÿl ik voor een eenig rad zoo veel moet geven.*

Zeeker Kardinaal, toonde aan ſijn lantsman, zijnde een Neerlants geneeſ-meeſter, al ſijn luweelen en rijkdommen, met deze woorden: *Wat dunckt u, heb ik ook yet gewis neen, alleen gebreekter een man, die voor u in de helvaart.*

Een rijk, doch uitmuntend gierig Edelman, had een huis, tegen ſijn aard, overſtallig koſtelijk laten op-halen, en dat doen vercieren met allerley puik-ſtukken van Schil-

Schilder-konſt; Een ander Edelman, begerig deze vrek te zien, komt hem bezoeken; word ontfangen, en om het huis te bezien overal geleid: op 't leſt vraagt de Rijkert hem, of hy ook yet meer kon bedenken, dan dat hier uit-gebeelt was, *Neen*, antwoorde d'ander, *alleen ik zie, dat de miltheit hier gebreekt.* De gierigaart de neep voerende, wierd na die tijd zoodanig, dat hy overal, voor de aller-beleefſte en mildſte Edel-man geroemt wierd.

Zeker maak-gek, maalde de geeſtelijkheit zoo ſwart af, datſe eer Duivelen, dan Engelen ſchenen: des hem een ander dreigde, zoo hy zijn mond niet hiel, hem voor den Biſſchop te beklagen: *Ho! ho!* zegt de bootze-maker, *dat moogje doen, ik zal me op zoo een plaats verſteken, daar hy my niet vinden zal.* Gevraagt zijnde waar? gaf tot antwoord: *In ſijn boek-kamer, want hy ſijn voet daar in drie jaar niet in gezet heeft.*

Een Wet gever, ziende dat de Schout zeer noo tot her weer-geven quam, van 't geen hy zeker burger tegen regt af-genomen had, zey zeer geeſtig *Onze Schout heeft den aart van de vrouwtjes, die met grote*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

geneugt ontfangen, doch met meerder ſmerte baren.

Een groot getal onderdanen vervoegden zig by hun Vorſt, om yet, dat het land nut was, te verzoeken; doch hy zei. *Ik heb geen oren, om u te horen.* Waar op ſy vrymoedig antwoorden. *Zoo hebt gy ook geen hooft, om ons te regeeren.*

In Alkmaar, een Noort-Hollantſche ſtad, was een Man, meer bejaart, dan bequaam tot de Echt: deze had een brave dochter, ontrent het vierde-deel van ſijn jaren bereikende, zoo ver bepraat, dat zig de vrienden van weer zy, 'thouwlijk beſloten zijnde, aan den diſch zetten, en malkander een moye roemer, op 'tgeluk der nieuw-vereenigde toe-dronken; Een van de klugtigſte, zey tot de Bruit; Lieve Nigt, hier is in alles wat 'thuis-bedrijf aan-gaat, ten vollen verdragen, maar wat het bed raakt, daar van is niet gerept, en wat raad, of gy te kort quaamt, en u behoorlijk deel niet kreegt? Daar op de Bruit, lagchende, dit antwoorde. *Dat zal wel gaan, Neef, mijn liefſte mag ſijn beſt doen, en ik zal me wat lijden;* De Grijzaart dit horende, voer toornig

nig dus uit, *'t Zal my beter zijn ongehuwelijkt te blijven, want hoe, als ik mijn beſt dee, zou ſy haar dan noch moeten lijden, zeker, zoo zouze, ſchoon ik al mijn vermogen aan haar te koſt ley, echter gebrek hebben; Nu gebrek, doet of bedelen of ſtelen, Laat zy dan een ander die jonger is, nemen, voor my, ik zal mijn leren, van nu voortaan, in geruſtheit, en buiten banden van een jong wijf, over brengen.* Brekende alzoo, om die oorzaak, zijn heftige liefde.

Een Oog-meeſter, had een oud wijf, die niet zien kon, aangenomen haar oogen te genezen, of geen geld t'ontfangen. Als hy nu dagelijks tot haar quam, om zijn geneeſ-middelen te bezigen, nam hy altijd wet van haar huys-raat me; eindelijk, zy genezen zijnde, eiſchte hy zijn loon, waar op zy dit antwoorde. *Hoe kan ik geholpen zijn, na-de-maal ik, doe mijn oogen duiſter waren, meer van mijn huys raat zag, dan ik nu doe.*

Een oud man, was in zijn tagtigſte jaar noch vryer, doch trouwde, in dien uyterſten ouderdom, een jong meiſje, aen wien hy zig onmagtig in't betalen van de nauerlijke ſchult vindende, dit zei. *Hoe ver-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

keert heb ik mijn leven aan-gestelt; want doe ik jong was, ontbrak my nen vrouw, en nu ik oud ben, ontbreekt mijn vrouw een man.

Zeker geleert man, d'eerste nacht by zijn Bruit te bed zijnde, vond haar zeer weigerig, hy, meenende door een klein gewelt tot zijn begeerte te komen, is zy, schoon 't winter was, naakt uit'et bed gelopen; Hy die grillen niet achtende, lietze in de koelte, en ley zig te slapen; 't welk haar verdrietende, hem toeriep. *Ik wed gy my niet vinden zult. En ik*, antwoorde hy, *wed dat ik u niet zoeken zal.* Zoo datze na die tijd, zulke malle kuiten niet meer aanregte.

De Raad van de stadt N. gaf last aan een van'er dienaars, al de Brouwers aan te zeggen, op zoo een uur voor haar te verschijnen; Hy, van een oubollige hoedanigheit zijnde, vergadert, niet alleen de Brouwers maar ook al de Wijn-kopers by een: De Raad, dit misdrijf ziende, liet de dienaar binnen roepen, hem vragende, waarom hy anders, als hem bevolen was, gedaan had. Hy antwoorde, de last van de Heeren, die hem bevolen hadden, al de Brouwers de weet te doen, gedaan te hebben; *Want* zey

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ey hy, *deze*, wijzende op de VVijn-ko-ers, *zijn noch meer Brouwers, als d'ander, ermits zy zonder vyer te bezigen, wijn en water onder elkander brouwen.*

Zeker Burger, om in de regeringe te ko-nen, alle moeiten aanwendende, konder chter niet toe geraken. De tijd, van't ver-ietten der Overheit gekomen zijnde, komt een klugtige ſtads-dienaar tot hem, zeg-gende. *Heer gy zijt wat. En wat doch*, zey d'and're? Waar op deze: *Een grote gek.*

Eenige Gezanten, de Paus, in een zaak, die hy met groot onverſtant dreef, tegen-ſprekende, wierden van hem, op zijn borſt kloppende, met deze woorden bejegent: *Hier is de Ark van Noah.* Waar op zy maar dit antwoorden: *In d'Ark Noahs waren veel beeſten, maar weinig menſchen.*

Zeker Hoof-meeſter van een der Ko-nigen van Vrankrijk, had een deftig huis gebouwt; De Majeſteit quam'et bezien, en alles doorzien hebbende, zei, dat de keu-ken, na de grootte van't huis, veel te klein was: Flux antwoorde de Hoof meeſter: *Sire, de kleine keuken heeft het huis groot ge-maakt.*

Zeg-

Zekere Keizerin, weduwe geworden zijnde, wierd geraden, 't voor-beelt van de Tortel-duif te volgen, die haar gade verloren hebbende, altijd ongepaart blijft: waar op sy dit zey. *Zoo ik beesten moet volgen, waarom niet veel eer de mussen en huisduiven als de wilde, nagevolgt.*

Zeker Schilder, noch heden t'Amsterdam wonende, een stuk werks met yver op-gemaakt hebbende, dagt het, als een puik, zijn Hoogheit, in 'sGraven-hage te gaan veilen, van't besluit tot de daat komende, bragt zoo veel te weeg, dat'et zijn Hoogheit te zien quam, die 't zelve, gelijk 't ook was', behaaglijk vindende, de Schilder vraagde, hoe hoog hy zijn dag-werk schatte, hondert gulden, antwoorde hy; En hoe veel dagen hebt gy daer over bezig geweest, zijn Hoogheit weer? hondert, zey de Schilder. Kond gy zoo veel daags verdienen, vraagde zijn Hoogheid noch eens, hy ja antwoordende, zei zijn Hoogheit. *Mijn vriend, trek dan weer na huis, gy koud hier te veel verzuimen, u dag-werk is my te kostelijk.*

Een oud Procureur had een jonge vrouw getrouwt, die van haar mans omhelzingen niet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

iet verzadigt, 'toog op de Klerk wierp;
gebeurde dat zy, zoo de meester uit was,
eze quant, bezig met schrijven zijnde,
uam aantokkelen; Hy, na haar een reis
rie of vier, zagtelijk te rug gestoten heb-
ende, en ziende waar't haar schorte, haal-
e met krijt een cirkel op de vloer, zeggen-
e: *Zoo gy in dit perk komt, ik sweer u, dat ik*
op dat bed zal werpen, en u zoo handelen, dat je
gy op een ander tijd, niet meer quellen zult:
y, die niet liever, als dat had, zey: *Dat*
zou ik wel eens zien, en trad daar op in de
irkel, dies hy haar aanvatte, en op 'tbed
vierp, daar hy, zonder eenige tegenstand
e vinden, dede dat hy wilde. De Procureur
ad een soon, omtrent van vier jaar, die al
lit spel, vermits men om zijn jonkheit, op
em niet dagt, aanzag. Sijn vader 'thuis
omende, en de cirkel naderende, zey:
Vader, ga over die schreef niet, op dat de Klerk
u niet doe; als hy mijn moeder gedaan heeft, want
doe sy'er over wilde gaan, nam hy haar, en
heefter wel een uur op ons bed gehouden. Be-
denk eens wat een aangenamen boodschap
dit voor de oude Procureur was.

Drie Edel-lieden, t'zamen wandelende,
zagen een man, die een ongemeene grote
snoek

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ſnoek had, die zy kochten, en een klugtige bootze-maker daar op te gaſt nodigden, met het beding, dat yder een ſpreuk, ten propooſt komende, moeſt zeggen, en dan een ſtuk van de vis nemen, die zy in drie deelen hadden laten bereiden, en een ruime zaus daar over lieten gieten. Alle vier aan tafel zittende, nam een van de Edelmans het hoofd, zeggende *Waar het hooft bedorven is, dewgen de leden niet.* Dadelijk nam een van d'andere de middel, zeggende: *De deugt ſtaat in't midden.* Flux grijpt de derde den ſteert, zeggende. *Het einde goet, al goet.* De bootze-maker, ziende dat ſy hem niets over gelaten hadden, als de zaus, nam de ſchotel met bey zijn handen, en zey: *Waſch my Heere, in Yzop*, en goot dit zeggende, al het nat over haar ooren.

Een Boer, die met groen te merkt, ree en zijn wijf op de wagen had zitten, wierd van een Stedeling ſpottender wijze gevraagt, *hoe dier hy de Hen, die neffens hem zat, loofde.* De Kinkel antwoorde, met een zonderlinge geſwintheit. *Die Hen is my niet veil, maar wel teerſte ey dat ſy leggen zal.*

Francois d'eerſte, ging dikwils in onbe-

ken-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

zende kleederen vermomt; Zoo hy, op een dag, in zulke geſtaltenis, met de Kardinaal van Bourbon, digt by Parijs ging wandelen, ontmoete hy een Boer, die een paar nieuwe ſchoenen onder zijn arm droeg: De man tot zig geroepen hebbende, *By onze lieve Vrouw*, ſprak hy, *dat zijn ſchoone ſchoenen, wat koſten ſy u?* De Lant-man zey: *Ik geef het u te raden.* De Koning antwoorde: *Vijf ſchellingen gis ik.* Hier op duwde hem de Boer toe. *Gy hebt effen een ſchelling gelogen.* Dees onbeſchofte galm geſlagen zijnde, *Schelm*, zey de Kardinaal, *gy zijt een dood man, het is de Koning, die gy heet liegen.* De Kinkel antwoorde met een kommerloos gelaat. *De Duivel haal hem, die't van ons beide geweten heeft.*

Zeker Vrouw, aan de buik-ziekte te bed leggende, liet den Doctor ontbieden; Hy, gekomen zijnde, neemt haren arm, taſt de pols, om te vernemen, of zig ook koortzen daar onder vermengden, en op alles gelet hebbende, gaat weg, zeggende haar een drank te zullen zenden. Uit den huis zijnde voer de zieke dus tegen haar man uit. *Wel liefſte, dat is een gekke Doctor, hy voel de my aan den arm, en daar en doet'e*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

doot'et my immers niet zeer, hy moeſt, om my te genezen, mijn buik gevoelt hebben.

Een Gaſcon, genodigt tot een maaltijd, waar op veel luiden van aanzien waren, ging zig ſtellen in de zots-plaats, dat is, in't midden van de tafel, waar men zo met de regte als ſlinkkerhand de ſpijs aan beide zijden kan bereiken: even-wel was hy zoo digt niet by een ſchotel, daar twaalf patrijzen in lagen, of hy moeſt een langen arm maken om'er aan te komen, en zoo hy'er een wou nemen, was het velt-hoen juiſt met de poot aan een ander vaſt; en dewijl hy ſijn ſlinker-hand daar niet by brengen kon, poogde hy haar, met de regte, een reis of twee van een te ſchudden, doch zoo dat niet gaan wou, lei hyze bei op zijn tailjoor, zeggende daar by. *By de pantoffel van de Paus, al wouje de heele dag vegten, ik kalje niet ſcheiden.*

Zeker Boer, geen luſt hebbende, om langer achter de ploeg te gaan, zei tegen zijn vrouw, hy wou een koop-man worden; en hoe zeer zy hem dit uit het hooft wilde praten, 'twas de Moriaan gewaſſchen; Hy begeeft hem met een koe op de weg, en onder-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

derwegen ontmoet hem een Verken-drijver, den Boer vraagt hem, of hy niet te ruilen of buiten had. Ik heb een ſchoon vet verken. zey de Verken-drijver, wat zal ik u toe-geven op die koe. De Boer eiſchte 25 guldens, ſy worden't eens; de Boer kreg'et verken, en 20 gulden in de hand toe. Daar wierde een gelag op gezet, en den Boer rijkelijk terende, was, eer twee dagen om waren, al zijn gelt quijt; Hy begeeft zig weer met het verken, dat hy ingeruilt had, op weg, en hem komt een Schaap-he der te gemoet, ſy ruilen weer t'zamen, en de Boer krijgt een ſchaap, en een rijxdaalder in de hand toe. 't Schaap hem veel haſpeling makende. en niet voort willende, was de Boer het gaarne quijt geweeſt; hy komt in een herberge, en laat een reis tappen; daar zat een Kramer, met haſpelen en ſpillen; ſy ruilen t'zamen; de Boer krijgt die gantſche koopmanſchap, voor zijn ſchaap. Hier me begeeft hy zig op weg, huis aan huis vragende, of ſy geen haſpelen of ſpillen gebrek hadden, maar de Kramer haar al voorzien hebbende, hadden niets van doen; maar vraagden hem of hy geen wervels had. Ondertuſſchen komt hem een Wervel-kramer by die het dorp, na

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

na hem, ook voorzien had; zy handelen t'zamen; de Boer krijgt de mand met wervels, voor zijn haſpelen; Hy vraagt weer aan de huizen, die hem te voren na de wervels gevraagt hadden, maar ſy waren al voorzien. De Boer heel miſtrooſtig, en vermoeit van gaan zijnde, ging neffens een ſloot zitten ruſten, beklagende zijn quade fortuin: doen begonden de kik-vorſchen haar hoofden op te ſteken, en riepen, volgens haar gewone zang. *Werrik, Werrik, Werrik.* De Boer gram wordende, nam de mand met wervels, en wierpze de kik-vorſchen na 't hooft, zeggende. *Had ik willen werken, ik had geen koop man behoeven te worden.*

Eenige Studenten, gingen t'zamen uit rijen, en onder anderen was 'er een, die ook, op zijn manier, en paar beenen over een peert had leeren hangen. Als zijn beeſt te zeer liep, ſchreeuwden hem zijn ſchool-genooten achter aan, *Hy moeſt zoo geweldig niet haaſten.* Hier op antwoorde d'onbedreven Ruiter; *Mijn peert moet waarlijk de duivel in hebben, ik geef het de ſporen, zo zeer als ik immer kan, en noch wil het beeſt niet ſtil houden.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

zeker Arts zey eens. *Dat'et zo, lang de Honts-dagen duren, gezont is 'smorgens te ontbyten*; Hier op wierd van yemant gevraagt, *Wanneer sy begonnen?* Sijn antwoord was, *Na Plinii gevoelen 15 dagen voor Augustus, en sy eindigen op den 15 September.* Hier op sprak een der omstanders. *Ik tel haar op een geheel ander manier*; Gevraagt, hoe, vervolgde hy. *Na myn rekening, beginnense den eersten Ianuarius, en eindigen den laatsten December.*

Een man, in de tegenwoordigheit van een zijner vrienden, zig beklagende van de kosten, die zijn wijf hem dee, in kleederen, en andere dertelheden, wierde gevraagt, waarom hy zig beklaagde, vermits zy hem, schoon zy hem gelt koste, geneugt daar voór gaf. *Ach! myn vrient*, zei de man, *dit geneugt staat my wel dier, want ik sweer, dat ik 't myn Wijf geen eenmaal doe, of 't kost my wel drie pistoletten, al de kosten rekenende, die ik om haren 't wil doe, daar het my te voren, doen ik vryer was, yeder reis, geen drie schellingen kosten.* Sijn vrouw dit horende, schoot'er dit op uit. *Lief schort'et aan my, doe het vry zoo dikmaal, dat u yeder reis geen duit kom te kosten.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Zeker perzoon gat een Raats-heer een over-lomp boek te bezien, 't welk hy gezint was te doen drukken: met verzoek, *dat hy hem doch een Privilegie te wege gelieffde te brengen, op dat het niemant na-drukken mogt.* De Raats-heer gaf hem tot antwoort. *Myns bedunkens, zoud 't beter zijn, een Privilegie daar voor te begeren, dat 'er niemant sijn naars me wischte.*

Zeker Gezant, ging alle daag met een bezondere goude keten pronken: dies een treffelijk man dit'er op uit-schoot. *Andere zotten laten haar met eene keten binden, doch dese kan met veel ketens, 't welk te verwonderen is, niet gebonden worden.*

Keizer Maximiliaan d'eerste, had aan zijn hof een Edelman van een vrolijke hoedanigheit; 't geschiede, dat hy tot Weenen, in de herberg van't gulden Hert, een defftige maaltijd liet toe-regten; Aan tafel, met zijn genodigde zittende, en de spijs opgebragt werdende, quam de weert boven, en ziende, dat door de verzuimenis der boden yets op den disch gebrak, wierp, geheel toornig zijnde, een tailjoor uit de venster in den hof, op dat de boden weten zou-

zouden, dat sy't qualijk gemaakt hadden. Dadelijk nam de Edelman het tafel-laken, met al wat'er op stond, en wierp het ook de venster uit. De weert meenende dat zijn gast zot was, vraagde *waarom hy zulx*, de *Heer weert*, zey d Edelman, *doen gy het dat door uit de venster wierpt meende ik, dat wy beneden zouden eten en daarom hebbe ik u te hulp willen komen, om zoo veel te eerder aan 't eten te geraken.*

Koning Henrik de vierde was eens zeer bedurt, om dat hy niet en wist wien hy voor Bolonje zou zenden, dat van al de wereld voor onnemelijk wierd gehouden; Busquet, die'er tegenwoordig was, sprak, zijn Majesteit aan, en zey. Sire, gy zout'er geen bequamer perzonaadje konnen na toe zenden, als den Advocaat N. Doen de Koning na de reden vraagde, gaf hy voor antwoord: U Majesteit houdt Bolonje voor onnemelijk, en dien Advocaat neemt alles.

Marcus Cicero, als hy zoo voorspedig en gelukkig was, dat men de geheele Geneente door zijn raad alleen regierde, zoo wierd hem eens verweten, dat hy van kleine afkomst gesprooten was; daar op hy antwoor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

woorde. Ik dank grotelijks de Goden, om dat u hoge afkomst door u te niet gaat, en mijn arm geslagt, door my begint te rijzen.

Zeker weet niet, zey tegen een godzalig man, die van de godzaligheit sprak; De godzalige hebben geen deel op aarde: Maar zey dey den anderen; *De godlozen hebben ook geen deel in den hemel.*

Lucius Varetius, is een dertel en quaadaardig mensch geweest, die niet alleen zijn geneugt nam in alle ydelheid, maar was noch daer boven, een spotter des Overigheits en der Wetten; gelijk onder andere aan deze naargrige daad gebleken heeft: Want merkende, dat in de Wet der twaalf tafelen, me een artijkel was, van dusdanigen inhoudt. Dat wie een ander verongelijkt met slaan, vijf-en-twintig stuivers tot boete moestgeven, nam hy zijn vermaak daar in, yder daar hy voor-by passeerde, een dappere zuflet te geven, hebbende een knegt die hem volgde, met een beurs vol gelt, uit welk hy yder, die hy zoo gegroet had, vijf-en-twintig stuivers, daar me hy, na inhoudt des Wets, volstaan kon, de aan tel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

tellen, waar door den Raadt genoodzaakt geweest is, dit artijkel uit de Wet te schrappen, en een swaarder boete daar op te stellen.

Zeker Schilder, met een Boer redenerende, en onder ander, van Christus komende te spreken, vraagde de Boer: Voor wien houdt gy Christus? waar op de Schilder antwoorde: Voor mijn broeder, de Boer daar op. En ik hou hem voor mijn vader, zoo ben ik dan erfgenaam, en gy niet, want daar kinders zijn, erven de broeders niet.

De dienaar van zeker Heer, die zijn vrou in langen tijd niet gezien had, kreeg verlof om haar eens te gaan bezoeken. De Geheim schrijver, Hof-meester, en Stalloogt, dat zijn grote vrienden waren, zeiden hem al jokkende; dat hy zijn vrouw, 't eerste nagt, uit de naam, en van wegen elk hunner drien, een wakkere omhelzing zou geven. Hy zey het hun toe, en volbragt zijn woort, verhalende zijn vrouw de gedane belofte: waar op sy vraagde; *of de Prins een dienaars meer had?* ja antwoorde hy, *maar d'andre hebben my geen last gegeven.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Theobaldus, Hertog van Spolete', be
oorlogden de Grieken, die Benevent in
hielden, en altijd, als hy eenige vyande
ving, liet hy die al-te-maal lubben, en da
heen lopen; Eindelijk quam'er een vrouw
tot hem, heel beschreid, de hulpe God
en der menschen aanroepende, zeggende
Theobaldus, wat hebben wy vrouwen
gedaan, dat gy ons zoo geweldig bestrijd
wy zijn geen krijgs-lieden, en hebben gee
wapenen leeren voeren, anders dan d
spin-rokken en spil in onze huizen. Waar
om berooft gy ons vermaak, met onz
mannen dus de geboortleeden te benemer
moet gy't krijs-regt voeren, over't geen
dat de natuur, ons, om te gebruiken gege
ven heeft? Theobaldus, in deze bestraffin
behagen hebbende, heeft hem naderhand
van zoodanigen wreetheit onthouden. D
geleerde Maria Heins, geeft dit oordeel o
ver deze geschiedenis. *Met regt wierd hy va
een Vrouw bestraft, niet alleen, om de redenen d
zy voorstelde, maar veel eer, om dat hy had be
horen te weten, dat die gene, die de mannen z
handelden, vyanden, en verwoesters der natuu
waren, en de voort-telinge der kinderen verhin
derden.*

I

In ons geweſt, was in de vorige eeuw, een Priſter, tamelijk geleert, en een groot Arithmeticus, of Reken-meeſter: die met vier woorden uit het Euangelium (niet uit een quade meeninge, zoo ik geloof, maer op te groten vertrouwen, die hy op ſijn ervarentheit in die konſt had) poogde te bewijzen, dat in 't jaar 1532. de jongſte dag voor handen was: De woorden zijn *Videbunt in quem pupugerunt*: Of in 't Neerduits: *Zy zullen zien, in wien ze geſteken hebben.* Uit deze Latijnſche ſpreuk trok hy de zes V. twee I. een D. en een M. makende t' zamen 1532. Hy was bezig op de Preek-ſtoel, om door deze Cijfer-vermaning, 't volck wijs te maken, dat 't eind des werelts gekomen was, en toonde hun met zoo veel verzekertheit, dag en uur, dat veel ſlegt-hoofden hem geloofden, zoo dat ſy, na de wijze der gekken, eer alles verloren ging, beſloten goets moets te zijn, en met goe cier te maken, t'overige van haar goederen op te ſnappen: Als nu de tijd van zijn voor-zegging by na om was, verzaamde zig zijn toehoorders in een kappel, 't eind der werelt aandagtelijk verwagtende, die hy van de Preek-ſtoel, met een vermaning, na dees zijn inbeelding geſtelt, noch ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

meerde: Als die gedaan was, quam'er juyſt een ſchriklijk onweer in de lugt, verzelt met donder en blixem, 't welk een deel was van zijn voor-zegging, en deze arme lieden de denken, dat hun, en yeders eind gekomen was; Maar korts daar na verging 't onweer, en de lugt wierd weer helder als te voren, Deze ligt geloovige toehoorders van de Prieſter bedrogen, en vol ſpijt, dat ze hun goederen verbraſt hadden, liepen t'zamen, om hem daar over te ſtraffen, doch hy ontvlugte, in levens gevaar, dien dans, zig bergende, tot eenige van de verſtandigſte. de heftighe gramſchap van 't onghedultig volk neer zetten, zeggende. *Dat, indien hy haar bedrogen had, hy zelfs eerſt was bedrogen, vermits hy te veel op de reken-konſt betrout had.*

Zeker Boer, van geheel grote middelen, doch van ſlegt verſtant, quam eens voor Keizer Henricus, zeggende, Genadigſte Heer Keizer, ik wou wel, zoo 't jouwer genade belieſde, een be aan jou verzoeken. De Keizer vraagde wat die be was. Genadigſte Heer Keizer, zey de Boer, ik dorf jou't niet zeggen. Wat is het, de Keizer weer? Genadigſte Heer, de Boer, ik en dorf niet:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

iet. Wilje, zey de Keizer, verzoeken ee-
ig pardon voor yets dat gy misdaan hebt?
een, genadiste Heer Keizer, zey de Boer,
at en is het niet. Wilje, zey de Keizer,
an u schulden vrygesproken zijn. Neen,
enadigste Heer Keizer, dat en is het niet.
Vilje, zey de Keizer, Schout van u dorp
in. Neen, genadigste Heer Keizer, zey
e Boer, dat en is het niet, 'tzou op een
uizent gulden drie of vier niet aankomen,
on ik maar verkrijgen 'tgeen ik wel wou.
Vat is't dan, zey de Keizer? Genadigste
eer Keizer, de Boer, ik dorf niet. Wilt gy
an Ridder geslagen zijn, zey de Keizer.
, zoo een bray was het, de Boer. De Keizer
eer: zit dan neer, en ik zal u Ridder ma-
en; Hy de het; en terwijl de Keizer hem
et het sweert in de nek sloeg, liet hy van
hreren een dappere, raat wat het is, vlie-
en. Schelm, zey de Keizer, gy zult ster-
en, want gy bespot de Ridderschap: *Ge-
digste Heer Keizer*, zey de Boer, *doe om-
ers de Edel man daar in quam, most de Boer
ar uit.*

Een Spaansche Edel-man, niet alleen
eraardig in't schrijven, maar ook byzon-
rlijk in't spreken, droeg een Joffrouw

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

van zonderlinge verdienſt, een overgemeene liefde toe; Toen hy eens te peert voorby haar deur ree, en zijn aangename vyandin uit de venſter zag liggen, wou hy haar, na vermogen feeſteren; gelijk hy zijn ros, ten dien einde, ſprong op ſprong de doen; maar het beeſt, op zoo menigvuldige keeren, en geſwinde omwendingen, niet te deeg genoeg af-geregt, quam zoo deerlijk te ſtruikelen, dat het zijn meeſter plotzeling ter aarde ſtorte; Toen hem de Joffer ter neer zag leggen, riep zy zoo luide, dat het de Ridder horen kon: *De oogen?* als ofze zeggen wou, waar zijn ze geweeſt, datje dus quaamt te vallen. Hier op antwoorde de gevallen Edel-man, met een byzondere aardigheit, zonder zig in't minſte te bedenken: *En mijn hert bevallijke, komen u bey toe.*

Zeker Lant-heer, liet den Boer, die hy op zijn lant gezet had, voor regt dagen, hem beſchuldigende van dievery. De Boer lochent; De Heeren vragen hem, waar in hy een dief was; De Lant-heer antwoord: Om dat mijn buur-mans zeug, die hy zijn Boer betrouwt had, elf biggelen geworpen had, en zijn ezelin, die hem te bewaren gegeven was, maar een jong geworpen had.

Door

door welke onnozele antwoord, de Heeren eſtonden te lagchen, hem vragende, *of hy an ook een dief was, om dat zijn vrouw maar een ind gebaart had?* Hy antwoorde, *dat het den art der vrouwen was, gemeenlijk maar een kint oort te brengen.* Waar op de Heeren weer: *Is ook den aart der Ezelinnen, gemeenlijk maar en jong te werpen.*

Aan zeker Procureur wierde over gedra- en, dat zoo een man zou gezeit hebben, *at hy de boeren dapper ſcheerde.* De voor- praak, ſchoon hy'er zoo zuiver van was, ls een duif die de pokken heeft, liet de man oor de Heeren roepen, hem beſchuldigen- le, van zulke woorden geſproken te heb- en. Den anderen loogchent, de Procureur oudt aan, eindelijk een van den Raadt, ie wel wiſt hoe de zaak met de voor- praak gelegen was, zey tot de man, dat y de waarheit zou zeggen, en dat men aar dan niet meer op doen zou: *Wel mijn eer*, zey hy, *hy zeit, dat ik gezeit zou heb- en, dat hy de boeren ſchoer, maar dat is on- waaragtig, want als hy mijn eigen woorden hoo- en wil, ik heb gezeit, dat hy de boeren vilde.*

Zeker man, die miſſchien de beſte ruiter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

niet was, wierd gevraagt, hoe het by quam dat zoo een, als hy noemde, zoo dikmaals tot zijnent quam, en zulke gemeenschap met zijn vrouw hield, *hy doet*, zey hy, *mijn vrouws dingen*: waar op den anderen: *O gek! 't en zijn u vrouws dingen niet, maar u dingen, die hy doet.*

Zeker schooljongen stond op de merkt, vragende na de prijs van een hondert oesters: Een zijner vrienden, die daar ontrent was, ontrade hem de koop daar van; want hy zey, datze te kleyn waren. De jongen antwoorde. *Daar is immers geen verlies by, want hoe zy kleinder zijn, hoe daar meer in't hondert gaan zullen.*

Eenige Joden zonden tot een herbergier, om een pint van den besten wijn, latende zeggen, datze tot een zonderlinge noodwang van maag gebezigt moest worden. De weerd gaf hun van den alderslegtsten die hy had; 'twelk sy gewaar wordende, stierdenze de jongen dadelijk terugg' en lieten hem vragen: Of zoo lelijken wijn tot zoo groten nood-dwang goet was: De herbergier liet hun antwoorden *Dat de wijn zoo leelijk niet was, of sy hadden Christus in een*

veel

eel grooter nood-dwang, noch een leelijker gege-
en.

Deze woorden, die Marcus Aurelius
ikwils gebruikte, moet ik hier in voegen,
n ik verzeker my, datze den verſtandigen
ullen aangenaam, en de huis houdende
nannen nuttig zijn: zoo zeit hy dan. Die
nan is dwaas, die tegens zijn vrouw kijft;
vant is zy goet, hy behoort haar toe te ge-
en, op dat ſy beter worde; En is zy quaat,
y behoort haar te verdragen, op dat hy
aar niet arger maak.

Zeker perzoon, heel diep in ſchult ver-
vert, ſtierf; Doen z jn dood in een verga-
ering van veel luiden, die'er veel aan ver-
ren, verhaalt wierd, zeider een van 'tge-
elſchap; zoo heeft hy dan, op mijn waar-
eit, vijfhondert ducaten van my in d'an-
er wereld gedragen. Een tweede zey. En
uizend van my. En zoo voort een yege-
jk van 'tzijne: Waar op een van den hoop
us uitvoer. *Nu word ik gewaar, dat ſchoon nie-*
and yet van 't zyne in d'ander wereld kan me-
agen, dat hy t nochtans vermag eens anders te
pen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Kors liet een oud wijf zien zijn hand,
Die van waarzeggen had verſtand;
Op dat hy wiſt zijn avonturen;
Zy zag, en weder-zagze wel,
En zey ten leſten: *Iongezel,*
Met u en zal't niet lange duren.
Kors was verſlagen van gemoet,
En dagt: *Sterf ik, zal dan mijn goet*
Op neven komen, en op nigten?
Terſtont gaf hy hem op den hol,
En dronk hem zelven vol en dol,
Om zijn ſwaar hooft zoo te verligten.
Hy was aen't banken dag voor dag,
Hy was de pol, gaf vry gelag,
Aan ſchuimers, tuiſchers, loze vinken,
Dan werde met dit ſnoo geboeft,
Verkeert, getiktakt, en getroeft,
De minſte ſcha was dronke drinken.
Hy heeft zoo grof gebanketteert,
Land, huizen, renten, al verteert,
In een jaar was zijn goet gevlogen.
Nu Kors beroit is, naakt, en kaal,
Zeit hy: *Das haar de koekoek haal,*
De hoer en heeft noch niet gelogen.

Hy zag in de uitinge van deze laatſte wor-
den, op 't geen zy hem voorzeit had, te we-
gen: *Iongezel, met u en zal't niet lange duren.*

De

DeHeer Rhony, Hertog van Souilly, was op een tijd met den Hertog van Espernon in gezelschap, die hem met deze woorden begon te bestekelen: *Hy had den dag wel gezien, dat zijn E. zoo heel groten perzovaadje niet was.* Rhony antwoorde: My gedenkt ook wel, datje niet en waart 't geenje tegenwoordig bent. Espernon vertoornde zig geweldig hier over, en sloeg deze woorden uit: Gy behoorde luiden, die het toekomt, meer eerbieding te geven. DeHeer Rhony hier op: Ik ben eerbiedig aan de geen die ik 't schuldig ben, en wat u stand betreft, gy bent niets, dan door des Konings gunst; die my, wanneer't zijn Majesteit behaagt, zoo groot, ja groter dan gy zijt, kan maken; voegende noch by't vorige: Zoo lang my de zon beschijnt, heb ik met geen sterren te doen. De Hertog van Espernon die nam dit zoo euvel, dat hy Rhony den kamp aanbood, om lijf om lijf met hem te vegten; d'ander was te vreden, doch met dezen aanhang: *Dewijl de Kouing zulke uitvorderingen openlijk verboden had, zou Espernon zijn Majesteit, eerst verlof daar toe vragen, en dan zou zijn zelfs arm, hem tastelijke proeven geven van't onderscheit dat tusschen hun beider kragten was.* Espernon stoof na de Koning,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

verzoekende met Rhony, die hem, zoo hy zey, gruwelijk beledigt had, te mogen vegten: Zijn Majesteit antwoorde. Ik sta het u toe, maar ik begeer, dat gy elk met een second of nakamper, zult verschijnen; kiest'er een die gy wilt. Ik wil aan Rhonys zijde wezen. Espernon dit horende, bad zijn Majesteit, om vergiffenis, die hem dusdanig antwoorde: *Ga heen, en weest voortaan wijzer.*

Doen de Philozooph Demosthenes eens gegaan was, om de beroemde hoer Laida t'haren huize te bezoeken, die, vermits haar uitnemende schoonheit, de gehele werelt door bekent was, kon hy van haar niets verkrijgen, ten waar hy haar eerst een groote zom gelts gat; Maar hy voer dus tegen haer uit. *O Laide ik koop geen berouw zoo duur, want ik zou de lust nauwelyks volbragt hebben, offy zou my terstond berouwen.*

De Philozooph Anthistenes, was altijd gewoon met gescheurde kleederen te gaen, om onder den schijn van ootmoedigheit, zijn armoede te bemantelen; Maar Socrates, door de kloekheit zijn verstants, deze zijn geveinstheit ontdekkende, zey. Ik zie

zijn

zijn eergierigheit klaarlijk door de gaten van zijn gescheurde mantel.

Zeker man, die in bedieninge van lants-zaken was, roemde eens zeer op zijn groote rijkdommen, waar op een ander hem zeer aardig dit toe duwde. *Hoe de rijkdommen der Staats perzoonen meer groeyen, hoe de Staat meer af neemt.*

Ik kan niet laten, zeker aardig schimpdigt, gemaakt op een perzoon, die van elks gebreken de mont vol had, zonder de zijn aan te merken, hier in te voegen; Dus luid het.

Meeuws is oudtsestig jaar, en gaat een meisje trouwen.
Wel Fop, wat roert u dat? 't en zal u niet berouwen.
Jordaan zit al den dag, en drinkt, en bankettert.
Wel Fop, wat roert u dat, 'tis 't zijn dat hy verteert.
Hans koopt land, en hy moet het gelt op woeker halen.
Wel Fop, wat roert u dat, gy zult het niet betalen.

Moy

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Moy Trijntje is beſtruift, en gaat van kinde ſwaar:
Wel Fop, wat roert u dat? zy kent'er toe de vaar.
Geurt gaat altijt te gaſt, of hy heeft zelve gaſten:
Wel Fop, wat roert u dat? gy moogt t'huis blijven vaſten.
Maar u wijf is een hoer, en plant u op den kop
Twee hoornen op zijn Spaans; dat's u, dat roert u, Fop.
U zoon is dag aan dag, aan't tuiſchen, kijven, vegten;
Da'ts u, dat roert u Fop; wilt dien gaan onderregten.
U huis ſtaat in de kaart, voor d'onbetaalde rent;
Dat's u, dat roert u Fop; gaat maakt u daar ontrent.
U dochter waar de Bruit, veel liever nu als morgen;
Dat's u, dat roert u Fop; dat ſtaat u te bezorgen.
Ik kan noch thienmaal zo veel zeggen op de ry:
Maar Fop, of het u roert of niet, wat roert my.

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

De zelve Autheur, heeft ook op zekere onge dochter dit volgende aardig gedigt emaakt :

Jozijn, die dikke bolle meit,
Zeit, ja zy ſweert, met goet beſcheit,
'tEn is haar noit om niet gedaen;
Maar Lijſje zeit: Zy liegter aan.
Trijn meent, 'tis waar; maar weetje hoe?
Sy geeft altijt een daalder toe.

Daar was tot Milanen zeker woekeraar, Traſillus genoemt, die een eerlijke weduw, Ormilde geheeten, moeder van twee zonen, en een dochter van wonderlijke ſchoonheit, in zijn buurt had wonen. Zy voede haar kinderen, met grote vlijt, in alle deugt op, en tragte hen rijk van eer, en niet van ſchat te maken. Want het geval, geſwore vyandt der deugdelicke lieden, die't tot een doel der ſchigten van zijn vervolgingen ſtelt, had zijn jonſten haar zoo ſchaarſelik megedeelt, dat zy, eer door haar vlijt en zuinigheit, dan door d'overvloet van haar inkomſten, die klein waren,

zig

zig voor de dringende noot behoede. Maar des hemels zegen, zig op haar gezin verſpreidende, gaf haar, die God vreeſde, en die zijn vrees haar kinderen dagelijks inplante, middelen om haar behoeften te voorkomen. Haar outſte zoon, begerig om een beter geluk te zoeken, en om met zijn winſt zijn moeders huis in de noot by te ſtaan, liet zig in een bende van dien, die van de Koning van Spanje in Milanen onderhouden worden, inſchrijven; in voegen dat de moeder Dorinna haar dochter, en haar jongſte zoon, Selvage genoemt, by haar hield, daar af zy alle hulp en byſtant kreeg. Dorina ging, naar de gewoonte der gebuuren, zom tijts, met haar werk, in Traſillus huis, by deze woekeraars dochters, en by haar moeder, daar ſy, die wonderlijk ſchoon was, onder deze anderen, als een lelye onder de doornen geleek. Sy had, by deze ſchoonheit, dit zig op haar aangezigt vertoonde, noch zoo aantrekkelijke bevalligheden, dat haar ommegang vol aanlokzelen was. De duivel, die altijt op zijn luiemen leit, om de roekeloozen t'overvallen, de Trazillus, hoe-wel hy, naar de gewoonte dezer bloet-zuigers, die alleen op hun winſt denken, geen oogen, dan tot zijn reken-

en boeken, had, van zin veranderen, en
em onvoordagt zijn gezigt op Dorinnas
nvalligheden veſten. De ze grijzaart, die
n zijn jeugt niet ſchoon geweeſt had, was't
och min in zijn ouderdom. Hy was zoo
anſchapen, dat zijn eige wijf hem niet,
an met weerzin, kon aenſien, en niet dan
et pijn, by haar lijden. Dit doordrin-
end vuur, dat men beter gevoelen, dan
eſchrijven kan, en dat zoo wel aan't dor
ls groen hout vat krijgt, drong in d'aderen
an deze grijze ſchudde bol, en de hem
en pijn lijden, die te ſelder was, om dat hy
ie verborgen hielt. Want ſchande, en de
rees van verworpen te worden, dienden
eze ongeregelde luſt, aan de welk hy zig
'ontijt ten roof had gegeven, tot een brei-
el. Dorinna wies op in ouderdom en be-
allijkheit terwijl hy zijn brant die hem al-
engs verteerde, verborg. Maar haar moe-
er vermeerde niet in middelen om haar
it te huwen, vermits het onmogelijk is, dat
en, die zig met grote moeite van de noot
eſchermen moet, goederē overgaren kan.
Deſe dochter, met al haar ſchoonheit en
eugden, zou wel out en grijs geworden,
en echter ongehuwt gebleven zijn, zoo de
emel, die over haar waakte, daar in, door

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

de middel, die ik u vertellen zal, nietin verzien had. De genen, die weten hoe kort de geneugt, en hoe broos de ſchoonheit is, en die in't huwelijk naar yets anders tragten, begeven zig niet ligt onder dit juk, zo't niet met eenige middelen vergult is, uit vrees van met wijf en kinderen in d'uitterſte armoede te valen. Alpheus was echter zoo krachtig van Dorinnas volmaaktheden getroffen, dat hy, van haar glans verblint, op al deze inzigten niet eens dagt. Hy, die niet meer goet had, dan hy tot zijn onderhoud behoefde, geloofde, dat hy, in de bezitting van deze dochter, een vernoeging, beter dan die van de ſchatten der rijkſten, zou hebben. Hy voegde zig by Selvage, en, een vaſte vrientſchap met hem gemaakt hebben de, openbaarde hem 't voornemen van zijn zuſter te trouwen. Selvage, dit voor grote jonſt achtende, beloofde hem tegen zijn moeder daar af te ſpreken, en haar aan te raden dit huwelijk aan te gaan. Alpheus was noch niet zoo dronken van de wijn der min of dagt noch eenige huwelijks-gift te krygen; daar in hy betoonde dat ſijn zoete zotheit met een loot wijſ-heit vermengt was. Ormilde, door haar zoons aan-brengen, de voorſtel van dit huwelijk met Alpheus verſtaan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

aande, vond het goet, en beſloot, om haar
ochter uit te huwen, eer deze bloem van
hoonheit, die zoo haaſt verwelkt, onder
ing, haar uiterſte beſt te doen, om, tot Al-
heus vernoegen, haar een bruit-ſchat me te
even. Maar waar zou zy gelt krijgen, dan
net op renten te halen, en haar goet daar
oor te verpanden? Dit is de toe-vlugt der
ener, die tot hun ondergang neigen, daar
oe de noot hen drijft. Sy achte haar dochter
oo goetaardig, dat ze haar, die zig dus ont-
loote, om haar uit te huwen, in haar ou-
erdom byſtaan zou. Sy, en haar zoon,
zig daar op beradende, vonden geen beter
middel, dan van Traſillus, hun buurman,
duizent of twaalf hondert kronen op woe-
ker te nemen, en hun goet daar voor te ver-
panden, om dit huwelijk van Alpheus en
Dorinna uit te voeren. Selvage nam aan de-
ze woekeraar om deze zom te vragen, en
om, tot zijn verzekering, hun goet daar
voor te verpanden. Traſillus, deze vliegen
in zijn webben komen ziende, verwagte,
als een ſchalke ſpin, hen, en de, naar de
gewoonte dezer lieden, zig een weinig
bidden. Hy, gelovende gelegentheit, om
zijn quaat voornemen t-ondekken, gevon-
den te hebben, openbaarde, na veel dubbel-

zin:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

zinnige woorden, door de ſtank zijner redenen, die vuile brant, die in zijn borſt was beſloten. Selvage, die warelijk edelmoedig was, verfoeyde in zijn ziel dit oneerlijk voorſtel. Zeker, 'tis te verwonderen dat hy, zoo jong zijnde, zoo beſcheiden was, en zoo veel magt over zig zelf had, dat hy deze grijze zot niet naar zijn zotheit antwoorde. Maar hy, zig zelf bedwingende, geloofde dat hy, deze man bedriegende, die zijn werk maakte van andere te bedriegen, geen meer quaat zou doen, dan of hy een vos of een wolf in de ſtrik joeg. Hy ſloeg 'tvoorſtel van deze onkuiſche bok niet plat af, die, gelovende dat de noot hem daar toe drong, zig noch bet aan hem bekent maakte, en hem twee of drie hondert kronen in't bezonder, en noch twaalf hondert, voor eenige jaren, zonder renten, te leenen beloofde, doch op zulke voorwaarden, die ik u te denken laat, dewijl men't, zonder ſchaamte, niet ſchrijven kan. Selvage, liſtig zijnde om dit wilt in zijn gaeren te lokken, maakte deze zaak by na onmogelijk; 'twelk de geile luſt van deze Zatyr vermeerde. Selvage, hem voorhoudende dat dit aan zijn zuſter, en niet aan hem, ſtont, beloofde hem niets, dan tot vorderding

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ng van zijn vernoeging by zijn zuſter aan
houden. Trazillus, meenende de vogel
ree gevangē te hebben, omhelſde, hem en
d hem, dat hy hem jonſtig was, en beloof-
hem goude bergen. Kort, Selvage be-
it zoo behendig, dat hy deze vink dapper
ukte. Hy, deze zaak van tijt tot tijt uit-
llende, luiſde geſtadig, door't vertonen
n de ſwarigheit, en door zijn zuſters te-
enſtelling, eenige ducaten uit deze vrek-
arts beurs. Hy, hoe-wel hy hier af niets
gen de moeder of zuſter ſprak, maakte,
ochtans de ze verblinde grijzaart wijs, al
geen, dat hy begeerde. Hy ging, om hem
de kuil te doen ſtrompelen, en met een
g zijn gierigheit en onkuiſheit te ſtraffen
Alpheus, en ondekte hem de zaak, en de
iddelen, daar me hy deze geile bok naar
n verdienſte wilde uitſtrijken. Alpheus,
en dit zo zeer, als Selvage, betrof, ken-
zijn voorſlag goet, en belootde hem, in
uitvoering, met zijn en zijner vrienden
agt, by te ſtaan. Deze liſt wierd in
zer voegen beſteken. Selvage zeide tot
azillus, dat hy, met grote moeyte, Do-
na zo verre had gebragt, dat zy hem be-
ven zou, zoo 't zoo bedektelijk aange-
d wierd, dat haar eer onbeſchadigt bleef,

en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

en haar huwelijk met Alpheus voortging
Trazillus. doen zijn hooft in de wolke
ſtekende, achte, om deze zaak te volbren
gen, alle ſwarigheit gering, en alle gevaa
klein. Selvage, hem dus verzot ziende
en 'tyzer ſmedende ter wijl het heet was
kreeg alles, dat hy begeerde, van hem, ee
hy hem 'tgeheim, om tot zijn wenſch t
komen, wilde openbaren. Hy de zig, to
een geſchenk, drie hondert kronen tellen
Deze woekeraar, hoe wel hy die met zo
groot een pijn uit ſijn beurs kreeg, als ee
barende vrouw, of een, die men 'tinge
wand uitſcheurd, gevoelt, wierd noch
tans, door d'ingebeelde geneugt, zoo ver
blint, dat hy hem dit gelt quijt maakte. H
leende de twaalf hondert kronen voor ze
jaren, zonder renten daar af te geven: Ze
ker een ongewone miltheit van zulke lie
den, die, als zy niet nemen, veel meene
te geven. Ormilde en Dorinna, dien d'oor
zaak onbekend was, waren hier af te
hoogſte verwondert. Men zou, doen d
alles dus beſchikt was, Trazillus begeert
vernoegen. Men ſtemde zekere nagt, on
der welks duiſter kleed deze oneerlijk
ſluikery verborgen zou worden. Selvag
maakte deze grijzaart diets dat zijn zuſter
hoe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

oewel zy by haar moeder sliep, haar slaap-
laats in een bezondere kamer had, daar
en oude koken-meit haar vertrek nam. Hy
eloofde Trasille, met een ladder, door een
einster, dat aan de straat stont, en daar af
y te voren de grendel los gemaakt had, in
uis te helpen. Onze verblinde Samzon
eloofde de woorden van de geen, die, niet
ernoegt met hem te bedriegen, hem noch
apper straffen, en, hem wakker afgerost
ebbende, in handen van't geregt stellen
vilde. Alpheus verborg zig, om dit te
olbrengen, met eenige schutters van de
vagt, die zijn vrienden waren, om zijn
ag waar te nemen. Selvage zeide des a-
onts dat hy niet t'huis zou komen; in voe-
en dat de moeder, dochter en dienst-meit
roeg in huis gingen, en, de deuren gesloten
ebbende, zig tot slapen begaven. Selvage
uam diep in de nagt, met Trasillus aan,
n regte de ladder, daar deze grijzaart op-
lom, terwijl d'ander die vast hiel. D'ou-
le dienst-meit schoot, zoo haast hy in't
enster gekomen was uit de slaap, en riep,
etbaasdelijk op-springende, *dief*, *dief*; in
roegen dat haar vrouw, en vrouws doch-
er, door dit getier ontwakende, een yse-
ijk gerugt maakten. Trasillus, hier af ver-
schrikt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ſchrikt, poogde de ladder weer te krijgen. Maar Selvage, hem daar op ziende, dee d ladder uitglijden, en deze grijzaart zo val len, dat hy, al de leden beſchadigende, ee arm brak. De geburen ſchoten, op dit ge rugt, uit. De ſchutters van de wagt door Alpheus gezonden, liepen ook daa op aan, terwijl Selvage en Alpheus var verre, en zonder gezien te worden, zager hoe't met deze elendige woekeraar, als dood op de ſtraat leggende, en als een die in zijn dievery betrapt, zou aflopen. Hy dus half doot, en gewoond zijnde, wierd, door't geſpuis, by na voort van kant geholpen, doch eindelijk door de medogende ſchutters beſchermt, die hem in de gevangenis bragten, daar zijn kamer een hol, en zijn bed, ſtro was. Denkt nu eens hoe groot zijn lichamelijke pijn, en d'ongeruſtheit van zijn gemoed deze heele nagt was. Hy kon zig noch niet inbeelden, dat hy door Selvage verraden was, ſchoon hy'er eenige achterdocht af had. Men verbond des anderen daags zijn wonden, en zette zijn gebroke arm, met groot gewelt, weer op haar regte plaats. Hy, ondervraagt zijnde, antwoorde zoo wel onwaarſchijnelijk, als onwaardijk. Al ſijn betuigingen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

en waren dat hy geen dievery voor had;
s of de dievery van d'eer? die hy voorge-
omen had, niet gewigtiger dan die
an de ſchatten en goederen was. Maar
geregt was met deze beuzelingen niet te
reden. Men dreigde hem met de pijn-
ank, zoo hy de waarheit niet zeide. Maar
en behoefde hier toe geen ander, dan die
an zijn geweten, diens knaging regter,
etuig en beul was. Hy dan was gedwongen
geen, dat hy in't verborgen beſteken had,
de daken te preken, en zijn eigen ſchand
openbaren, doch op deze ydele hoop, dat
en ſijn oneerlijk beſtaan niet, dan met
ſchimping, zou ſtraffen. Selvage, ſtig-
r van dit beleit, quam, vermits Traſillus
orinna, van in deze miſdaat te bewilli-
n, beſchuldigde, voor 't geregt, en be-
onde, door de regte verklaring van ſijn
drog, gelijk wy 't vertoont hebben, ſijn
ſters onſchult, en de grijzaarts zotheit;
e, van 't beſtaen op Dorinnas eer ten
lle overtuigt, tot een driejarige balling-
ap, en tot 'et verlies der drie hondert
onen, aan Selvage gegeven, en ook tot
t van twaalf hondert, die aan Dorinna,
e voort met Alpheus trouwde, tot bruit-
at dienden. Daar ziet gy hoed'oneerli ke

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

aanslag van deze onkuische woekeraar me
pijn, schande, spot en verlies gestraft wier

Kortheid van woorden, in welke ve
zin schuilt, is mijns oordeels, een van d
beste zaken ter wereld; Ik heb daar dad
lik een brief gekregen, in welke ik dee
twee regels vind:

Ik prijs, dat een woord, veel woorden zij
vervat,
En dat een regel houd, den inhoud van e
bladt.

Pythagoras was hier uitnemende in; war
willende spreken, dat men niet moet zie
op de daden en werken van gemeene men
schen, om dat die gemeenlijk quaat zijn
zey: *Gaat niet door gemeene wegen.* Spre
kende, van dat men alle menschen niet t
ligt moet vertrouwen, zey: *Roert elk aa*
de hand niet. Wederom, willende de or
derhouding, van regtveerdige regt ple
ging, den raat ten hoogsten bevelen: *Over*
treet de schaal niet. En om den lezer wat be
denkens te geven, hy kan uitleggingen ma
ken, over deze volgende, en ook van zij
korte raatzelen:

Proe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Proeft niet, van 'tgeen een ſwarte ſteert heeft.
Zit op de mudde niet.
Wagt u voor de bonen.
Draagt geen nauwe ring.
Stookt het vyer met het ſweert niet.
Doet geen ſpÿze in een pis pot.
Zoekt niet weer te keeren van d'uiterſte land-palen.

Zeker Switzers Hooft-man, Karel, Koning van Sweden, een wijl tijts gedient hebbende, quam, met een deel van zijn krijgs-volk, te Stokholm, in een herberg huiſveſten: verzoekende van de Koning ſes hondert rijxdaalders, tot betalinge van zijn achter-ſtal; doch de Koning bood hem daar voor ſes hondert duivels op zijn kop: dus gaat hy na zijn herberg, zig gelatende die willen vertrekken; dies de waardin hem drie hondert rijxdaalder, voor verteerde koſten, eiſchte; ſtrax bied hy haar drie hondert duivels op haar kop; Sy hier over verſtoort, beklaagt hem aan de Koning, die terſtond een Hofdienaar zend, om de zaak te onderſtaſten: De Hooft-man ontſchuldige zig met deze woorden: *Ik heb van de Koning ſes hondert rijxdaalder, die my quamen gevorderſcht; daar voor heeft hy my zoo veel duivels op*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

mijn kop gegeven: hier van heb ik de helft, voor 't gee
ik verteert heb aan mijn waardin over-gemaakt
zoo dat ze op my niets te zeggen heeft, wijl ik haa
met Konings munt betaalt heb. De Koning de
ze ronde antwoord horende, beval terſtond
den Hooft-man 't zijne, en de wardin 't tha
re te geven.

Karel, alleen met de naam van Onthoof
de Koning, genoeg bekent, in Spanje zijn
de, wegens 't voor genomen houwlijk
tuſſchen hem en 's Konings dochter, wier
hem daar alle vermaak aan-gedaan, da
men bedenken kon. De Koning liet onde
andere, om d'Engelſche Vorſt van de her
vormde Gods dienſt afkeerigh te maken
een ſchouw-ſpel aanregten, op deze ma
nier: Op 't toneel quamen twee quantzui
zieke perzonen, d'een Roomſch, d'ande
on-Roomſch zijnde, d'on-Roomſche kom
te ſterven, ſtrax komen gemaakte Du vele
en voeren hem na de hel; de Roomſche, na
gebiegt en geſmert te zijn, ſterft ook
daar quamen eenige toe-gemaakte Enge
len uit der hoogte zig vertonen, en namen
hem, om hem na den hemel te voeren
maar 't werk-tuig brak, dies viel de ſpelende
dode van boven neer, en brak den hals in
eernſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

rnst, gelijk ook een van de Engelen het een. Karel begon te lagchen, dies de Koning, die nevens hem zat, zey, *Broeder, kond y lagchen over zoo droevig een ongeluk?* Karel ntwoorde: *Ik Lagch niet over de rampspoed ezer elendige, maar daarom, om dat de Duivelen orgvuldiger sijn, d'on-Roomsche te bewaren, oor't breken van hals en been, dan d'Engelen de Roomsche doen: anderzints, ik bedroef my, dat ese arme menschen, om ons genoegt aan te doen, als en been geb, oken hebben.*

Een Vrouw, die haar waar gaarne met olle maat ontfing, en met besnoeide uitnat, want zy was een herbergierster, hoorde zeker perzoon, die t'harent huis-veste, egen een Jode, over't stuk van de besnijdenisse twist-redenen. Sy, die liever had, lat de gasten dronken, dan disputeerden, ey. *Wie besneden geroepen is, die blijf by de benijdenisse, en wie onbesneden geroepen is, late zig iet besnijden*; meynende daar me 'tverschil e-eindigt te hebben; *Zeker*, zey de t'huisegger, ik geloof dat gy besneden geroepen zijt, dewijl daar niet onbesnoeit en nbesneden, uyt u handen ons te voorschijn komt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Een doortrapt Spanjard, op de vrye ſlemp dapper af-gevaardigt, hoorde veel zeggen van de groote naarſtigheit, die zeker rijk man, om veel gelt te winnen aanwende; ook liep 't gerugt, 't geen waar was, dat hy een goe tafel hield; de Spanjard achte, dat deze Rijkert te ſlim was, om van eenig gelt, door looſheit geſnoten te worden, dies hy hem liet genoege, hem maar een goe maaltijd t'ontſtelen; Om hier toe te komen, had hy d'uur, wanneer de Rijkert aan tafel ging verſpied, en klopte juiſt op die tijd, als hy middag malen zou, aan de deur; een jongen die openende, vraagde hy, of 't Heerſchap t'huis was? die ja antwoorde; Kan ik hem ſpreken, hy weet? Niet wel zey de jongen, want hy is bereid te gaan eten: Ey mijn vrund, ſprak de Spanjaard, ga zeg hem, dat 'et nodig is, dat ik hem ſtrak ſpreek, want ik hem yet, daar aan hem ten hoogſten gelegen is, te zeggen heb, 'twelk ook geen uytſtel lijden kan. De jongen liep, en zey het aan zijn Meeſter, die hem, hoewel hy zijn handen al wieſch, om ter tafel, te gaan, even-wel liet in-komen. Hy de, binnen komende, aan al die daar waren, grote eer-bewijzingen, en verzogt, 't Heerſchap een woord

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

voord of twee te mogen in't oor luiſte-
en : dit toe-gelaten zijnde; zey hy : Mijn
leer indien gy luſtig zijt, ik kan u ter-
ond thien duizent kronen in gereed geld
oen winnen; De rijke fokkert, hier ſcherp
a hoorende, zey: Dat zou my wel dienen,
aar iſſer ook eenige ſwarigheit in? Neen
leer, antwoorde hy, 'tbeſtaat maar al-
een in u zelf. Zeg my dan, hy weer,
at is het? Mijn Heer, zey deze, dat is van
oo langen aaſſem, dat u ik u, die bereit ſtaat
middag malen, te lang zou ophouden;
aar ik zal terwijl gy eet, gaan wande-
en, en u, als gy gedaan hebt, weer ko-
nen ſpreken : De Rijkert, na deze winſt
apper verlangende, vreeſde dat deze ka-
outer yemand ontmoeten mogt, die hem
it vetje uit de neus ſtreek; Neen, mijn
riend, zey hy, eet met ons, en na de maal-
ijd kond gy't my met gemak verhalen;
Dit waren de koten, die dees hongerige
uivel zogt : even-wel liet hy hem een
einig nodigen; doch gehoorzaamde ter-
ond : hy zette zig aan tafel, en miſſchien
lien, en de voorgaande dag, niet veel ge-
eten hebbende, vergat niet zijn pens vol
e proppen, zonder eenige tafel redenen,
erwijl men at, te gebruiken; door vrees

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

van zijn bekomst niet te krijgen, stofferende zijn buik voor dien en de volgende dag niet vergetende de spijs met wijn dapper te bevochtigen; De maaltijd gedaan, en de kost op-genomen zijnde, nam de Rijkert, die vast op de buit vlamde, zijn gast by de hand, zeggende. Gaan wy in mijn vertrek, daar wy van deze zaak breeder zullen spreken, daar zijnde, vraagde hy, of dit profijt zeker gong, en of'et in gereet gelt, gelijk hy gezeid had, bestond? Ja mijn Heer, zey d'ander. Ist niet zoo dat gy u dochter uitgetrout, en daar twintig duisent kroonen me gegeven hebt? Waar op ja geantwoord zijnde, voer hy voort. Noch hebt gyder een, die ongehuwt is, denkt gy met haar ook zoo veel niet te geven, als zy trouwt? Dat's betaamlijk zey de Rijkert. *Wel*, zey de Spanjard, *zoo gy haar my ten houwlijk wilt geven, ik sal my met thien duisent kroonen laten genoegen. zie daar thien duisent kroonen in gereet geld voor u gewonnen.* D'onnoosle Rijkert was zoo ontitelt van dus uit-gestreken te zijn, dat hy hem al v oekende, 'tgat van de deur wees, daar d'ander, die van te voren die rekening al gemaakt had, zig weinig aan stoorde, maar zijn weg gaande,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

de, de rijke fokkert voor zijn middag-maal uit-lagchte.

De doorlugtige Maurits, Prins van Oranje, wist zig dapper met veerdige antwoorden te behelpen. Na 't Xantisch verdrag, wierd een Gezant van Engeland verweten, dat et zijn Konings schuld was, dat Aken en Wezel van de Spanjard in-geslokt was; Daar op de Gezant zey. Spanje zal die brokken weer moeten uit-spuigen; Strax voer zijn doorlugtigheit daar op uit. *Steekt hy hem eerst de vinger in de keel.*

Een Paap, een' goe zom gelts by een hebbende, ley het, om wel bewaart te zijn, in 't Sacraments-huisken, daar op schrijvende. DOMINUS EST IN LOCO ISTO dat is. *De Heer is in dese plaats*, zeker quidam verstaat door gissing, de trek, brak het op, en nam den aap weg, schrijvende onder 't voorgaande schrift, SURREXIT, NON EST HIC, dat is, *Hy is opgestaan, hy is hier niet meer.*

De Graaf van Zults, viel, zonder zig te bezeeren, behalven dat hy een groote buil voor 't hooft kreeg, uit een venster, waar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

over zig yder ten hooſten verwonderde; doch de Graaf zey: Maria heeft het ongeluk verhindert, en my in haar ſchoot ontfangen; Flux zey zijn Hoof-meeſter: *Zoo moetze dan dapper hard van knyen zijn, wijl u genade daar op zoo een buts voor 't hooft geſtoten heeft.*

Zeker Hoog duyts land t-looper, die wy Quakzalvers noemen, ſtond op de merkt, dapper ſwetzende, en een yder zijn wetenſchap op het hoogſt aanprijzende, voornamentlijk roemde hy zig hogelijk, in't genezen vande ſchadelijke Venus ziekte, die wy, met oorlof, Spaanſe pokken noemen; Een Student, die hier mede behebt was, quam by hem, en na hem zijn nood geopenbaart te hebben, verzogt genezinge, met belofte van hem zulks wel te zullen betalen: de Meeſter neemt hem aan, geneeſt hem, en ontfangt van hem een goede vereeringe. Maar de loſſe droes-kop, in een herberg, en dronken zijnde, noemde de Student, die hy van de pokken genezen had; die dit gehoort hebbende, niet weinig op hem gebeten was; Een van zijn Kameraden, om deze hoon te wreken, gaf hem raad, dat hy hem zoude te bed leggen, en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

en de Quakzalver weer ontbieden, zeggende, dat hy beſloten winden hadde, en dat hy op zo een uur hem een cliſtery moſt komen zetten: Dit wierd zoo in't werk geſtelt, de Quakzalver komt, denkende by zig zelfs: *der Studioſis had mier vor hen wol bezalt, hy wol mier ytzund ook wol bezalen.* De Student klaagt hem zijn ſmerte, zeggende, hy wilde des anderen daags 'smorgens, juiſt ten acht uren gecliſteert zijn. *zeer wol*, antwoorde de Quakzalver *ich wol dier ein Cliſterico ordineren, datztu wierſte ſcheiſſen, wie een koe*: 'sanderen daags quam de Meeſter op de gezette tijd, na dat hy, volgens zijn gewoonte, drie of vier mutſkens brandewijn op had, doch ontrent een uur te voren had de Student een ſterke purgatie ingenomen: dies hy, terwijl de Quakzalver bezig was, om de ſpuit te zetten, zulk een fiedder liet uitvliegen, dat het in de oogen, baard, en op zijn wit zattijne wambais quam te vallen; Strax quamen eenige andere Studenten, die van de trek wiſten, en joegen hem zoo beeyert, zonder hem eenige tijd van ſchoonmaken te geven, op de ſtraat, flux hem de jongens achter aan; dies hy zijn voeten dapper te weer ſtelden, aan zijn logement ko-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

mende, vraagde hem zijn Huys-heer, wat 'er te doen was? *Ich bin*, zey de Quakzalver, *bei ein Student geweest, ich had him ein goede Cli-sterio gebroght, das her al de winden lustigh aus scheissen zold, aber der loser schelm had mich be-schissen, mein tebdaagh hin ich soo niet bedrogen.* Ik laat u bedenken, wat gelagch dat 'er om-ging, doen zy zijn hair, baard, en kleederen zoo vergult zagen.

Zeker Raadts-heer, verhaalde met duit-sche woorden, voor d'oren van een geleerd Spaniard, én vreemde geschiedenis; De Kastiliaan, zoo haest hy 't eind daar van ge-hoord had, zey, De Duitsche spreken niet, maar zy donderen; en ik geloof, dat God, doen hy Adam en Eva uyt 't Paradijs dreef, 't vonnis in die gruwzame taal heeft uit-ge-sproken. De Raadts-heer, die een gauw man was, antwoorde. En ik geloof dat de Slang, doen zy ons aller Moeder bedroog, Spaans sprak.

Een Hoveling, maakte met zijn Heer, die hem gewoonlijk, als hy yet misdè, ton-nen vol Duivels op zijn Hoog-duits toe-wenschte, een verdrag, van dat hy hem voor 't volk zoo niet vloeken, maar liever

zoo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

oo veel ducaten en roze-nobels toe-wen-
chen zou, hy zou doch even-wel zijn mee-
ning wel verſtaan; korts daar na breekt de
naap, terwijl den Heer met een deel ga-
ten aan tafel zat, een glas, daar begint hem
le Jonker tonnen vol ducaten toe te wen-
ſchen; ſtrax roept de knegt: U ook zoo
eel, mijn Heer: Flux werpt hy hem met al
net diſch-tuig na de kop; De gaſten zeiden,
wat verſtoort gy u? Hy wenſcht u immer
lles goets: *Ia*, zegt hy. *gy weet niet waar on-*
ze ducaten gemunt zijn.

Zeker perzoon, die al wat hy won, in de herberg verteerde, verzogt van een baard-ſchrapper, om Gods-wil geſchoren te zijn: hy, zijn gelegentheit wetende, doet hem neerzitten, en ſchrapt hem, met een ſchaardig mes, zoo dapper, dat hem de tranen in de oogen ſchoten. Juiſt loopt-'er een hond voorby, die om yet meer als hem toequam, genomen te hebben, dapper af-geroſt was. De geſchrapte, zijn janken horende, voer dus uit: *O arme hond! gy zijt gewis me, als ik, om Gods-wil geſchoren.*

Een Keizer quam zijn Schilder, wien hy veel ſchuldig was, bezoeken, en ziende zijn

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

zijn werk zeer traag voortgaan bekeef hem vragende voorts, als hy een knegt had, die zijn bevel niet de, wat hy hem doen zou? *Ik zou*, antwoorde de Meester, *hem zijn gelt geven, en gaan laten*. De Keizer, de neep voelende, de hem betalen; doch 'twerk, niet veel meer als te voren voortgaande, vraagde de Majesteit weer. Wat hy die knegt doen zou, die zijn loon ontfangen hebbende, even-wel 'twerk ongemaakt liet? *Ik zou*, zey de Schilder, *hem belasten, niet boven zijn vermogen te arbeiden.*

De geleerde Laverterus, met een veroordeelde dief na de galg gaande, wierd van hem in een drek-hoop gestoten; yeder verwagte, dat hy deze boosswigt dapper beschrobben zou, doch hy zey alleen: *Hoor hier eens, zooje 'thert hebt, doe zulx als wy weer komen noch eens,*

Zeker Soldaat op schild-wagt staande, quam'er een geweldige wint en hagel-buy op, des hy, heel verstijft, by het vyer in't wagt-huys liep; de Capiteyn de ronde doende, klopt doch wierd niet in gelaten; dies hy, na veel kloppens, zey: *Doe op, 'tis hier in dit weer niet goet te staan*: waar op d'an-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

'ander. *Cameraat, dat wist ik ook wel, en* *tarom ben ik tot het vyer gelopen.* Door wel- e klugtige antwoord, hem de boete wierd uijt gescholden.

Maurits, Prins van Oranje, voor Nieu- negen zijn Heir in slag orden gezet heb- ende, zey tegen een kortswijlige tijdver- rijver. Wat dunkt u, zou het niet goet zijn, at gy een wijl tijds over dit volk gebood, n dat ik u plaats waarnam? Flux gaf de chalk tot antwoord. *Gy zijt zoo onbequaam ot een Gek, als ik tot een Veldt heer te zijn, 'tis lan best, dat zijn Excellencie zijn Veldt-heerschap, n ik mijn kovel waarneem, anders zouden de Sta- en ons bey lichtelijk af-danken.*

Koning Henrik de IV. stond eens, om n zeker Stedeken te komen, welkers in- woonders zeer rou, en ongepolijstert wa- ren; Doen zy niet wisten, hoe zy hem moe- sten in halen, en wat schenkaadje zijn Ma- jesteit moesten gedaan worden, schoot hun voor, hoe een hunner mede-borgeren, over etlijke jaren, te Parijs geweest was, welk luk geen van hun allen oit genoten had; Daar wierd dan goet gevonden, dat men zijn oordeel, in zoo groten zaak moest hoo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

hooren; want eens te Parijs geweeſt hebbende, moeſt hy zig op zoo wigtige voorvallen, beter, als zy deden, verſtaan. Zoo de quant ontboden en gekomen was, verhaalden zy in't breede, de geweldige ſwarigheit, daar zy in waren, om dat hun onbekent was, hoe de Koning verwelkomt moeſt worden. Sy baden hem, *dewijl hy te Parijs geweeſt had, zijn goet dunken daar over te verklaren, en te zeggen wat ſchenkagie zy hem van hun Landt-vrugten behoorden te doen*, dewijl'er geen andere waren, als vijgen en pijn-appels, van welke twee zoorten zy de Koning, de gene die hy 't alder-gevoegelijkſt oordeelde, zouden aanbieden; Deze man, geweldig hoog in zijn wapen, om dat hy over een zaak wierd aangeſproken, waar in hy alzo onkundig was als zy, even-wel de bet-weet ſpelen willende, gaf voor antwoord: dat zy hem zouden laten berijen, rade hun, de Koning met vijgen te beſchenken, en zey, dat men zes zilvere bekkens zou laten maken, om die ſlag van vrugten daar in te doen; Met een zou hy'er voor uit gaan, en vijf der aanzienlijkſte van de Stadt, moeſten de overige achter aan dragen, die zorgen zouden, van hem, in alles, juiſt na te volgen, op dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

at zy in geen ding in't minſte mogten ver-
hillen. Doen de bekkens nu gevult waren,
et men de Koning aan-dienen, dat'er ee-
ige van de Stadt, daar toe verzogt, hem
erzogten te begroeten; Sijn Majeſteit de
un in-komen: die de reſt zou aan leiden,
apte voor uit, en zonder acht te nemen,
at hy twee trappen af moeſt gaan, het
ooſt in de wind geſteken, en regt over-
inde ſtrevende, miſt hy niet, van zoo lang
ls hy was, ter aard te vallen. De vijf an-
ere, die hem volgden, order hebbende,
an hem in alle dingen pertinentelijk na te
ootzen, meenende, dat het een diepe eer-
iedenis was, die de Koning op zoo een
anier moeſt gedaan werden, faalden niet
an zig ook, zoo veel als zy waren, ter
aarde te ſtorten, en hun vijgen gelijk die
oor uit trad gedaan had, wijd en zijd te
royen. De ſtoet van hovelingen, zoo uit-
poorige ape-treken beſchouwende, raap-
en de vijgen in aller-haaſt op, en wierpen-
ze deze gauwe Gezanten na de kop, die
van d'aard opgeſtaan zijnde, hun beſchaam-
den Leyts-man volgden, en hem tot zijn
huis toe vergezelſchapte: Daar was het
dat hem zijn mede-makkers, in tegenwoor-
digheit der uitſtekenſte van de Stad, die

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

de uitkomst van den handel verwachten grote dankzeggingen deden, heffende zijn vernuft ten hemel, van wegen den treffelijken raad die hy hen gegeven had, van sijn Majesteit met vijgen te beschenken, want zeiden zy, *zoo het pijn appels geweest waren ons dat steenig tuig, gelijk zy de vijgen deden, na 't hooft werpende, was het duizent tegen een geweest, zoo wy'er 'tleven af gebragt hadden.*

Zeker kortswijler zey tegen een aanziennelijke vrouw, die moeder was van verscheiden zonen, wel van grote lengte, maar klein verstand: Zeker, ik geloof, dat'er in deze stadt geen zuiverder vrouw, als gy bent, is te vinden: Sy, dit horende, vraagde hem na de waarom? Flux geeft hy tot antwoord. Om dat gy zulke groote drek-vaten quijt geworden zijnde, geen onreinigheit meer by u hebben kond.

De Poeet Philoxenus, voorby een Tighel-makers huis gaande, hoorden de arbeiders, een van zijn gedigten, met een quade vois, en slimme stem zingen, des hy dus uitvoer. *Gy bederft mijn werk, dies zal ik ook*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

k u werk bederven, en ging, dat gezeid heb-
nde, over de eerſt nieuw-gemaakte Tig-
el-ſteenen.

Een Juffer, hoovaardig genoeg, doch van
n leelijke gedaante, was in een gezel-
hap van verſcheiden Edelmans; Een van
e zelve, die een miſmaakte neus had, ver-
pgt haar, met haar te mogen danſſen.
oe zou ik, zey zy, konnen danſſen, met
en dien ik niet zien mag? Hy vraagde na
e waarom. Om dat ik zy weer, een af-
eer van een onaardig wezen heb. Iuffer,
ernam hy, *kie dan toe, datje noit voor 't ſpiegel*
omt.

Zeker Edelman, van een plomp geneeſ-
eeſter gevraagt zijnde, waarom hy zijn
ad niet gebruykte? Gaf tot antwoord, Om
at ik noch geen luſt tot ſterven heb.

Een Monik, een gewapend krijgs-man
ntmoetende, zey. God geef u den vre-
e; Flux zegt de Soldaat. Zoo beneemt u de
Duivel het Vage-vyer, dan zijn wy bey Be-
elaars.

Zeker Hertoog, vraagde een rijk Koop-
man,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

man, waarom hy zoo ſparig leefde: Om da
ik, antwoorde hy, de ſchatting, die uv
doorlugtigheit ons op-leid, zou konnen bo
talen.

Een Jonker troefde met zijn vrouw,
En vraagde wat het koſten zou?
Wel, lieſſte, zey ze, niet zeer veel,
'tIs maar om kortſwijl dat ik ſpeel;
Indien ik win, zult gy't te nagt,
My driemaal doen; Bey hola, zagt,
Zey hy, ſchoon lief, wat my geſchiet,
Voorwaar zoo duur en wed ik niet:
Wat, zey de knegt, als een jong kalf,
Heer, doe het vry, ik ſtaa't u half.

Simon Stenius, een geleert man, en op-permeeſter der welſprekentheit tot Heidelberg, pleeg te zeggen, is de Paus, na 'tgevoelen der Canoniſten, de SON, zoo zijnder voor de Jezuijten noch vijf dwaalſterren overig; MERCURIUS, wegen hun ſnappen en beſpraakzaamheit; VENUS, wegen hun onkuiſheit; MARS, wegen hun oproer-maken en bloedt-vergieten; JUPITER, wegen hun regier-zugt; SATURNUS, wegen hun geweld en menſchen-vretery. En gelijk de dwaal ſterren van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

n de Son af-wijken, zoo wijken zy ook,
n JESUS, de Son der gerechtigheit, af.

In d'hoge School van Leuven, waren
vee leerlingen, zig in Regts-geleertheit
eff nende, zy makkers zijnde, waren ge-
adig t'zamen op de boeve-jagt: en ver-
aande, dat eenige van hun Cameraads,
ens op een avond vrolijk waren, en dat ze
nder andere geregten, een groote Paſtey
adden doen maken, beſloten die, onge-
pgt, en onbetaald aan te taſten: en met
it werm gebak zelf een vrolijk maal te
ouden: De gaſten zonden, om deze Paſtey
halen, een dienſt-meit, by winter, en ten
f uren in de nagt uit. Sy die op ſchild-
agt ſtonden, verwagten dat zy weer
uam, om de zelve uit haar handen te ruk-
en. Daar quam, terwijl ſy op de hoek van
en ſtraat loerden, daar dit lekker beetjen
oor moeſt, een dienſt-maagt van de zelve
edaante, die een pakje in haar handen dra-
ende, daar door ging. Sy vielen aan, be-
oofde haar van het pakje, dat zy meen-
en de Paſtey te wezen, en liepen zonder
erugt te maken weg. T'huis komende,
eende zy deze buit te beſtormen, en
akkere gaten daar in te maken, maar by
het

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

het ligt zijnde, en deze Pastey ontwinden
de, hoorden gekrijt, zy lichten een voor
laken op, en zagen een schoon jong, e
eerst nieuw-geboren kint; Onze makker
zagen malkander bedrukt aan, om te we
ten, wie deze Pastey zou houden, die ee
behoefden t'eten, als gegeten te worden
Sy liepen weer na de zelve straat, maar d
maagt van de regte Pastey was als voorby
en d'ander, bly zijnde dat zy de last quijt
was, keerde niet weer. Yder had 'sander-
daags de mont vol van deze klugt; zy zog
ten overal d'ouders van dit kint, doch von-
denhaar niet, dies zy, die zelfs nauw leef
togt hadden, en derhalven deze derde mont
niet behoefden, tot het Wees-huis gingen,
om deze levendige Pastey quijt te zijn,
maar men weigerde het aan te nemen. Sy
gingen by d'Overigheit, maar die gaven
haar bevel, 'tzelve, op haar kosten, op te
voeden. Sy moesten't dan houden, en door
d'opvoeding kregen zy't hertelijk lief. Hy
tot den ouderdom van 12 of 13 jaren geko-
men zijnde, begaf zig by een rijk Koop-
man, dien hy zoo wel diende, dat de Koop-
man hem toeliet beneff ns zijn, ook zijn
eigen koopmanschap te doen; waar door
hy, in korte tijdt, den rijkdom van ontrent
thien

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ien duyzend ducaten bequam, maar doen
am de dood; doch eer hy ſtorf, maakte hy
n Voeſter-heeren, erfgenamen van al
in goed, zoo dat zy voor d'opvoeding rij-
lijk betaalt wierden.

Guſtaaf Adolph, Sweeds Koning, ver-
verde in zeker Stadt in Duitſlandt, twaalf
etale Buſſen, voerende de namen der
aalf Apoſtelen, waar op hy, met een
nſtig gelaat, dus uitvoer. *Sy mogen A-
ſtelen genaamt zijn, daarze zijn echter 't Eu-
gelium dat zy verkondigen, brengt geen blyde
odſchap me.*

en hubſchen Bruigom, een aardig gezel,
threef boven de Bruit H. L. H. L.
it was *Hoe Langer Hoe Liever* te zeggen,
en ander wilde het ook uit-leggen,
n zeide, my dunkt dat dit beduit,
oe Langer Hoe Leelijker, voor de Bruit,
aar voor de Bruigom een groter jammer,
at hy zal zijn *Hoe Langer Hoe Lammer.*

Zeker Jode, krakeelde met een Rooms-
ezinde, aangaande wie van hun beiden
eer Heiligen in den hemel had. Toen zy
eenzins eens konden worden, beſloten zy
ten

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ten leſten, dat elk de zijne zou op tellen bevoorwaarende, dat zy malkander, zo dikwils als'er een genoemt wierd, weder zijdelijk, en elk op zijn beurt, een hair uit de baart zouden trekken: Dit toe geſtaan begon de Jode, en bragt Abraham te berde waar op hy de Chriſten een hair uit de baart trok: De Papiſt noemde St Pieter, en pluk te een hair uyt des Jodes baart: Om kort te maken, dewijl elk begerig was te winnen bragten zy een lange reex, d'een na d'ande voort. Eindelijk, zoo die kin-plondering de Chriſten begon te vervelen, ſloeg hy zijn hand aan des Jodes baart, en trok haar, met een overfortze hort, wortelinx uit, zeggende: *S. Vrzel, met haar gezelſchap*, zijnde de elf duizent maagden.

Zekere Vrouw, had aangenomen haar Man, dat een dappere ligtmis was, een aardige pots te ſpelen, waarom de geheele ſtad zou lagchen: Sy had een broeder, die geerne op een anders koſten vrolijk was, met deze ging zy te rade, en na veel overleggens, beſloten zy te doen, 'tgeen hier na verhaalt zal worden. Sy lieten een deur maken, van de juiſte grootte, als de hare, die voor op de ſtraat uit-quam: dit was geen

en verlore koſten, door dien de deur by-
t van ouderdom vergaan was. Men brogt-
met zijn hengzels, en toebehoren, zoo
timlijk in huis, en de vrouw verberg-
tnze zoo voorzigtig, dat haar man, die
n ſchilder was, daar gantſch niet af wiſt:
verſtak haar broeder, met twee of drie
n zijn vrienden, op de zolder; de Schil-
r quam twee uuren hier na t'huis, en om
t de ſchildery, daer hy me bezig was gro-
n haaſt had, had hy zijn leerjongen, om de
rwen tegens 'smorgens gereed te maken,
'tklooster, daar hy ſchilderde, gelaten.
abelle ontfing hem minnelijk; zy leiden
g vroeg te bed, om dat hy 'smorgens heel
oeg aan het werk moeſt; maar zy, die
at anders in 'thooft had, ſliep niet; Zy
gon, ontrent midnagt dapper te ſchrey-
, roepende met luider ſtem. Ach mijn
f, ik ſterf, haal doch dadelijk mijn bigtva-
r, eer ik verſcheide: met hondert andere
ergelijke fratzen meer, daar de vrouwen
pper van voorzien zijn: Op 'tgerugt quam
ar nigtje, die mee van de klugt wiſt,
e loopen: en zey, dat haar niet anders
n de moeder-ziekt ſchorten, en dat 'et
l ſcheen dat dezelve doodelijk zou we-
n, ten waar men in der haaſt, zoo een

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

vrouw, als zy noemde, en die op zoo e
plaats, ontrent een half uur gaans daar v
daan, zey te wonen, liet halen: Lorenz
zoo hiet de Schilder, wierd gebeden,
half gedwongen, die vrouw te gaan hale
hy dorst'er niet weigeren, vermits hy z
vrouw, zoo hy meende, in haar laatste
zag. t'Was een donkere nagt, en t'r
gende op een byzondere wijze hard.
nam dan een slonsje, en sette daar een bra
dend kaarsje in, gaande na de straat die he
genoemt was, eer hy daar quam, was
alreede tot op het been toe nat geworde
en daar zijnde, konde hy niet vinden,
gene die hy zogt, vermits zy daar niet w
Na een uur of twee vergeefs gelopen
hebben, en door den regen, in een ellen
ge staat gestelt zijnde, ging z jn kaars,
met een zijn gedult uit: Hy vloekte den d
zijn houwliks, en al die hem daar toe g
raden hadden. Onderwijl was zijn vrou
bezig; om haar schelmery uit te werke
Sy haar broeder, met de geen die by he
waren, af-geroepen hebbende, namen
een ogenblik de oude straat deur weg
en hingen de nieuwe in zijn plaats, die v
te voren daar toe al ree gemaakt was. I
was dadelijk beschikt, en boven de de
hi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ingen zy een herberg-krans, met een uit-
hang-bord, hier toe alleenlijk laten maken,
waar in een Dolphijn ge childert was, en
leze woorden daar onder geschreven: *In*
den Dolphijn, hier herbergt men den reizenden
man. Dit gedaan zijnde, dede zy verschei-
en van haar vrienden en vriendinnen, die
n haar buurt woonden, boven komen, die
y op een nacht-banketje, hier toe bereit,
e voren genood had. Daar was allerley
peeltuig, en dansseryen gebraken daar niet.
Ondertusschen dees armen duivel, die wel
wee uren door 't water gewandelt had,
keerde wederom na huis, maar horende
tgerugt, dat men daar binnen maakte, met
ingen, dansen en spelen, meenende, dat hy
voor een onregt huis was, en zijn slonsje
vat oplichtende, om 't huis te kennen,
zag hy de nieuwe deur, t'uithang bord, en
t schrift, dat hem schier dol maakte want
hy kende de straat, voor dies daar hy in
woonde, hy bezag de huizen, die naast en
egen over 't zijne stonden, en bevon dat het
de zelve waren, die het altijd geweest had-
den, nochtans kende hy de nieuwe deur
niet, en noch minder, de nering, die men,
na uit-wijzen des schrifts, en des gerugts,
daar binnen de. Help, St. Jago, zey hy,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

hem wel te deeg kruizende, het is ma
ontrent twee uren geleden, dat ik hier u
gegaan ben, daar ik mijn vrouw, veel e
tot de begraaffenis, dan tot den dans, gel
ten heb; daar woont ook niemant mee
dan wy beide, en haar nigt in huis; en ho
wel de deur, door ouderdom, wel e
nieuwe verdient had, zoo was die noch
tans, doen ik uitging de zelve, als te v
ren: Ook heb ik noit herberg in deze ſtra
gezien, en of ze daar waren, wie duiv
zou 'smiddernachts, en in zoo korten ti
deze nering in mijn huis begonnen heb
ben? Wel droom ik dan? Neen, want ik z
met mijn oogen, en mijn ooren bedriege
my niet: Zal ik de ſchult op 'tdrinken va
de wijn leggen, daar niet dan water val
dat zou dat edele vogt veel te kort geda
zijn. Wel wat beduit dit dan, zey hy, h
huis weer van boven tot beneden doo
ziende, de nieuwe deur, de krans, *Hier he*
bergt men de reiſende man, *In den Dolphyn*
't geſpel, 'tgezing, 'tgedans, en zonder d
hy d'oorzaak dezer haaſtige veranderi
kan verſtaan, greep hy de klopper, en bou
de zoo dapper op de deur, dat'et genoo
was, om al de buren wakker te maken
maar de danſſers daar binnen, hoorde
't mie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

niet, of wilden 't niet hooren. Hy dan erdubbelde dit kloppen, noch herder dan voren, en na dat zy hem een wijl tusschen 't ſpatten der geuten, als een ſtuk linnen op de bleik, gelaten hadden, zoo opende yemant, die een brandende fakkel in de and had, een kamer-venſter. Deze had een erviet, even oft een laquey was, over de houder hangen, en riep van boven uit de enſter. Hier is geen pleats voor u, mijn rient, 't huis is hier vol, gaat uwes weegs, onder veel geraas te maken, ten zy, dat gy net een ſtront-pot, die binnen ſes dagen iet ontledigt is, wilt gekroont zijn. *Ik oek geen herberg, of ze hoort my zelf toe*, zey de childer, *en zeg my, gy die daar binnen 't theerhap ſpeelt, wie het zedert twee uren, dat ik er uitging, tot een herberg gemaakt heeft, dewijl niemant dan Fabrico Lorenzo, mijn Vader eweeſt, eigendom aan dit huis had, die't my, door erf-regt over-gezet heeft.* Fijn-man antwoorde deze ſchuifelbout, je zijt met de kop gequelt; of je heb jou gat vol; en je ſtaat daar heel ſchoon in de regen, doch je hebt 't lijf zoo vol wijn, dat het water u geen ſcha kan doen; maar wilje wel doen, klop hier geen meer, dit zeggende ſloot hy 't venſter toe, en men begon even dapper te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

danſſen en te ſpelen De Schilder vloekte
de duivels uit de hel, en beelde hem in, d
hem eenig Tovenaar bewooren had, o
dertuſſchen viel 't water in grote menig
van den hemel, en de kaars, die hy in zi
ſonſie had, was met zijn gedult, t'effe
uit gegaan. Hy klopte dan noch herder, a
te voren: terſtont opende men de deu
daar zeker quidam, met een kneppel, ui
quam, die even-wel, zonder hem te ſlaan
zey: Wat duivel wilt gy met al dit kloppe
hebben? Heeft men u niet gezeit, dat hi
geen plaats voor u was? *Dit huis is mijn eige*
antwoorde dees natten bloed, *wie duiv*
heeft het zoo haaſt in een kroeg verandert? 't
van aver tot aver, op ons geſlagt ge erft; mij
Over groot-vader Rhodrigo Lorenzo heeft h
gekocht, en ik heb't van mijn Vader Fabric
Lorenzo ge erft. Wat bruid ons deze ge
hier aan 't hooft, zey de quidam; Van wa
Rhodrigos, Fabricios, of Lorenzo
ſpreekt gy? *Van dat geſlagt ben ik afkomſtig*, ze
de Schiller, *een man met eeren, die meer al*
twintig jaar in dit huis gewoont heb, mijn huis
vrouw hiet Izabella, indien zy ſlegs mê niet i
een weerdin vervormt is. Hoe dróes kan da
zijn, antwoorde dees quidam, want 't i
meer dan 6 jaar geleden, dat dit huis ee
d

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

e voornaamſte herbergen van deze ſtad
eweeſt is; onze weert hiet Thomazo Car-
onere, en zijn vrouw Maria Mugnos, en
k ben haar dienaar; Ik bid u, pakt u van
ier, want indien ik geen deernis met u
ad, ik zou u, met dit ſtuk hours, u verloren
innen weer doen krijgen, en u, van u
ronkenſchap, wel te deeg ontnugteren.
Dit zeggende, ging hy in huis, en ſmeet de
leur voor zijn neus toe. De verzuſte Schil-
ler, ziende dat hy in zoo groten regen, en
donkerheit uit ſijn eigen huis wierd geſlo-
en, wandelde tot over d'enklauwen toe
door ſlijk en drek, na eener zijn beken-
den, geheeten Jeronimo. Hy klopte hier
aan, ontrent drie uren na midnagt, en door
geſtadig op de deur te bonzen, wierd de
oude man wakker, die't hooft uit de ven-
ſter ſtak, om te vernemen, wiet zijn mogt.
zoo haaſt hy hem kende, geloofde hy, dat
hem eenig ongeluk overkomen was, maar
als hy hoorde wat'er te doen was, ſtond
hy op, en meende dat hy dronken was,
maakte een goet vyer, zoo om hem te waar-
men, als om hem te drogen, men ſchrobde
't ſlijk van zijn kouſſen en ſchoenen, men
hing zijn hoed, mantel, en kleederen te dro-
gen, en men ley hem in een bed, alwaar hy

ſtaan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ſtaande wilde houden, dat al't geen hy ge
zeit had, waar was; zy daar en tegen be
lagchten hem, meende dat hy dronke
was. Zoo haaſt de doortrapte Izabella ver
nam, dat haar beſlobberde man de plaat
geruimt had, zoo heeft zy, met de hulp va
haar genode gaſten, de oude deur, weer i
de plaats van de nieuwe geſtelt, gelijk die t
voren geweeſt was; zy deden ook 't uit
hang-bord, de krans en 't ſchrift aan een
kant, yeder nam oorlof, met belofte var
alle te ſwijgen: Sy ging alleen met haa
nigtje te bed, de voeten vermoeit zijnde
van danſſen, de maag van eten, en de mon
van lagchen: Sy ſliepen een goet ſtuk in den
dag, zoo dat de Schilder, half droog zijnde,
met Jeronimo, daar voor deur quam, die
mee ging, om dat den anderen hem verze-
kerde, dat hy nu zien zou, 't geen hy 'snagts
hem gezeit had. Sy klopten dan aan dit be-
tovert huis, en vonden d'oude deur, zon-
der uithang-bord, krans, of ſchrift wel
vaſt geſloten. Jeronimo begon op nieuws
d'arme man dapper uit te te lagchen, maar
Lorenzo ſwoer en vloekte, zeggende, hy
wild on-Criſten zijn, zoo't niet waar en
w s, 't geen hy hem gezeit had, en dat
nootzakelijk d'een of d'ander duivel, hem
deze

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

leze ſpokery vertoont moeſt hebben, om
nem te doen wanhopen. Na lang kloppen,
opende 'tnigje, half gekleet, de deur, die
naar oom daar voor vindende, tot hem zey:
Met wat onbeſchaamtheit, zult gy voor u
vrouw derven verſchijnen? Wat onſchult
zult gy bybrengen? Hebbende haar te mid-
dernagt, half doot zijnde, verlaten, om een
vrouw te halen, die haar genezen kon, en
nu ſchaamt gy u niet, 'smorgens ten thien
uren, zonder haar weer te komen, even als
of gy nergens af wiſt. Mijn vriendin Lucia,
zey hy, indien gy wiſt wat my om u meu-
tjes wil, deze nagt overkomen is, gy zoud
meer deernis over my hebben, dan over my
klagen. Wy moeten morgen verhuizen,
want voorzeker houd de duivel hier 'snagts
de ſchilt wagt: De gemaakte zieke, dit
horende, ſprong van't bed, en, als een ver-
woede tijger, begon deze redenen uit te
ſpuigen: *Wel Eijn man, gy draagt grote zor-
ge, voor uws wijfs gezontheit zeker gy u ſwaar-
te in gout wel weert zijt, indien gy een bevende
vierde daag zo koorts waart, vermits gy nim-
mer zoud weer komen. Doet u 't hoeft ook zeer,
mijn vrient, of hebt gy deze nagt een zinking
op de borſt gekregen? gy zijt al redelijk droog,
na dat'et te nagt geregent heeft: ik denk, dat*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

gy by d'een of d'ander snol zijt geherbergt ge-
weest; ha verrader, gy hebt voor zeker gehoopt
my nu dood te vinden, en dan in mijn goed t
vallen: De kramp vaar u, en al die my zulk
toe wenschen in't het. Maar ik sweer, da
ik dezen dag een verzoek schrift, om van u t
scheiden, zal ingeven. Stel u gerust mijn
vriendin Izabella, zey Jeronimo, want ik
zweer u, dat Lorenzo hier in geen onge-
lijk heeft, maar een duivelsche tovenaar za
voor seker sijn swarte konst in't werk gestelt
hebben, om u bey tegens malkander op te
hitzen: mijn vrouwtje, zey d'onnozele
schilder, hoewel het schijnt dat gy reden
hebt, om over my te klagen, zoo hoor even-
wel my ook eens, en ik bid u, spreek zoo
dreuts niet, want ik zeg u rond uit, dat ik zo
veel gedult niet overig heb, om u zoo bats
te horen spreken, dewijl ik't zelve, in de
voorvallen, die my te nagt ontmoet zijn, al
verloren heb. Hier op verhaalde hy al 't geen
dat zy beter wist, dan hy zelve; voegende
hier by; Ik bid u, dat gy my geen droevi-
gen dag na zoo quaden nagt gunt; Ik zweer
by kruis en kras, dat al 't geen ik verhaald
heb, zo geschied is; in dit huis moeten on-
getwijfelt eenige duivelen en bose geesten
zijn, of anderzins was het niet mogelik ge-
weest

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

veest. Ja, zey de vrouw, wijt de oorzaak aar van, u drinken en klinken, want de duiel, ziende, de weinig zorge, die gy voor huis draagt, heeft u hier over komen plagen. Deze redenen geloofde hy, en heeft ijn leven van die tijd af gebeterd, daar de rouw zeer bly om was.

Daar was een lange Francoiſche Juffrouw, die aan een kort Edel-mannetje getrouwt was; Doen zy d'ogen eens lang op hem geſlagen hiel, vraagde 'tquantje: *waarom bezieje my zoo liefſte!* de Vrouw antwoorde. *Ik zie wat gy daar om laag meugt maken.*

Aanmerkens weerdig zijn de woorden van de Philozoop Pithagoras: Vlied de flauwigheit van 't lichaam, 'tonverſtand van de ziel, de welluſt van den buik, de oproer van de Borgery, de tweedragt van 'thuis-gezin, en d'onmatigheyt van alle dingen.

Zeker Spaanſchen Abt, had, over weg rijdende, ontrent de zom van duizent kronen by hem, genait, en alzoo verborgen in zijn wambais, dat hy meende, dat hy, ſonder af-gezet te worden, wel 'thuis komen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

zou. hy had, om op zijn reis te gebruyken, ontrent de dertig kronen los by hem gesteken: En komende ontrent de Pyreneesche bergen, alleenlijk met een knegt vergezelschapt zijnde, wierd terstont van drie Rovers bespiet, die hun, hem van vetre ziende aankomen, op den weg, daar hy voorby moest, verstaken: Terstont quam daar een straatschender, van achter den heuvel, den Abt groeten, hem vragende, ter welker plaats hy heen wilde? Mijn vrient, zey hy, mijn weg leit na de stadt Sivilien; Mijn Heer, zey de Rover, gy zijt op den onregten weg, en moet hier aan de regter-hand in slaan; d'Abt, dit gelovende, keerde weer, en sloeg dien verkeerden weg in, doch niet ver gereden zijnde, wierd hy strax d'ander Rovers ook gewaar; Doen begon hy te vreezen van af gezet te worden, en had wel geerne in zijn klooster geweest, want hy zag wel dat de woeste plaats, de stropers bequame gelegentheit tot sulks gaf: De Boeven by den Abt komende, groeten hem beleefdelijk, zeggende, *Weest welkom mijn Heer! wy zien dat V. E. een geestelijk Prelaat bent*: Hy antwoorde: *'t Is zoo, en zijt gy-lieden ook welkom.* De Stropers, die van te voren besloten hadden, hem zijn gelt af te ne-

nemen, zonder hem gewelt aan te doen,
leiden : *Myn Heer, wy zyn hier onder ons drie*
arme gezellen, van heden morgen tot nu toe verza-
meld geweest, om, God te bidden, dat hy ons eenig gelt
gelieffde te verleenen, maar wy hebben noch niet kon-
nen bevinden, dat hy ons gebed verhoort heeft; Hier-
om, eerweerdige Heer, hebt gy eenig gelt by u,
dat gy missehen moogt, zoo doet ons een eerlyke
schenkadje en zyt zeker, dat wy't u, op trouw van
goede soldaten, t'eeniger tyd weer geven zullen.
Den Abt, gevoelende hem gekrauwt, daar
't hem niet jeukte, zey : Mijn goede vrien-
den, ik heb maar zes kronen over my, om
mijn reize te doen, en zou zelfs op de weg
moeten sterven van honger, zoo ik u maar
't minste daar van gave, nochtans zie daar,
ik geve u twee kronen, en behouder noch
maar vier in mijn borsse. Hoe, mijn Heer,
antwoorden dees gasten, Wy willen niet,
dat gy u berooft om onzen't wil, doch na-
de-maal gy zoo luttel van gelt voorzien
zijt, als wy, zoo koom hier doch by ons,
wy zullen t'zamen Godt bidden, op dat hy,
door uw' heiligheit, mede-lijden over ons
allen heb; want 't gebed van een deugdelijk
man, als gy zijt, kan veel te weeg brengen;
En is't dat wy verhoort worden, en eenig
gelt, in zommige van onze beurzen kom,

zit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

zijt voorzeker, dat gy u deel daar af hebben zult, want wy willen u niet van u recht verſteken; en dienvolgens, zoo hy u yet toeſchikt, 'tis reden, dat wy ook 'tonze daarvan hebben. Mijn Heer den Abt horende deze aangename Complimenten, zag wel waar dit heen wilde, daarom deed hy zijn beſt, door ſchoone woorden uit hun handen te geraken; zeggende, dat hy de tijt niet had om daar lang te blijven, en verzogt daarom, dat hy gaan mogt. *Hoe*, zeide deze Rovers, *wilt gy met ons niet bidden, gy die een geeſtelijk man zijt?* Mijn lieve vrienden, antwoorden den Abt, ik zal God voor u bidden, als ik in mijn klooſterkoom. Maar heylige Vader, zy weer, dat wy onderwijl van honger ſtorven, zoud gy niet d'oorzaak van aller dood zijn? Gy die weet dat men voor malkander bidden moet, en dat God u, die zijn geſalfde bent, veel eer verhoren ſal dan ons, die krijgs lieden zijn, en binnen ons leven veel quaats bedreven hebben, daarom koom af, en bid met ons, wy vertrouwen vaſt, dat God u om uw heiligheits wil verhoren zal. Den Abt, ziende dat hy 'tniet voorby kon zijn, docht, dat hy, ten quaatſte gaande, niet meer, als hy in zijn beurs had, quijt kon raken, dies hy zey: Nu wel aan dan, nadien gy

'tzoo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

tzoo zeer begeert, zo zal ik dan met u bidden; Doen hielpenze hem van zijn peert, en bonden't aan een boom, als goede knegten; daar na stelde zy zig alle op haar knyen om te bidden, Dit zoo een wijl geduurt hebbende, stonden de Rovers op, en een van hun begon te zeggen, *Lieve gezellen, ik moet in mijn beurs kijken, en zien of God daar geen gelt in gezonden heeft*, en dit zeggende, namze in de hant, schudde die uit, en daar wierd ontrent twee blanken in gevonden; doen dede de tweede en derde van gelijken, daar ook in elk een weinig was: doen zeyden eersten: *Wy hebben te veel gezondigt, daarom heeft God ons ook weinig verhoort, maar misschien zal den Heer Abt, die deugdelijker is, meer verhoort zijn*, en verzogt daar op zijn beurs ook te zien: Ziet mijn vrienden zey hy, en langde haar de beurs: Doen zy daar nu dertig kronen in vonden, prezen zy zijn heiligheit zeer, zeggende: *Zie daar mijn Heer, God heeft u zoo veel kronen gegeven, en ons by na niet met allen, zeker gy moet God wel aangenaam zijn; Maar mijn Heer, na demaal gy soo wel bidden kond, moet gy ons noch een lan er gebed helpen doen, wy verhopen dat ons God noch meer senden sal.* Dit maakte den armen Abt zo verbaast, vreezende zijn ge-

stikt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ſtikt wambais te verliezen, dat hy zig wel
ik weet niet waar wenſchte; Echter zey
hy: Mijn vrienden, 'tis genoeg gebeden,
God verhoort juiſt niet altijt, wy moeten
hem niet verzoeken: maar wat hy zey, of
de, hy moeſt even wel weer bidden; Na
dat'er weer een wijl tijd had geduurt,
ſchudden deze drie haar borſſen uit, maar
vonden daar niet in; den Abt bragt de zijn
ook weer te voorſchijn, daar me niet in be-
vonden wiert: Hier mede meende hy vry
te zijn, en zijns weegs te gaan, maar een
van deze ſtraat-ſchenders begon te zeggen:
Mijn Heeren, God doet zijn wonderen niet
altijt op een plaats, 'tkon wezen, dat hy't
nu in onze kleederen geſtort had, voor my;
ik zal my ontkleeden, en doorzoekt vry al-
les. Den Abt meende razende te worden,
doen hy dit zag; Ondertuſſchen yeder ont-
kleede hem, maar geen van allen had yet;
eindelijk quamenſe aan mijn Heer den Abt,
die haar wel voor den duivel wenſchte, ſeg-
gende: *Nu wel aan mijn Heer, heeft God niet een
nig mirakel aan u bewezen, zoo moeten wy te vre-
den zijn, maar wy vertrouwen vaſtelijk, dat hy u
verhoort zal hebben, om uw gebeds wil, en daar-
om laat ons ook zien, of hy niet eenige ſchatten
in u kleederen gezonden heeft.* Den Abt dee al,
dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

at hy kon, om van haar ontslagen te zijn, naar 't mogt niet helpen; Sy hielpen hem, als getrouwe knegten, ontkleeden en vonden de kostelijke buit: Daar begonnen ze zijn deugdelijkheit noch veel meer te prijzen, roepende. Mirakel, Mirakel, Ah H. Vader, ziet deze schoone goude kronen, Ah! mijn Heer! hy is wel gelukkig die in u gezelschap geraakt. Maar den Abt, die niet en loeg, dan met het opperste van zijn tanden, zag zijn kronen, met een deerlijk gezigt aan, terwijl zy bezig waren, de zelve in vier hoopen te leggen, hem voor zijn deel twee hondert vijftigh der zelver gevende; En schoon hy deze pil wel bitter vond, moest nochtans de zelve in swelgen, zig troostende, mer noch een gedeelte gehouden te hebben.

Zeker oud Philozoop, zijn sterf-uur voelende genaken, gaf zijn zoon deze les; Dat hy geen vreemde tot zijn kind zou aanneemen; Dat hy niet veel met groote Heeren zou om-gaan; En dat hy zijn geheimen aan zijn vrouw niet zou openbaren. Weinig tijds, na dat hy gestorven was, nam de zoon voor, de vermaninge zijns vaders te beproeven; nemende van de straat, tot dien

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

dien einde, op, een arme en onbekende jon-
gen, die hy op-voede, als sijn eigen, en
maakte hem, by Testament, erfgenaam van
al sijn goederen: Dit gedaan hebbende,
maakte hy hem by zonder gemeen, met de
Prins van 't land, die een witte valk had, die
hy zeer beminde, en op zeker tijd, als hy
alleen by die valk was, nam hy die, de zelve
bedektelijk in sijn huis brengende, waar hy
die zeer zorgvuldig op-voede; Daar liep
een groot geroep door de stadt, wegens de-
ze dievery, en de Prins was daar over zeer
t'onvreden, swerende dat hy, zoo den dief
ontdekt wierd, hem zou laten hangen.
Hy openbaarde dese sijn dief stal aan sijn
huis-vrouw, zeggende, dat hy de vogel
gedood had, om hem, zoo hy zey, te wre-
ken, van 't ongelijk, dat hem de Prins ge-
daan had, verzoekende, vermits sijn leven
daar aan hing, 't zelve niet en wilde open-
baren. Eenige dagen daar na, maakte hy
krakeel met sijn huis-vrouw, al willens,
en na haar wat getergt hebbende, borst sy
in toornighid uit, hem verwijtende, in
tegenwoordigheit van eenige boden van
de Prins, dat hy de valk gedood had. Het
wierd dadelijk aan de Vorst over-gebragt;
dies hy bevel gaf, dat men dadelijk, zonder
eenige

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

enige genade, deze moordenaar van de alk zou op hangen. Doen de gevange op't chavot quam, wilde niemand sijn Beul sijn, vermits de Scherp-rechter even te voren was overleden; En als uit geroepen, vierd, of het niemand om een stuk gelts doen wilde, quam dadelijk de jongen, die hy op gevoed had, te voorschijn, zig aanbiedende, 't selve te doen, meenende daar door, terstont in 't bezit der goederen, die hem, by Testament, gemaakt waren, te komen. Maar doe riep de gevangen over luit, zeggende, dat hy de vogel niet gestolen noch gedood had, maar dat hy hem bewaart had, en noch leefde; 't welk den Prins aangedient sijnde, en verstaan hebbende, waarom hy het gedaan had, vergat hem alles, en beval dadelijk de jongen in sijn plaats op te hangen, en de vrouw te barnen: Aangaande de veroordeelde, hy prees grootelijks de leeringe van sijn vader, die hem zoo goede vermaninge gegeven had.

Zeker Ridder, die een deel gelts van een Jode hebben moest, en niets van hem krijgen kon, dreigde hem eens in regten te betrekken; *Mijn Heer*, antwoorde de Jode, *door goetheit souje my met een enkel draatje tot* Ieru-

Jeruzalem toe trekken, door nortsheit daar-en-tegen niet een stap verr'. Hier op paste de Ridder deze woorden, *'t kan wel zijn, vermits het de weg na u land is.*

Sextus Pompejus verstaã hebbende, dat sijn Vader van Pompejus Magnus schandelijk gedood was, nam by het eyland Cicilien in plonderende en beschadigende geheel Italien, en al d'omliggende landen, de zee alzoo kruizende, dat niemand dezelve meer dorst gebruiken; waar door Octavianus Cæsar, en Anthonius gedrongen wierden, om een accoort en verbintenis met hem te maken. Onder hen wierd besloten, na dat zy met elkander over een gekomen waren, een dappere maaltijd aan te regten, yeder hooft voor hooft: 't lot wierd geworpen, om te weten wie 't eerste gast-maal houden zou, en het viel Sextus Pompejus te beurt, Anthonius, die de oorzaak was van 't verlies zijner goederen, vraagde hem: *waar zullen wy t'avond ons avond-maal tot uwent houden?* Sextus Pompejus antwoorde: daar, wijzende op zijn galey, die digt daar by op anker lang; voegende daar by. Want dat is mijn eenigste vaders huis, dat men my gelaten had; gevende Anthonius hier mede een dappere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ere ſtreek. Hy dede dan een brug van plan-
en maken, om tot zijn galey te konnen
omen; alwaar hy haar ſtatelijk ontfing, en
eerlijk tracteerde, In't midden van de
naaltijt quam Pompejus Luitenant, hem
eze woorden zagtelijk in't oor luiſteren-
e, *Wilt gy dat ik de touwen der ankers in ſtuk-*
en houw, en door dien middel u Heer maak niet
llen van Cicilien en Sardanien, dat u nu toegeleit
, maar ook van het geheele land, en 't Keizerrijk
an Romen, vermits gy u vyanden nu in't ſchip
ebbende, en met haar weg zeilende, alles kond
rijgen? Pompejus, na dat hy hem zelven
edagt had, antwoorde hem aldus. *Gy be-*
oorde dat gedaan te hebben, zonder my te open-
aren; maar wijl ik het weet, zoo wil ik niet dat
et geſchiede; want ik heb noit geleert mijn be-lof-
en te vervalſchen, of my te behelpen met bedrog of
verradery.

Daar was, in een der Steden van Vrank-
rijk, een nieuw edeling, Opilus genoemt,
die treffelijke daden, met een bende paar-
de volk, daar hy over gebood, uitgeregt
hebbende, grote achting in de heiren ver-
kregen had. Deze, in de vre zijn degen aan
de wand gehangen, en zijn bende afge-
dankt ziende, verquiſte zottelijk 't geen,
dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

dat hy ongeregtelijk vergadert had. Hy verkeerde inde dans-scholen en hoere kuffen, daar hy alle ongebouden-heden bedreef. Hy met min tot de vrouw van een koopman, die wy Anakletus zullen noemen, bevangen, liet niet af van sijn verzoek en gestrook, tot dat hy deze elendige tot sijn wil gebragt had, en, niet vernoegt met sijn naastens bed, door een schandelijk overspel, te besmetten, beroemde zig noch daer in, als of een deel van sijn snode geneugt in de roem daar af bestont. Hy poogde sijn gruwelen, in plaats van te bedekken, door allerhande middelen kenbaar te maken, en beelde zig in dat hy voor een rustig borst geacht zou worden, om dat hy dus een gemaals bed, in sijn tegenwoordigheit, derfde bezoedelen, en sijn vrouw ongetrouw maken. De koop-man, vlijtiger in sijn koopmanschap, dan in de handel van sijn ongetrouwe gemalin, zag deze ongeregeltheden niet, of veinsde heur niet te zien. Maar gelijk de kuisheit, onder de deugden, de naam van eerbaarheit voert, zoo voert ook de zonde, die met haar strijt, onder de zonden, de naam van oneerbaarheit en schande, die d'achting meest schend. Anakletus, zig deze hoon weinig-aantrekkende,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

e, wierd niet alleen van ſijn geburen be-
ot, maar van ſijn haters beſchuldigt, die
em berigten van kennis hier af te hebben,
s of hy deel genoot van deze booſheit
ras. Deze achter klap, tot ſijn ooren ge-
omen, neep hem zoo levendig dat hy be-
oot deze ſchande uit ſijn huis te doen, en
e ſmet daar af met bloet uit te waſſchen.
Maar hy, weer bedarende, en overwegen-
e dat d'eer van een wijs man niet aan de
rooſheit van een geſlagt, dat de ſwakheit
ot deel heeft, hangt, en, vreezende ſijn ge-
uk, door 't dooden van de geen, die hem
nteerde, om te ſtoten, weerhield de wer-
inge ſijner gramſchap, en voegde zig tot
edult, of tot veinzing. 't Verſnorken van
e hooft-man, de ſtoutheit van ſijn wijf,
oor haar onbedagtheid moedwillig ge-
vorden, 't lellen ſijner buren, en 't ver-
wijt ſijner vrienden waren hem zoo ſcher-
e prikkels, dat hy, van bloode ſtout, en
an ſwak ſterk geworden, beruigde zig
trengelijk te wreken, zoo ſijn wijf haar
uade ſtuipen niet achterliet, en weêr tot
naar pligt quam. Hy, de hooft-man, diens
naam hem de mont ſtopte, en die voor op-
open den wreet vermaart was, niet moejen
darrende, vervoegde zig by ſijn wijf, en be-

, ruipte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

risпte haar zoo zoetjes, als hy kon, en, zier
de dat zy, in plaats van beterschap te bele
ven, met hem spotte, was gedwongen va
toon te veranderen, en van zoete verma
ningen, toe dreigingen te komen. Dez
vrouw, hier af verstoort, antwoorde her
met yselijk getier, en lasterlijke woorden
en dreigde hem de beenen aan stukken t
slaan, zoo hy haar aanroerde. Anakletus
hier af heel vertoornt, hief de hant op, e
trof haar zoo op 't aangezigt, dat de teeke
nen zijner nagelen daar noch lang in ge
drukt stonden; en dreigde haar, en haa
boel, zoo hy hen by malkander betrapte, t
ros-kammen. Ezdove, (laat ons deze vrouw
dus noemen) by na van spijt om zoo eer
hoon barstende, besloot een wreede wraa
daar af te nemen. Sy, Opilus swaart in haa
gebiet hebbende, had bequame gelegen
heit daar toe. Sy wilde, vermits deze boe
haar niet begeerde te trouwen, niet dat hy
haar gemaal doode, maar alleen door drei
gen, of door eenige slagen, hem bevreest
maakte. Sy de haar beklag voor hem, en
zeide hem 't geen, dat Anakletus gezegt
had, dat was dat hy, zoo hy hen by malkan
der vond, ros-kammen zou. Opilus, onge
went dus gehandelt te worden, beloofde
haar

ar gedaan, zoo te wreken, dat zy reden
n vernoegt te zijn zou hebben. Hy, deze
an ontmoetende, ſprak hem aan, verſnor-
e hem, en ſwoer dat hy hem, zoo hy in
jn ſporeloosheden voort-voer, in zoo
el ſtukken zou kappen, dat de verſtandig-
e ontleders die qualijk weer by malkan-
er zouden konnen voegen. Anakletus ant-
oorde hem flauwelijk, dat hy, zoo hy
n 'tzelve ambagt, en zoo hy in de wape-
en opgevoed was, hem met gelijke ant-
oort zou betalen, maar dat de ſtaat van
ijgs-knegt en koop-man geen gelijkheit
dden, en dat het ſwaart en d'elle twee
gelijke ſtokken waren. Dat hy zijn
ouw, die, door 't huwelijks-regt, de
jn was, verboden had meer by hem te
men, om 'tquaat gerugt, dat, tot nadeel
n zijn eer, over al liep, te ſmoren. Dat
wel geloofde dat 'er niets oneerlijk tuſ-
nen hen geſchiede, en dat een eerlijke
ouw niet alleen van de miſdaat, maar ook
n't vermoeden vry moeſt zijn. Dat 'er
pilus niet toe-quam, ſchoon hy zijn vrou,
e hem met haar tong laſterde, met zijn
nden had willen doen ſwijgen, wraak
ar af te zoeken, 'ten waar hy wilde be-
igen eenig deel aan haar, die hem toe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

quam, te hebben. Opilus nam, uit de
redenen, die een redelijk man vernoe
zouden hebben, ſtoffe tot aanhitzing v
zijn gramſchap; drift, die hem, als een v
vol nieuwe wijn de doen, dat zig van zi
eige ſchuim vuil maakt; om dat deze ha
ſtigheit hem veel dingen dee zeggen, d
niet alleen ſmadig voor Anakletus warer
maar die ook klarelijk ontdekten dat h
meer deel aan haar had, diens ſaak hy voo
ſprak, dan de wetten en d'eerbaarheit toe
lieten. Dit drukte Anakletus zoo hard, d
hem ten mont uitbotſt, dat hy, zoo hy he
weer by zijn wijf zag, zou pogen 'teen g
welt door 'tander te beletten en deze laſt
uit zijn huis te drijven. De vergramde Op
lus antwoorde hier op naar de gewoon
der krijgs-lieden, en zeide; Gy zoud ſchoe
ik in u bed ſliep, my niet darven wekke
Voorts, gy hebt gezegt dat gy u wijf
haar boel (van my ſprekende) ros-kamme
zou, zoo gy hen by malkander vond. Ma
geloof vry dat ik haar, ondanks al u dre
gingen en verbiedingen, als 'tmy belief
ſpreken zal. Gy zegt dat gy my, als of ik e
paart was, roſſen wilt. Maar denk vry d
ik u eerſt wakker ſweepen zal. Hy nam,
zeggende, een ſtok, om de daat by
woo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

oorden te voegen: maar Anakletus, wierd, oor deze maal, door zijn voeten, daar af ſchermt. De verſnorkende krijgsman be- emde zig van deze vlugt, als of hy de rijd gewonnen had: maar hy riep, hey! r hy'er over was. Hy volharde opent- ker en onbeſchaamder dan oit in zijn ver- eek met deze rampzalige vrouw. Maar jn ſtraf volgde hem van verre. t'Loot ort langzaam heet, en ſmelt al t'zeffens eg. De dyamant word ſwarelijk ge- oken, maar word ook, als hy breekt, el tot ſtof. 'tIs ook zoodanig met deze ode en bevreeſde lieden. Sy worden ngzaam toornig; maar zijn ook, als zy't ns zijn geworden, gelijk gloeyend yzer, t zijn hitte lang behoud. Anakletus, ermatig verſtoort, beſloot of een einde n zijn ſchande, of van zijn leven te ma- n. Hy dé zijn beklag aan zijn vrienden, die el aan zijn ongeluk nemende, en Opilus ldadigheit hatende, hem, in zijn wraak, n byſtant boden, dewijl zy, door de etten, toegeſtaan was. Hy, drie of vier ppe gaſten van zijn vrienden tot zijn enſt gekregen hebbende, nam voor d'o- rſpeelders te betrappen, en hen naar hun rdienſten te ſtraffen. Anakletus veinſde,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

eenige dagen te voren, eer hy zijn list
werk ftelde, zig met zijn vrouw te ve
zoenen, en ftrookte haar op een ongeme
ne wijze als of hy zijn oude genegenh
den weer vernieuwt had. Maar dit w
geftrook van de zim, die met ombelz
verftikt. Deze vrouw, behendig om te b
driegen, dee hem defgelijkt, en hoe zy he
meer verried, hoe zy hem meer ftrookt
Hy zeide tot haar dat hy? om zijn waren
verkopen, genootzaakt was na zekere fta
daar 't jaarmarkt zou zijn, te trekken. Z
vrouw veinfde zig bedroeft om zijn ve
trek, en fchreide, maar gelijk de krokod
Opilus, quam, zoo haaft Anakletus ve
trokken was, zijn plaats zoo openlijk i
nemen, dat dit een ergernis voor de hee
buurt was. Anakletus quam twee dag
daar na weerom, en, met vier of vijf v
zijn vrienden wel toegeruft, trad, met n
gemaakte fleutels tot in haar kamer, da
zy eer in waren, dan d'overfpeelders, die
by malkander vonden leggen, ontwaakte
Opilus fwaart, pook en piftool wierd g
vat; in voegen dat hy zig naakt, en zond
geweer, zag tuffchen vijf of zes gewape
de mannen, alle met gelade piftool in
hant, en dat op zijn borft zettende. On

fno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

orkert was hier af heel verbaast. Hy, die troren een leeuw in woorden geweest d, wierd zoo zoet als een lam, dat niet s dart bleeten. Men vatte hem, en bond m handen en voeten, en smeet hem, dus ponden, weer op't bed. De vrouw, uit slaap geschoten zijnde; zag dit droevig ouwspel, en verwagte, van haar gewe- overtuigt, niet minder dan de doot tot af. Zy schreide en jammerde, en bad om rgiffenis voor haar, en voor Opilus: kort, tierde als een vrouw, baldadig in voor- oet, en slaafs in 'tongeluk. Opilus hield n zelve toon, en, Anakletus om vergiffe- s smeekende, bad, met de schoonste be- ften, die men bedenken kan, hem om even. Maar, Anakletus was met een wond e niet met woorden genezen kon wor- n, in zijn eer gewond. Anakletus, sijn ant in sijn gewelt hebbende, dè hem een arm ontbinden, en, hem een geessel n stroo in de hant gevende, zeide tot hem pilus, gy hebt my gedreigt te sweepen r ik u roskamde. Ik wil u tot geen leu- enaar maken Zie daar; neem deze gees- l, en geessel my naar u believen. Opilus eigerde dit, maar Anakletus, ende ge- en, die by hem waren, hem de pook op

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

de keel, en 't pistool op de borst zetten de, dwongen hem de geesſel aan te taſten en hem over Anakletus rug te ſtrijken 't welk hy heel zagtelijk dé Men vraag de hem of hy zijn bekomſt had. Gy heb't e zeide hy, my toe gedwongen. Wel, zeid Anakletus, ik zal u ook dwingen dat ik op mijn beurt, en naar mijn zin roſkam Sy bonden doen dit ligchaam, heel naakt aan de vier pylers van't ledekant, gelijk ee man, die men rabraken wil. Anakletus een grote yzere roſkam krijgende, daar h lange ſcherpe tanden in had doen vijlen roſte deze boel zoo wreedelijk; dat hy hen levendig 't vel, de neus, oogen, en 't geen dat hem man maakte, af-rukte. Hy bon zijn wijf daar na aan de zelve pylers, er ſtrookte haar niet beter; en ſmeet eindelijk deze twee elendige lichamen, die ve nocht aangezigt hadden, op de ſtraat, daa zy in hun bloet ſpartelden. Hy, deze wreet- heit bedreven hebbende, vertrok zig in een zekere plaats. 't Geregt quam, toen 't dag was, en zag dit ſchrikkelijk ſchouwſpel. Deze elendigen leefden noch eenigen tijt. Opilus ſtierf des avonts, en Eudoxe 's an- deren daags, beide in zulke pijnen, die men niet denken, veel min ſchrijven, kan. De

wet-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

tten gaven vergiffenis van deze moort
n Anakletus; maar hy wierd, om zijn
reet bedrijf, gedwongen de ſtadt te verla-
n, en van woning te veranderen. Deze
aat is, in deze plaats, tot een ſpreek woort
eworden: want men zegt, als men ve-
ant een anders vrouw ziet ſtroken: *Wagt
voor de roſkam.*

Zeker Jongman, die, om dat zig altijt
itnemende eerbaar gedragen had, wierd,
oottenderwijze gevraagt, *Wat hoerery was?*
Vaar op hy zeer beſcheidenlijk, en niet
hin Chriſtelijk, antwoorde: *Een verderf van
e jonkheit, een pijnbank des ligchaams: een
oodſlagſter der ziele.* Een ander, 'tzelve
gevraagt zijnde, zey: *Sy maakt de wijze dol:
le ſterke ſwak: de gezonde ziek, en de levendige
loot:*

Daar was zeker regts-geleerde, Ulpia-
nus genoemt, die, ſchalk en liſtig in zijn
konſt zijnde, het wit tot ſwart, van de
ſchuldenaar ſchult-heer, en t'onregt tot
regt maken kon. Gy zult in twee of drie
ſtreken, die ik van hem verhalen zal, zijn
liſtigheit beſpeuren. Zeker man had hem
eenig huis-gewaad goet koop verkogt, en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

hem, uit goedwilligheit, eenige tijt gege-
ven eer hy 't behoefde te betalen. Onze
regts-geleerde, de tijt verſtreken ziende,
ſtelde vaſt uit, en liet de verkoper wagten,
die, eindelijk duldeloos wordende, hem
parſte en dreigde. Vulpianus was doof
voor zijn redenen, en, horende dat de ver-
koper hem voor 't regt wilde trekken,
zeide: Daar verwagt ik u, want ik hoop
dat deze roerende d'onroerende goederen
opeeten zullen. Hier uit rees een geding,
Vulpianus, die om niet pleite, zarde onze
burger, en dee hem zijn tijt en gelt ſpillen.
De verkoper eiſchte gelt van zijn huis-ge-
waad. De regts-geleerde zeide dat dit voor
zekere zom, die hy hem geleent had, ver-
pand was, en dat hy, toen de tijt verſtre-
ken was om deze zom te betalen, deze
goederen, vermits hy 't gelt niet kreeg, ge-
houden had. De burger, dien dit als een
donder-ſlag in d'oren klonk, bulderde en
tierde, ſchold de regts-geleerde voor een
leugenaar, dief, en valſch man. Vulpianus
nam hier getuigen by, en de getuigen dit
ſchriftelijk betuigen: Kort, maakte van
geding om de goederen een geding van
lyf zaken. Hy verzogt verſetting van d'eer
en koſten, die hy gedaan had, en plukte on-
ze

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

e burger zoo kaal dat hy hem byna niets ouden liet, ja verpligte hem noch, met em 'tleven niet te benemen, dewijl 't in ijn magt was hem te doen ſterven. Hy, in en gezelſchap ſijnde, daar men van d'e- ende van deſe arme burger ſprak, die hy n't hemt uitgezet had, verhaalde, tot ver- naak, deze gedenkwaardige gelykenis. De volf, van een kreng etende, kreeg een been n de keel. De pijn, die hy gevoelde, was nly delijk. Hy, een kraan ziende, geloof- le dat hy, met ſijn lange bek, hem dit been, dat hem zoo groten pijn veroorzaakte, on uithalen, en beloofde hem, om deze dienſt, een grote vergelding. De Kraan hielp hem, en eiſchte daar na zijn loon. Ha! dwaſe vogel! zeide toen de wolf, acht gy dat voor niet met al, dat gy u bek in een volfs keel ſteekt, en hem daar heel weer uit krijgt. Gy ziet, zoo ik geloof, wel waar deſe regts-geleerde heen wilde, en dat hy achte dat de genen, die den regts- geleerden zarren, zig noch gelukkig moe- ten achten als zy 'tlijf heel daar afbrengen. Hy, in zekere tijdt eenige vaten wijn op de markt gekogt hebbende, maakte koop met zeker voerman, om deze vaten in zijn kel- der te brengen. De voerman, zijn werk ge-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

daan hebbende, eiſchte gelt. Vulpianus ga hem eens drinken. De voerman begeerde meer, en eiſchte 't geen, dat men hem beloofd had. Vulpianus bad hem zig met het geen, dat hy gedronken had, te vernoegen, of dreigde hem dat te doen weer overgeven. De voerman bulderde. Vulpianus loogchende. De voerman keef, en Vulpianus lagchte. De voerman ſchelde, en Vulpianus nam h[illegible] getuigen af, Hier rees een groot geding. De regts-geleerde dee zijn wijn bezien, en bevont dat 'er water in was: want 'tis de gewoonte der gener, die de wijn de ſtromen afbrengen, 't geen, datze 't uitgedronken hebben, met water weer te vullen. Kort, de voerman wierd in boete verwezen, en moſt d'eer van mijn heer den regts-geleerde vergoeden, die paart, wagen en alles inſlokte. Ja de voerman zou, zoo hy de ſtad niet verlaten had, noch dapper gegeeſſelt zijn geworden. Hy, die een klugtig man, en een ſpotter was, beroemde zig van deze heerlijke zege met deze gelijkenis. Een wolf, van de honden qualijk gehandelt, en in verſcheide plaatzen gebeten zijnde. was zoo ziek, dat hy niet meer op roof kon gaan. Hy, een bok ziende, die niet verre van hem was, zeide

tot

ot hem: Gy ziet in wat een elend ik ge-
bragt ben, 'tGeen, dat my meeſt deert, is
le dorſt. Ik bid u haal my een weinig te
drinken. Ik zal noch zelf wel eten krijgen.
D'onnozele bok haalde hem gewillig drin-
ken, maar gaf hem onwillig weten; want
de wolf vatte hem, en ſcheurde hem van
malkander: Gy ziet wel waar deze fabel
naar doelt, en dat de regtsgeleerde de geen,
die hem te drinken gebragt had, verſcheur-
de. Vulpianus, zekere landen buiten heb-
bende, wilde by zeker lantman, die niet
vergeefs voor hem had willen werken, Se-
janus paart brengen, dat zijn meeſter onge-
luk veroorzaakte. ,Gy verſtaat immers wel
dat ik van een geding ſpreek? Hy, om zijn
ſpel bedekt te houden, ruilde een ander
boer op; die drie zakken koren van hem
eiſchte, die hy, zoo hy zeide, hem geleent
had; daar hy ſchrift af toonde. Vulpianus
geloofde, dat deze boer, die warelijk niets
ſchuldig was, terſtont zou ſchelden; 'twelk
de ſtip was, die van onze Archimedes be-
geert wiert, om de heele werelt uit haar aſ-
ſen te ligten, 'kmeen onze lantman van al
'tzijn t'ontbloten. De boer, die niet ſlegt
dan van kleeding, was, wel ziende waar
hem dit van daan quam, eiſchte 'tſchrift te

zien, en zeide, dat gelezen hebbende: God dank dat ik maar drie zakken moet betalen. Ik meende al meer ſchuldig te zijn. Ik ben blijd dat ik'et zoo goed koop afraak. Ik weet niet of deze regts geleerde hem zedert een andere trek ſpeelde: maar dit's 'er af, dat hy voor die tocht zijn ſtrikken goed koop ontquam. Dit doet my aan zekere fabel gedenken, die ik, tot vermaak, hier by voegen zal. Een hind eiſchte, in't by zijn van de wolf, van een geit zekere maat koren, die hy, zoo zy zeide, aan haar ſchuldig was. De geit, wel ziende dat men haar een trek ſpelen wilde, bekende de ſchult, en eiſchte tijt om te betalen. De hind ontbood, toen de tijt verſchenen was, de geit voor 't geregt, die, daar komende, zeide datze dit graan niet, dan in't byzijn van de wolf, ſchuldig was, en dat, als hy verſcheen, zy betalen zou. Sy wiſt wel dat de wolf, aan zoo veel dieften, moorden en geweldenaryen ſchuldig, niet voor 't geregt komen zou. Zeker, dit was een aardige liſt. Maar de geit zou, zoo zy voor de wolf te regt gegaan had, haar geding haaſt verloren, en, by haar graan, noch van haar vleeſch moeten laten hebben. Men zegt dat Vulpianus zoo tot nemen gewent, en zoo

tot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ot geven ongewent was, dat hy, in een
iepe kuil gevallen zijnde, daar hy niet,
onder yemants hulp, uitkomen kon, den
een, die hem zijn hant eischte, om hem
it te helpee, antwoorde: Ik zal deze
ant, die zoo gauw in te nemen is, niet ge-
en. Hy, op zijn lant zijnde, spotte met
leze magere edelingen, zijn geburen, die,
gelijk 't meestendeel van d'edeldom, niet
lan de middelen om te vetquisten, en niet
om te krijgen, wisten. Hy spotte met de
ragt van hun kleederen, en zeide dat ze
meulens en beemden aan 't lijf droegen. Hy
spreeude met de pluimen op hun hoeden,
die alleen aan de wint tot speeltuig dien-
den. Hy gekte met hun doorgesnede, ge-
boorde en gekoorde kleederen, van ver-
scheide kleuren vermengt, en zeide dat 'et
wel stont, en dat 'et een guigchelaar beter
paste. Hy prees zijn ambagt, de schoonheit
van zijn pluim, daar mee hy heele stukken
lant verkreeg, en de zedigheit en statigheit
zijner kleederen. Een slegt edeling, daar by
zijnde, zeide tot hem: Mijn heer, zeker,
't voegt u alles wel. Hy verhaalde daar op
deze aardige klugt. D'arent, koning van
de lugt, en die over al 't gevogelt heerscht;
wilde eens boven al d'anderen in schoon-
heit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

heit geacht zijn. Zijn onderzaten zeiden, om hem te believen, dat hy de schoonste was; om dat de geen, die hier tegen gesproken had, terstont verscheurt was geworden. De pauw, verstoort van dat de swarte veren van d'arent boven hem gestelt wierden, en nochtans de straf ontziende, zoo hy zig boven hem stelde, gaf hem een beschimpende lof, en zeide: Grote koning, u schoonheit word noch door u bek en klauwen op-geholpen. De regts-geleerde, zoo wel gebekt, als van klauwen verzien zijnde, gevoelende dat hy, door deze klugt, afgeschildett wierd, verhaalde'r, om in geen antwoort gebrekkelijk te blijven, een, die in de heilige Schrift gelezen word. De bomen, zeide hy, vergaderden eens, om een koning te kiezen. De Ceder wierd, om zijn schoonheit, daar toe gekozen; maar hy weigerde de scepter: zoo dee ook de vijgboom en wijngaart, die hun vrugten en zoetheit boven de koninglijkheit stelden. De stekende doorn ontfing eindelijk de kroon. Daar sproot, uit deze haag, een vuur, dat al de cederen, vijgboom en wijngaarde verteerde. Dit was 't geen, dat onze regts-geleerde, of liever regt verkeerde voorgestelt wierd, om de voor-regten van zijn

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ijn doornig ampt, dat overal 't vuur in eekt, en alles verſlind, te tonen. Twee delingen, zijn geburen, met malkander wiſt hebbende, raakten in geding, dat apper, door Ulpianus, geſtookt wierd, lie, nu d'een, dan d'ander plukkende, zijn oordeel hier uit trok. Daar rees ondertuſchen een inlantſche oorlog. Deze twee delingen kozen een zijde, en vereenigden e zamen. Zy, om, door d'oorlog, de ſlagveren, die zy, door vree, verloren haddlen, weer te krijgen, vielen op t'lant van mijn heer de regts-geleerde, en bragten zijn huis in een deerlijke ſtant. Hy liep derwaarts, om dit te ſchutten. Sy namen hem gevangen, en parſten hem, door een hoog los-gelt, de roverye, die hy, in de regtbank, op hen gepleegt had, weer af, en meenden dat zy hem in d'oorlog 'tgeen geregtelijk ontnemen mogten, dat hy hen, in de vree, met liſt benomen had. Dit doet my aan twee honden gedenken, die, malkander bijtende, 'tzamen vereenden, om gezamelijk de wolf, die hun ſtrijd aanzag, te jagen, die hem eindelijk om hals bragten.

Een rijken Boer, doch van geen ſlegt ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

verſtant, ziende het onregelt leven van zijn Paſtor, die alle dagen in de herberg was, en paſte niet veel op hem; en daar andere al deden, wat Heer-oom gebood, was hy hem altijt tegen. 't Was hem qualijk de pijne waart, dat hy zijn hoed voor hem af-ligte, waar door de Paap, die hem grotelijks in zijn eer gequeſt achte, op zekeren tijt den huis-man gemoetende, en een goe roes in zijn herberg opgenomen hebbende, hem dapper begon uit te maken. De Huis-man ſweeg ook niet ſtil, maar in tegenwoordigheit van al die waren, zey openlijk: *Dat zijn exel wijzer als hy was.* De verwaande Paap, van ſpijt als een pad opſwellende, dede hem voor 't geeſtelijk hof dagvaarden; hem beſchuldigende, dat hy gezeit had, *Dat zijn exel wijzer was, als hy*; en doen, voer hy voort, ik hem zoetelijk vermaande, zeggende. dat zulke verſmaatheit aan zijn zielzorger te betonen, de weg niet was na 't Paradijs, maar na de hel, zey hy, *Dat hy de Hel, en het Paradijs in zijn huis had*: en beſloot dat hy tot pulver moeſt verbrant worden, als een ſnode ketter, en gods-laſteraar, afvallig van het Roomſch geloof. De voorzigtige Boer, antwoorde duldanig, op heer-ooms beſchuldiging en eiſch:

iſch: Eerweerdige Heeren, ik verhoop,
át gy, na hem gehoort te hebben, my ook
ooren zult, en dan een regtveerdig oor-
eel vellen. Ik wort beſchuldigt van twee
ingen, maar mijns oordeels, heb ik waar-
chtig en wel geſproken. Voor 'teerſte,
n dat hem 'tmeeſte betreft, is dit, dat ik
ezeit heb, *Dat mijn ezel veel wijzer is,*
an hy. Ik heb de waarheit gezeit; want
ls mijn ezel drinken zal, zoo neemt hy
iet meer dan zijn natuur vermag, en weet
ltijt zijn ſtal te vinden; maar onzen Pa-
tor drinkt hem zoo vol van den lekkerſte n
vijn, dat hy zijn huis qualijk vinden kan,
en dat de waarheit is, konnen alle onze
dorplieden, die hem menigmaal t'huis ge-
dragen hebben, getuigen. Ten tweeden, ik
eb gezeit, *Dat ik Hel en Hemel in mijn huis*
eb; en dat is waar want mijn oude vader en
moeder woont by my, en zoo ik die zorg-
vuldig opvoede, en in eere houde, zoo ver-
hoop ik het Paradijs daar mee te krijgen:
maar in tegendeel, zoo ikze qualijk trac-
teer, weet ik, dat de Hel my toebereit
wort. De Regters, hun bey gehoort heb-
bende, geboden hun goede vrienden te
worden, en hier na niet meer twiſten.

Zeker

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Zeker perzoon, die een quade vrouw had, met de zelve op een gaſtmaal zijnde, wierd gevraagt, *Wat een vrouw was?* Waar op hy dit onbeſcheiden antwoord gaf: *Een duivel van de man.*

'tGaat met een gemeente gelijk met een menſchelijk ligchaam, dat, als de milt groeit, in al d'andere leden afneemt; en de woekeraars, als een milt van de gemeente zijnde, en, door hun ſpitsvoudigheit, hun kaſſen vullende, maken dien van hun geburen leeg. Daar was, in een vlek van Borgonje, een woekeraar, Halijn genoemt, die, onder ſchijn van weldaat te bewijzen, al de werelt verdorf, en die 'tgekijf navolgde, dat voor een tijt een muur omhelſt, en haar eindelijk omtrekt. Hy, niet vernoegt met op ſware woeker te doen, en de dorpregter tot zijn wil hebbende, bedreef in de goederen en bezittingen der inwoonders, zulk een verwoeſting, dat hy een wilt ſwijn geleek, dat, niet vernoegt met van de druif, tot zat worden toe, t'eten, noch de heele wijnberg, daar het inkomt, omwroet. Hy, yder dus laſtig vallende, lade de haat van al de werelt op zyn hals. Florent, een arm man, dien hy't merg zoo uitgezogen had

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

lad, dat hem niets, dan 't dor gebeent, ove-
ig was, begon, van Halijns woeker, en
noch meer van zijn regtsvoorderingen ge-
drukt, zonder in te zien dat zijn ſcheldin-
gen zoo veel gelt was, dat hy in deze woe-
keraars beurs bragt, hem dapper af te ſchil-
deren. Want deze woekeraar, de zaak on-
derzoekende, en getuigen daar by krijgen-
de, dee hem, boven 't vergoeden van zijn
eer, noch in ſware boeten verwijzen. En
zeker, 't was zoo kenbaar in 't dorp, dat
Halijn, eerſt mee een arm gezel zijnde,
zijn rijkdom, door zoo quade middelen,
vergadert had, dat men, daar dus af ſpre-
kende, eer waarheit dan leugen ſprak. Maar
hy, de Regter op zijn zijde hebbende, ver-
volgde de geen, die hem te na quam zoo
ſtreng, dat niemant tegen hem eens darfde
kikken. Florent alleen, die een vroom Bor-
gonjer was, en die niet te verliezen had,
klaagde meeſt, en vreeſde minſt. Halijn, zig
van zijn verongelijkte eer eens ſtrengelijk
wreken willende, en in de pleit-bank een
groot getal lieden vergadert hebbende, de
Florent ontbieden, om zijn gewonde eer
te vergoeden. De Regter, die onder Halijns
wil ſtont, gebood hem deze woekeraar
voor de heele vergadering, voor een vroom
man

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

man te kennen, en de woorden van dat hy eed woekeraar was, weer in de hals te halen. *Ik heb*, zeide Florent toen, met een geestige eenvoudigheit, *Halijn een woekeraar genoemt: 'tis waar. Ik neem'er deze heele vergadering tot getuigen af. Ik ken hem voor een vroom man: ik loogchen't.* Deze woorden wel ingezien zijnde, luiden heel anders, dan Halijn begeerde, die daar om vergramde, en met deze belijdenis betuigde niet vernoegt te zijn. De heele vergadering, die zijn boosheit kende, lagchte om zijn gramschap, en zeide dat Florent hem wel betaalt had. De Regter, vergramt van dat men dus met de godin Themis spotte, zeide tot Florent; steek op u hant: gy bekent immers waarlijk dat Halijns goederen geregtelijk gewonnen zijn? Mijn heer Regter, zeide Florent toen, ik zal haar niet opstekenvoor dat gy haar met my opsteekt, en desgelijks bekent. Ik ben, zeide de Regter, daar niet toe verpligt. Ik ben, zeide Florent, ook niet verpligt tegen mijn geweten te sweren. Ik wil mijn ziel niet verdoemen, en in 'tgeregt geen valsche eed doen. God heeft de leugen en valsche getuigenis verboden. Ik wil liever hem, dan de menschen gehoorzamen. Daar rees, op

deze

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

deze antwoort, een nieuw gelagch. De Regter, heel verſtoort zijnde, dreigde hem in de gevangenis te doen brengen. In de gevangenis? zeide Florent. Wel. Als 'tu belieft. Ik wil liever een gevangen zijn, dan een valſche eed ſweren. Daar ziet gy een brave herſteling van Halijns eer. Dit doet my aan de woorden van de goddelijke zanger gedenken. Zijn ſchande, zegt hy, van de godloze ſprekende, zal op zijn aangezigt keeren; en zijn ongeregtigheit weer op zijn hooft vallen. Florent wierd in de gevangenis gebragt; in voegen dat in hem de waarheit gevangen was. Hy wierd geraden zig op hoger regt te beroepen. De gebuurt, de dwinglandy van Halijn en van de Regter niet langer dulden konnende, beloofde, om dit juk af te ſchudden, Florent met gelt, om zijn hoger beroep te vervolgen, en met getuigenis tegen Halijn, by te ſtaan. Ziet daar onze woekeraar in de klem. Hy verliet zijn vervolg tegen Florent, zogt zijn vrientſchap, en betuigde niets van hem te begeren. Maar Halijns vyanden ontdekten zig eindelijk. Yder, hopende gelijk voorval, als Florent, te hebben, wilde zijn deel van dit brokje hebben, en ſtuwde Florent, die zig onverzoenelijk be-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

betoonde, dapper voort, en verwarde Halijn in ſware gedingen. De Regters van hoger regt trokken zig deze zaak aan, die nauw onderzogt wierd. Daar quamen ontellijke getuigen, die Halijns woekeringen openbaarden. Hy wierd, door deze Regters, die hem, gelijk een ſpons, nepen, zoo geknepen, dat zy hem 't meeſte deel van't geen, dat hy gratig ingezogen had, weer deden overgeven. Maar van wien wierd dit weergegeven? aan de gene dien hy't benomen had? Neen, denkt dat niet. Neemt, zoo gy wel wilt doen, geen Regters tot bigt-vaders. Zy zijn 't weergeven ongewent. Hun geweten is niet zoo eng, 't Is alles voor hen. Halijn wierd in dezer voegen byna bedorven, en degene, die hy bedorven had, mogten 'er niets af te bet. Men ſtraft de woekeraars op dus een wijze. Wie zal met deze Regters geen deernis hebben? D'andere menſchen bedrijven booſheden en gruwelen, maar zy eten en drinken dezen in. Is dat niet gelijk de poeet zegt, de ongeregtigheit als water ingezopen? Halijn niet meer haal in, maar geef uit, dus kaal geplukt zijnde, wierd de ſpot en ſchimp van zijn gebuurt: Hy, die te voren zijn hoornen zoo hoog opſtak, en die achte dat

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

e waarheit zijn eer te na ſprak, wierd dap-
er neergezet. Gy meent, zoo ik geloof, dat
it het alles is. Maar zagt! toeft een weinig.
Gy zult zien dat een ongeluk noit alleen
omt, en dat Florent zig noch niet genoeg
ewroken heeft. Daar quamen, in zekere
ijt, in Borgonje, een groot deel krijgs lie-
den, die daar door naar Savojen trokken,
n zig in dienſt van de Hertog begaven, die
oen met Spanje in oorlog ſtont. Eenige
enden vernagten in 't dorp, daar Halijn
ijn overgebleven en verſtroide ſtukken al-
engs weer vergaderden. Yder krygs-knegt
wierd zijn herberg gewezen. D'arme Flo-
ent kreeg een ſtede-houder van een vaan-
del tot zijn deel. Mijn heer, zeide Florent,
wat wilt gy hier doen? Zeker gy zijt by
my in de magere keuken. Ik heb nauwe-
lijks broot in huis. Gy zult, zoo gy mijn
kinderen eten wilt, luſtig vrolijk konnen
zijn; want ik heb'er een groot deel af. Dit
is de rijkdom van mijn armoede, of eer
mijn grootſte elend. Ik zal u, zoo gy my
volge wilt in de beſte herberg van ons heel
dorp brengen. De ſtede-houder volgde zijn
raat, en ging met hem naar deze herberg.
Florent ſprak, terwijl zy daar ſtonden, en
terwijl Halyn voor quam, ontellijke lof-

rede-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

redenen van hem. Mijn heer, zeide hy, gy zult hier als een vorst zijn. 't Is een man van grote middelen. Hy heeft wel eer de heer van deze plaats koninglijk onthaalt, de stede houder van de koning ontfangen, en aan al de werelt gelt geleent. De goude kronen zijn by duizenden door sijn handen gegaan. Yder, die hier woont, is hem schuldig. Gy zult'er, 't kan niet missen, wel onthaalt worden 't Geen, dat ik u zeg, is waar. Geloof niet 't geen, dat hy u zegt. Hy zal u zeggen dat hy sware gedingen heeft gehad, die zijn kassen leeg geput hebben. Maar geloof hem niet. Hy is schalk. Hy kan zijn rijkdom verbergen. Halijn, terwijl voor komende, en zig, door de geen, die hem in zijn bederf gewikkelt had, dus af schilderen horende, wierd overmatig verstoort. Hy swoer, betuigde, en verzekerde; maar hy wierd niet gelooft. De stede-houders geest was te voren ingenomen. Hy herbergde by hem, dé louter opschaffen, en zig daar na van de moeite, die hy gedaan had in vrolijk te zijn, wel betalen. Veel speelden, na 't voorbeelt van Florent, hem gelijke trekken, en bragten hem gasten toe: want de menschen zijn gelijk de vliegen, die al tzeffens op een schutsde hont vallen, hy

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

y zou Horent wel voor 't regt geroepen
bben, om hem 't ongelijk der overmatige
fredenen, die hy hem gegeven had, te
oen vergoeden; maar hy had geen gelt om
pleiten; en de Regter was zijn vrient ook
et meer, toen zijn beurs leeg was. My
niet hier een aardige fabel in, die ik hier
voegen moet, en die ons leeren zal dat
t zekere quade prijzingen zijn, die zom-
jts meer schade doen, dan de lasteringen
h scheld-redenen. Een schalke vos, door
en jagt-hont in 't velt vervolgt zijnde, en
g byna gevat ziende, zeide tot de hont:
Vat wilt gy met mijn vleesch doen, dat
oo hard is, en zoo stinkt, dat een uit-ge-
ongerde wolf nauwelijks daar aan ruiken
il. Maar zie daar deze haas, die mals,
kker en zoet vleesch heeft; Hem na, Gy
ond aan hem u honger en smaak vernoe-
en. De hont, de raat van de vos geloven-
e, liep naar de haas, die, snel te voet zijn-
e, zig in 't kreupel-bosch verborg; in voe-
en dat de hont geen van beiden kreeg. De
aas, daar na de vos ontmoetende, dee voor
em grote klagten van dat hy hem aan den
ont ondekt, en de goede smaak van zijn
leesch zoo geprezen had, dat hy in gevaar
n't leven te verliezen was. Wel! zeide

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

de ſchalke vos, hoe zoud gy dan over m
klagen, als ik u eer te na geſproken had
dewijl gy om de geregtige en ware prijs
die ik u gegeven heb zoo, verſtoort zijt
Halijn klaagde over Florent, die hem al
een der rijkſten van't dorp geprezen had
en achte dat hy hem hier mee groot onge
lijk gedaan had. Broeder, antwoorde Flo
rent, gedenkt u niet dat gy my in breuke
joegt, toen ik veel ſcheldredenen tegen
uitſtorte, die de waarheit, en niet mijn
wraak uit mijn mont haalde? Wel! ik geloo
dat gy my nu, om dat ik u geprezen heb
boete wilt laten betalen.

Daar was een Edelman, die een Pachter
dochter, om haar grote middelen trouwde
Gelijk houwlijken van dien aart, qualijk
gelukkig konnen wezen, ſtak hy'er in
korten tijt de braak van, En zoo hy haar
eens in over-arren moede vraagde: *Hoe veel
bonden ſtroo, haar vader alle jaar ten behoeve van
zijn beeſten hebben moeſt?* De vrouw, die de
gránt van zulke ſchimp reden genoeg vat-
te, gaf hem tot antwoort: *Eer gy my trouw-
de, drie hondert, en zedert drie hondert vijftig.*

Een Ciciliaans Graaf, had zijn vader ver-
moor

oort, waar door hy veroordeelt wierd, ijn hooft op de merkt van Palermo te ver- ezen. Om die openbare ſchande te voor- omen, boo den gedoemden, een tonne outs, indien men hem in de gevangeniſſe nthalzen wilde. Maar de Viceroy gaf de- e uitnemende en Vorſtelijke antwoord: *Regt heeft geen plaats, als 't niet geſchiet op zijn aats.*

Daar was, tot Napels, zeker wiſſelaar, jk van tijdelijke middelen, die niet dan en eenige zoon, by zijn vrouw, die eenige ren te voren geſtorven was, had. Deze iſſelaar, die heel godvrugtig was, maak- , een weinig voor zijn ſterven, alle zijn ave, die hondert duizent dukaten waard as, tot gelt, en beſprak, by teſtament, eze zom aan zeker klooſter, dat hy bezint ad, op voorwaarde dat de geeſtelijken aar af zijn zoon, die nauwelijks twaalf ren oud was, in hun gezelſchap, als nieu- eling, zouden ontfangen; en hem, zoo y geen ſmaak in 't geeſtelijk kleet vond, en oo hy in de werelt wilde blijven, zoo eel, als zy begeerden, geven zouden, om en eerlijk heenkomen in de werelt te heb- en. Deze vader ſtierf. Deze geeſtelijken

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

namen deze hondert duizent dukaten tot zig, en trokken deze zoon, die noch niet wist wat'et bediede, 'tnieuwelings kleet aan. De geestelijken wilden hem, toen hy bejaart geworden was, 'tgeestelijk leven volkomelijk doen aannemen, daar toe hy geen grote begeerte toonde te hebben. Hy, diens naam Lucidor was, door veel jongelingen, zijn makkers, aangemant, zeide opentlijk dat hy geen kap begeerde te dragen, en niet geestelijk te worden. Sy toonden hem daar op zijn vaders testament; in voegen dat hy heel verbaast stont, toen hy zag dat al zijn middelen aan 'tklooster gemaakt waren, en dat'et in hun magt stont hem zoo veel, als zy begeerden, te geven. Deze woorden konden hem echter niet in 'tklooster houden. Hy nam een uitschrift van zijn vaders testament, en ging daar mee by een spitszinnige regtsgeleerde, die, d'inhoud daar af gelezen en herlezen hebbende op deze woorden, *Dat zy hem 'tgeen, dat zy begeerden, zouden geven*, staan bleef. 'k Weet raat, zeide de regtsgeleerde eindelijk, om u, als ik'er 'tmijn af hebben mag, aan u vaders goet te helpen. Lucidor beloofde hem zoo veel, dat hy reden om vernoegt te zijn had. Ga, zeide toen de regts geleerde, met wet-

telijke

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

elijke getuigen, by deze geeſtelijken, en raag wat zy u toe leggen. De Zoon ging, net wettelijke getuigen, by deze geeſtelij- en, en vraagde wat zy hem toe-leiden. De broeders, hier over vergaderende, ſpra- en tot Lucidor: Jongeling, het ſtaat in on- e magt u zoo weinig, als't ons belieft, te even. Dit is ook een Gods-huis, daar af nen niet als of't zijn eigen was, wech-ge- en mag. Doch wy willen, om niet vrek e ſchijnen, en om u vaders verzoek milde- ijk te voldoen, u tien duizent dukaten van vaderlijk goet weer ter hant ſtellen. Lu- idor dee dit wettelijk opſchrijven, en van e getuigen beveſtigen, en quam, met dit etuig-ſchrift, weer by de regts-geleerde, ie, in Lucidors naam, deze geeſtelijken oor 'tregt dee roepen. De zaak quam voor e landt-voogt van Napels. De regts-ge- eerde eiſchte negentig duizent dukaten, oor Lucidor, van hen. Zy, vremt toe- orende, vraagde waar uit dit ſproot; n kregen tot antwoort: Dat zy, Lucidor ien duizent toe-leggende, d'overige tne- entig duizent dukaten voor hen begeer- en, 'twelk 'tgeen was, datze aan Lu- idor weer uittellen moeſten, dewijl, naar itwijzing van des vaders teſtament, zy

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

'tgeen dat zy begeerden, den zoon geven zouden.

De geeſtelijken leiden hier tegen in, en bragten alles, dat zy konden, tot hun verwering, by. Maar de lant-vogt van Napels, de zaak wel overwogen hebbende, vonniſde dat de geeſtelijken tnegentig duizent dukaten, van de vaders goet, aan de zoon weer uittellen moeſten, dewijl de woorden van't teſtament dit uitdrukkelijk te kennen gaven; in voegen dat Lucidor, alleen met verlies van tien duizent dukaten, weer aan zijn vaders goederen quam.

GRILLEN.

I.

Wel, dollen Hein is daar gevangen:
Is't waar? zoo mogt hy noch wel hangen;
Die ſchelm, die reukelooze vegter.
Neen, hy heeft geen noot van 'tlijf,
Waarom? *Hy ſtaat wel met den Regter,*
En ook wel met des Regters wijf.

II.

By 'tleven van haar man, was moye May berugt,
Dat zy was niet van hem, maar van haar knegt bevrugt:

Sy

y trouwt de knegt, zoo haast de man was overleden.
dat niet klaar genoeg het overspel beleden.

III.

Elk een loopt na de markt, wanneer daar *krimpert* is,
Vant krimpert wort geacht de alderbeste vis;
Maar lange *Louw* eilaas, moet ongetrooft gaan treden,
Vant lekker *Els* en is met *krimpert* niet te vreden.

IV.

Joffrouw, gy draagt altijt een hont in uwen arm,
Een kleine ruige pry; gy streelt, gy dekt hem warm,
Hy zit op uwe schoot, hy legt op uwe slippen,
Gy kust hem, en hy likt u koonen en u lippen,
En dit beduit quanzuis, dat gy zijt zoet van mont,
Maar Joffer, uwen hont die likt ook wel een.....

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

V.

Pier vrijt ons buurwijf, lange *Lijs*:
Wat dunkt u, is hy ook regt wijs?
Dat hy in't ſchoonſte van zijn jaren,
Hem met dat oude vel wil paren?
Ja maar, al is *Pier* jong en fray,
Hy denkt, *Lijs* en heeft kint noch kray,
Sy heeft veel gelts, en goede nering,
Dat meer is, zy heeft ook de Tering.

VI.

Lors koopt al wat zy ziet, en ſleept het overhoop, [al te koop.
Maar wagt, het zal wel haaſt weer komen

Ik verhaal hier eenige aardige antwoorden op't belang van de moeyelijke leeners, en weigerende ſchult-heeren (heel gemeene voorvallen in de werelt) die, zoo ik hoop, niet zonder ſmaak zullen wezen, en die alle met het zout der wijſheit beſprengt zullen ſchijnen. Vraag my hier niet naar tijt, naam, of plaats. 'tIs genoeg dat ik u van de waarheit hier af verzeker. Een burger, van zijn buurman vijftig kronen geleent hebbende, met belofte van het binnen een maant weer te geven, liet het, vermits de ſchult-heer hem daar om niet maande, een heel jaar ſtaan, zonder yets weer te geven,

ven, en vraagde, in't einde van't jaar, om noch vijftig andere te leen. Mijn waarde vrient, zeide de ſchult-heer, ik verzeker u dat ik, zoo ik de vijftig kronen had, die ik u verlede jaar leende, u geerne hier me helpen zou. Deze weigering was heuſch, en gaf, zonder d'ander tot gramſchap te verwekken, hem te kennen dat d'erkentenis van een weldaat, tot een tweede beweegt, maar dat de vergetenheit de hoogſte trap van ondankbaarheit is. Daar by, men vind, om in geloof te blijven, en, in de noot, gelt te konnen krijgen, geen beter middel, dan te betalen als men'er gelegentheit toe heeft Maar daar zijn zoo taye en vaſthoudende lieden, die hun ſchulden niet betalen, dan als zy'er toe gedwongen zijn. Ziet hier een andere weigering, den eerſte eenigzins gelijk. Maar gelijk'er geen aangezigten zoo gelijk zijn, die niet eenige verſchillende trekken hebben, zoo is hier in ook een teken van een merkelijk verſchil. Zeker man had aan een vrient hondert kronen geleent, doch met belofte van die binnẽ twee maanden weer te betalen. Deze vrient quam tien maanden daar na by hem, om weer zoo veel, op gelijke belofte, te leen te hebben D'ander zond hem, uit blygeeſtigheit, een

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

doosje vol steentjes, zoo swaar, als 't gelt, dat hy begeerde, en schreef daar by dat hy de tijt van 't eerste hant-schrift, die al zes of acht maanden verstreken had geweest, noch twee maanden verlangde. D'ander, gelovende dat hy met hem spotte dee zijn beklag daar over tegen hem. Ik heb, zoo my dunkt, zeide de schultheer, u 't geen, dat gy van my begeerde, toe-gestaan, vermits ik u de betaling van 't geen, dat ik van u hebben moet, noch twee maanden uitgestelt heb, want ik had u de hondert kronen maar voor twee maanden geleent. Ik acht zeide d'ander, u vrientschap niet veel, zoo gy my met de begeerde zom niet gerijst. En ik, zeide de schultheer, acht de geen niet veel, die my niet, dan als een os of paart, om mijn vet, en de dienst, die ik hem doen kan, bemint. Men moet zijn vriend en achten om hen te dienen, en niet om nut van hen, te trekken. 't Ander is bedrog. Men bemint anderzins zig zelf, in plaats van hen; en men zoekt hun goederen, en niet hen zelven. Een edelman van 't lant had van een van zijn geburen zekere maat koren geleent, die hy van 't eerste graan, dat in zijn schuur gedorscht wierd, weergeven zou. De schultheer, ziende dat 'et graan

graan niet quam, dee 'them dikwils afeischen. D'ander, zig op zijn knegts slofheit ontschuldigende: zeide dat hy 'them dikwils geboden had weer te geven. D'edelman wilde, in't einde van't jaar, weer zoo veel van deze buurman leenen, die tot hem zeide dat hy zijn karren zenden zou. D'edelman dee dit. De buurman gaf den karrevoerders de sleutel van een schuur, daar niets in was. De karrevoerders, de deur openende, vonden'er niets in, en zeide tot hem dat'er niets was. Gaat, zeide de buurman, zegt u meester dat 'et zijn knegts schult is, dien hy zoo dikwils bevolen heeft het graan, dat ik hem verlede jaar leende, weer in mijn schuur te brengen; want gy zoud, zoo hy 'tdaar in gebragt had, het gevonden hebben. Een ander schultheer had aan een behoeftig man tien kronen, op een hant schrift, voor zekere tijt, geleent. De schuldenaar quam, toen deze tijt verstreken was, de schultheer quellen om gelijke zom van hem te leen te hebben. De schultheer, oordeelende dat men 'tgeen, dat men aan deze arme man leende, wechgaf, zeide tot hem: Wilt gy dat ik u heden een middel leer, daar door gy, en ik elk tien kronen winnen zult? D'ander, meenen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

nende dit gelt alree in handen te hebben, bad hem dat hy hem deze middel leeren wilde. Daar is, zeide de ſchultheer, u hantſchriſt, dat ik u weer geef. Vernoeg u daar mee. Dit zijn tien kronen; die ik u geef, en die gy wint. De tien kronen, die ik u niet leen, zijn de geen, die ik. door 't niet te verliezen, win. Een Prelaat van Italien, begerig om een Kardinaals hoet te hebben, had de neef van een Paus lang geviert, en hem grote geſchenken gedaan. Hy, wetende dat op zekere tijt, deze neef een ampt; dat open ſtont, zou helpen begeven, zend hem, om hem 't geen, daar hy hem zoo dikwils om gebeden had, indagtig te maken, groene karſſen, en ontbood hem daar by, dat hy de zon was, die hen rijp kon maken, dat is zijn groene kap in een rode veranderen. De neef, die zelf Kardinaal was, ontbood hem dat 'er zons genoeg was, maar dat de karſſeboom te zeer in de ſchaduw ſtont. Hy wilde zeggen dat 'er, tot dit ampt, al anderen voorgeſtelt waren, die, hem ſchaduw makende, beletten zouden dat de vrugt van zijn voornemen rijp wierd. Deze ſelve neef gebruikte hem, of om hem bezig te houden, of om hem te vorderen, in eenige bedieningen, handelingen en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

en boodschappingen, die zoo veel trappen zijn om tot d'uitmuntentheit van't Kardinaalschap te komen. Hy, hier mee niets gewonnen hebbende, zond den neef een geschenk, dat een raatsel in hield, en bad hem dat uit te leggen. Dit was een grote schuttel, vol grote kreeften, daar een grote gezoute zeelt dwars op lag. Hy wilde tot de Kardinaal zeggen; ik rep en roer my genoeg, gelijk de zeelt. maar ga echter achterwaarts, gelijk de kreeften De Kardinaal leide deze vraag dus uit. Hy dee de kreeften en de seelt koken, en daar na de zeelt villen, die toen heel root was, en die hy weer op de kreeften leide, en hem, tot een uitlegging van zijn raatsel, zijn geschenk dus weerzond; daar by te verstaan gevende dat hy, als hy gekookt, dat is byna afgeslooft zou wezen, zijn huit zou veranderen, dat is zijn violette kleet in een, dat root was, verwisselen. De Kardinaal zond hem, in een ander tijt, een faizant, en vraagde hem naar d'uitlegging van deze gift. De Prelaat vond haar, aan zeker gedigt gedenkende, dat de Prelaten van't Roomsche hot by dit dier gelijkt, dat, jong zijnde, 'thooft met groene pluimen bedekt heeft, die, als't out is, groen worden.

Ze-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Zeker jongedochter, wierd gedwongen te trouwen, vermits haar vader meer op 't goet, dan op de perzoon zag; Sy niettemin liefkooſde haar Bruidegom wel, maar eener ſchoot dit daar op uit: *Sy draagt de liefde in haar oogen, maar de zugten in haar ziel; en het ligchaam is vereenigt, maar de ziel verſcheiden.*

Een Dochter gevraagt zijnde, wat de vrouwen meeſt beminnen, antwoorde: *De buik meer dan de mont*; doch een ander antwoorde hier op: *Het denken is voor een vrouw eerlijk, maar het zeggen ſchandelijk.* Wat daar van is, vermits ik vryer ben, laat ik andere bedenken, 'tis my genoeg u met een klugtje te payen.

De grootſte en kragtigſte begeerte, die in de menſch woont, is groot te zijn. Yder wil geacht en geëert wezen, en een grote ſleep hebben; in voegen dat hy noyt zoo hoog gerezen is, of hy wenſcht noch al hoger te klimmen; daar af deze hiſtorie een levendige ſchildery is. Daar was, in een vermaarde ſtad van Polen, zeker man, magtig van tijdelijke goederen, die wy Ariſteus zullen noemen, die van zijn overlede vrouw een

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

een dochter, van tamelijke ſchoonheit, be-
houden had. Deze, Superia genoemt,
wierd, meer om haar rijkdom, dan om haar
ſchoonheit, van veel voorname edelingen
aangezogt, en voornamelijk van een, Voſ-
cencius genoemt, een braaf edelman, van
eerlijke middelen, en met alle uitmuntent-
heden begaaſt, en die in een burgt, die hem
toe-behoorde, woonde. Deze, hoe-wel
diepſt in haar hart geveſt, kon echter niet
tot zijn voornemen komen, vermits de be-
geerte van noch hoger te ſtijgen haar zoo
bezat, dat zy al zijn uitmuntende hoeda-
nigheden verwierp, en hem, als hy haar zijn
begeerte openbaarde, ſmadig toe-ſprak.
Hy, in zijn voornemen volhardende, nam
al haar verſmadingen voor zuiker op, en
hoopte, door de tijt en ontellijke dienſten,
het wit, daar hy naar doelde, te treffen.
Maar al vergeefs. Sy, meer en meer tot
groot te worden geprikkelt, zeide einde-
lijk, met hoge en diere eeden, tot hem,
dat zy, zoo haar geen Hertog of Graaf ge-
beuren mogt, haar leven echter met geen
minder, dan met een Baron, verſlijten zou;
en dat hy dieſhalven zijn arbeit wel mogt
ſparen, dewijl hy'er niets mé winnen kon.
Hy, van deze opgeblaze woorden ver-
baaſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

baast, scheide, zonder meer met haar te spreken, van haar, en besloot dat hy, tot wraak daar af, haar een trek, als haar eerzugt verdiende, spelen zou. Hy trok uit deze stad, daar hy woonde, in een dorp, eenige mijlen van daar leggende, en voegde zig by een jong gezel, die wel eer zijn knegt geweest had, en diens vader een schoenlapper in't dorp was. Voscencius vertelde aan deze, die wy Armandes zullen noemen, de smaat, die hem van Superia aangedaan was, en 't besluit, dat hy genomen had: 't welk was Armandes als een Baron toe te maken, en hem knegten, en alle andere dingen, daar toe vereischt, te geven, en hem voor een Baron geacht te maken, op dat hy, in deze staat, Superia ten huwelijk zou verzoeken, en haar, door zijn uitmuntende hoedanigheden, zoo verblinden, dat se hem tot haar gemaal zou nemen. Armandes, dit voorstel horende, vertoonde aan Voscencius, dat dit groot gevaar liep, dewijl de vader een rijk, en dieshalven magtig man was, en dat hy, schoon hy, in zijn dienst zijnde, d'ommegang der edelingen met d'adelijke juffers wel afgezien, en gepleegt had, echter, als hy zig voor zoo groot een heer moest houden, verbaast zou wor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

worden, en dieſhalven bekayt uit-komen. Voſcencius vertoonde hem daar tegen dat 't'et hier aan niet gebreken zou, dat hy altijt niet verre van hem zou zijn, om hem in alles te raden, en te helpen, en dat hy de zaak, die hy hem verzekerde naar wenſch te zullen gelukken, onbeſchroomt aanvangen zou. Armandes, door deze en diergelijke redenen, die 'er Voſcencius noch aanvoegde, aangemaant, en denkende dat hy niets te verliezen had, en dat hy 'er ligtelijk 't lijf afbrengen zou, beſloot de kans te wagen. Hy gaf dieſhalven zig geheel aan Voſcencius over, die hem al 't geen, dat hy tot zoo een aanſlag behoefde, beſchikte. Hy alles vaardig hebbende, nam afſcheit van Voſcencius, die hem geluk op zijn reis wenſchte, en hem beloofde dat hy hem ſpoedig volgen zou. Hy, toen in de karos tredende, reed naar de ſtad, daar Superia woonde, en ging in de voornaamſte herberg t'huis leggen, daar hy dikwils eenige edelingen, die 'er dagelijks verkeerden, zoo naarſtig naar Superia vraagde, dat 'et gerugt daar af eindelijk tot haar oren quam. Sy, horende dat hy een Baron van Duitſland was, daar hy hem voor uitgaf, verlangde naar hem te zien, dat haaſt gelukte. Want hy, wetende

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

dè dat zy van zijn komst wist, reed, nu in de karos, en dan te paart, met groot gestoer, en vorstelijk gekleed, voorby haar woning, om, zoo 't mogelijk was, haar te zien, en aan haar zijn geleende pragt te vertonen; op dat hy, haar daar na zoekende, te gemakkelijker tot zijn begeerte zou komen. Hy, met een van haar magen kennis makende, vond middel om ingang in haar huis te krijgen, daar hy wel onthaalt wierd. Want zy, door d'uitterlijke schijn bedrogen, beelde zig in dat deze nieuwe Baron haar van de hemel gezonden was, op dat zy d'eeden, die zy aan Voscencius en aan anderen gedaan had, niet breken zou. Hy zeide eerst tot haar dat hy om zijn nieuwsgierigheit te vernoegen, in de stad gekomen was, en, van haar uitmuntende gaven spreken horende, zoo luftig was geworden om de waarheit dezer verhalingen te zien, dat hy ter werelt niets meer wenschte dan d'eer, van haar te zien en te spreken, te genieten, en dat hy, dat genoten, en, door ervarenheit, bevonden hebbende dat zy alles dat 'er hem af gezegt was, overtrof, zijn blyschap niet genoeg uitdrukken kon. Sy, door blinde eerzugt heel vervoert, was, dit horende, in haar hart verblijd, schoon zy eenige

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ge nederige redenen daar tegen gebruikte, als datze het duizenſte deel van d'eer, die hy haar aandé, niet verdiende, en noch min tloſ, dat hy'er gaf; dewijl zy, hoe-wel redelijk van tydelijke middelen verzien, van geen adelijk geſlagt was geſproten; en hy, in tegendeel, zoo groot een heer was, die, voor Vorſtinnen, en niet voor zoodanigen, als zy, geboren, al andere onthaling waardig was. Armandes zeide weer, dat zy, ſchoon van geen adelijk geſlagt zijnde, door haar deugt, beter dan d'edelheit, meer te weeg kon brengen, dan zy, die hoe-wel edel van geſlagt, dikwils haar edelheit met hatelijke gebreken beſmetten: dat hy, wat hem aanging, eenige beweging in hem gevoelde, die nergens anders uit ſproot, dan uit zekere toeſchik des hemels, die hem aanporde om haar te minnen, en, zo zy hem tot zoo een geluk waardig kende, dat zy zijn min met weermin loonde, met haar, in zijn heerlijkheden, in zoo een vreugt te leven, dat'er na een paradijs leven ſweem: Ach! ſchoone Superia, zeide hy, kan ik groter geluk of ongeluk hebben? geluk, als ik my in u, en u mijn vermogen zie? ongeluk, als ik, tot zoo veel volmaaktheden onwaardig, en echter door de ſchigten van

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

de min dodelijk gewont, met een quijnend leven naar 'tgraf zal gaan. Hy, deze ſtaatzugtige juffer een wijl met deze en dierge-lijke redenen van zijn min en heerlijkheit onderhouden hebbende, nam eerbiedelijk zijn afſcheit van haar. Zy was, door zijn redenen, zoo van blijſchap op-getogen, dat'et haar onmogelijk was hem, in zijn vertrek, t'antwoorden. Zy beſloot hem, zoo hy haar ten huwelijk verzogt, niet af te ſlaan, gelijk zy aan veel anderen gedaan had, maar hem blijdelijk 't jawoort te geven. Sy vertoonde alles, dat'er gebeurt was, aan haar vader, die, zoo wel als zijn dochter, van een eerzugtige geeſt beheerſcht, hier om ten hoogſte verblijd was, en (zoo verblind de ſtaatzugt de menſch) niet anders kon denken, dan dat Armandes 'tgeen daar hy zig voor uitgaf, was. Hy ried dieſhalven zijn dochter dit geluk, als't haar voorquam, niet te verwarelozen, maar dat blijdelijk in te halen. De dochter, die op deze vogel loerde, beloofde hem dit, dat, zoo zy meende, haar tot een grote M. juffer maken zou. Armandes, uit Superias huis vertrokken, vond, in zijn herberg Voſcencius, die hy, op zijn vraag, van al, dat'er gebeurt was, onderregte. Voſcencius, dien

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ien dit begin wel aan ſtont, ried Ar-
nandes 'anderen daags twee edelingen tot
uperias te zenden, om aan Mejuffer eer-
iedig te verzoeken of 't haar geliefde dat
y d'eer van haar by wezen genieten mogt.
Armandes, deze raat goet vindende, zond
sanderen daags, twee van zijn gehuurde
edelingen, om deze zaak, aan Superia, die
hoewel zy wel gewent was ſtaat-jongens
en lakkayen om zulke verzoekingen aan
haar deur te zien, heel bedeeſt ſtont, toen
zy de edelingen dit zo eerbiedelijk ſag ver-
zoeken. Maar zy, weer wat bedarende, ſtont
het verzoek beleefdelijk toe. Armandes, de
weet hier afhebbende, trad in zijn karos,
en ree derwaarts, met al zijn geſtoet, dat
hy, daar gekomen zijnde, met de karos,
weer wech zond, en den koetzier belaſte
op zekere uur weer te komen. Hy, heuſche-
lijk van haar, en van haar vader ontfangen
zijnde, ſtelde alles, dat hy bedenken kon,
te werk, om hen geheel in zijn net te krij-
gen. Zy, door uitterlijken glans verblind,
hadden geen ander voornemen, vermits zy
meenden datze dan een grote ſnoek gevan-
gen zouden hebben; in voegen dat 'et werk
in die dag dapper toe nam. Hy trad ein-
delijk weer in de karos, met belofte van

an-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

'sanderen daags weer te komen, dat zy, zonder tegenstreven, aannam. Zy, wannende alree de heerlijkheit, die zy zig inbeelde, te bezitten, bedankte de hemel gedurig van dat hy zoo voor haar gezorgt had. Armandes quam, om 'twerk, eer 'twarde, af te werken, alle dagen by haar, en stelde al de middelen, die hy en Voscencius bedenken konden, in 'twerk, om dit huwelijk te vervorderen. Aristeus, die zijn dochters verheffing ook begeerde, roeide hier ook zo onder, dat men eindelijk, tot hun beider vernoeging, 'thuwelijk sloot. De bruiloft wierd zoo heerlijk gehouden, datze wel dien van een koning geleek. De bruit, de bruilofts dagen in vreugt, en in verlangen (in vreugt door d'inbeelding van Armandes hoogheit, en in verlangen om de daat daar af te zien) versleten hebbende, verzogt heuschelijk aan haar bruidegom van haar na zijn heerlijkheit te voeren. Armandes stelde dit van dag tot dag uit. Hy, haar gestadig aanhouden niet langer dulden konnende, beried'er zig op met Voscencius die hem ried haar na't dorp, daar zijn vader woonde, te voeren, en, aan zijn huis komende, de gelegenheit van zijn Baronschap aan haar t'openbaren, en 'toveri-

ge

e aan de tijt te laten. Armandes, de droef-
eit, die Superia, door 't horen van zoo een
edrog gevoelen zou, voor zig vertonende,
on hier ſwarelijk toe beſluiten. Hy, geen
ndere uitkomſt ziende, beſloot deze raat
e volgen. Hy maakte alles tot zijn vertrek
ereet, en nam, dit gedaan hebbende, met
uperia, afſcheit van Ariſteus, die, van droef-
eit en vreugt weenende, van droefheit om
at hy van zijn dochter moeſt ſcheiden, en
an vreugt om de heerlijkheden, daar af zy
bezit hebben zou, haar bad datze hem ge-
adig tijding van haar gemaal en van haar
ou ontbieden. Zy, zoo wel als haar va-
et wenende, beloofde hem dit. De Vader
af haar uit zijn huis, twee ſtaat juffers,
n een knegt mee. Voſcencius, die van al
eze bezonderheden wiſt, lagchte 'r in zig
elf om, en docht, ô gryzaart, en gy, ver-
vaande Superie, hoe wil 't u, eer Phœ-
us by zijn Thetis te ruſt gaat, buiten u
iſſing gaan! Hy ſteeg eindelijk te paart, en
olgde de karos van de nieuw-gehuwden,
ie al een groot ſtuk voor uit was. Arman-
e by zijn vrouw zittende, koute vriende-
ijk met haar van 't geen, dat zy, zoo hem
och, liefſt hoorde. Sy quamen einde-
ijk in 't dorp, en by 't huiſje, daar zijn va-
der

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

der woonde, daar hy de karos dee ſtil ſtaan. Wel! zeide zy, wat bedied dit? moeten onze paarden eens drinken? Ja, antwoorde hy, en ſprong uit de karos. Sy ſtont op en wilde'er met hem uit. Zagt! zagt! mijn lief, zeide hy, blijft hier een weinig, op dat ik, mijn vader van u komſt verwittigende, u, met hem, te heerlijker inhaal. Waar is, zeide zy, u vader? Hy woont, zeide hy, in dit huiſje. Hoe! zeide zy, heel verbaaſt zijnde, wat is u vader voor een man? Mejuffer, zeide hy, vergeef my mijn bedrijf, Hy is een ſchoen-lapper. Voſcencius heeft my bedrogen, en dus opgeruid. Hy, dit gezegt hebbende, trad in't huiſje. Zy, van ſchrik beſtervende, en dit niet geloven konnende, vraagde eenige van't dorp, die de karos komen ziende, daar om geloopen waren, of zy de geen, die datelijk uit de karos trad, wel kenden. Ja, antwoorden zy, en vertelden daar op al de gelegentheit van de vader aan haar. Och! och, riep zy, en meende meer te ſprcken, zoo Voſceneius haar niet belet had, die, een andere weg deur-gereden, haar komſte daar beſpiede. Hy, voor haar komende, groete haar eerbiedelijk, tot haar zeggende: *Ik wenſch Mejuffer met haar nieuwe Baron veel geluk.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

eluk. Zy, zig dus bedrogen en beſpot
ende, meende van ſpijt te barſten, dee,
oor dreigingen, de koetzier afklimmen,
n de knegt, die haar van haar vader mé ge-
even was, de paarden mennen, en de karos
mkeeren; ſwoer dat zy hier af wraak heb-
en zou, en reed, zoo veel als de paarden
pen konden, weer ter plaats, van daar zy
ekomen was. Armandes quam ondertuſ-
hen, met zijn vader uit, en zagen 't werk
us beſte't. Hy wierd zoo miſtrooſtig,
at hy, zoo't hem mogelijk had geweeſt,
t de werelt had gelopen. Voſcencius
ooſte hem, en tied hem daar een wijl te
ijven, om te zien wat hier afkomen zou.
y liet zig eindelijk bewegen, doch met
elofte dat Voſcencius by hem zou blijven,
n gezamentlijk 'tgeen, dat hen te doen
ont, t'overwegen. Superia, ondertuſ-
hen weer in haar woon-ſtadt komende,
rtelde, met een beklemt hart, 't geen
t haar gebeurt was, aan haar vader, die
elijk tierende, terſtont by 'tgeregt ging,
het daar zoo verre bragt, dat zijn nieuwe
rager, en Voſcencius, die, zoo hy ver-
ont, de vinder van 'tbedrog was, door
dienaars van 'tgeregt, die op een wagen
rwaarts reden, gehaalt wierden. De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

vader, hen in handen van 'tgeregt ziende, dee zijn uitterſte beſt om hen te doen ſterven. En zeker, hy, magtig rijk zijnde, zou, geen koſten ſparende, daar toe gekomen hebben. Maar Voſcencius vrienden, mee in hoge achting zijnde, gingen by de Koning en verzogten voor Voſcencius genа, die zy van hem, acht op Voſcencius verdienſten hebbende, ligtelijk, en met een voor Armandes, verkregen. Zy trokken met deze genа-brief naar de plaats, daar de twee gevangens zaten, en vertoonden hem aan 'tgeregt, dat hen terſtont daar op los liet, en dat'er noch in las dat Areſteus zijn behuwde ſwager geen leet zou doen, en daar in belooſt wierd dat de Koning hen, met d'eerſte gelegentheit, vorderen zou. Ariſteus, de Koning ontziende, darde tegen zijn bevel niets doen; en vertrooſte zijn dochter met de hoop, die de Koning hen gegeven had, van hen vorderlijk te zijn en dé, dewijl de zaak zoo was, als zy blijven moeſt, Armandes weer by Superia komen, die hem in't eerſt zien noch horen mogt. De vader, pogende zijn dochter te vernoegen, verſtont ondertuſſchen dat zeker Baron, zijn goederen deurgebragt hebbende, zijn ſtaat en heerlijkheit verkopen

en moeſt. Hy, deze gelegenheit ziende,
ing by de Koning, vermaande hem van de
elofte, die hy gedaan had, en bad hem om
erlof van deze Baronny te kopen; 'twelk
e Koning ligtelijk bewilligde, en hem
ier in jonſtig was; in voegen dat de vader
eze Baronny voor zijn ſwager en dochter
ocht, die, tot zoo een hoogheit geraakt',
n haar hoop volbragt ziende, zedert vre-
g met haar gemaal leefde.

In zekere zamening wierd gezeit, dat
lk een vrouw op een bezondere wijs
an-ziek was; dies wierd op haar, als een
oer zijnde, deze ſcheut gegeven: *Sy bemint*
beurs meer, dan de mont.

Zeker Edelman, gaf zijn jongen, een
eſtphaling van geboorte, een hamelen-
ut in handen, met bevel dat hy hem zou
orſpekken, braden, en een goede zaus
ar over maken: doch dewijl de lekker
el bot en dom was, ſchreef hy hem alles
een briefje, en ging daar me heen. Doen
de Weſtphalenaar ook uit de keuken
d, en, door verzuim, de deur open liet,
am'er een wint-hont, die 'tvleeſch aan-
jpende, zoo geſwint daar me weg-liep,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

dat het den jongen onmogelijk was hem t'achterhalen. Zoo hy nu dan buiten hoop, om 'tzelve weer te krijgen, was, nam hy zijn briefje, zeggende: *Het zal evenwel dien hont weinig baten, dat hy den bout weg gesnapt heeft, want vermits ik het briefje heb behouden, zal hy niet ter werelt daar mede konnen uitregten.*

Keizer Augustus, wert gezeit een van de grootste hoereerders van zijn eeuw geweest te zijn Athenodorus, de wijsgerige, die met Augustus zeer gemeenzaam was, waren zijn onkuische daden wel bekent: Als deze op een tijt verstoort, dat de Keizer, in zijn rosbaar, met zijn zegel toe gedaan, zeker Juffer, van grote adel, dee halen, waar over haar man zeer vergramt, en de Keizerin zeer ontstelt was, vermaande hy deze verongelijkte een weinig gedult te hebben, en ging terstont, in plaats van de Juffer, bedektelijk in de rosbaar, met een swaart by hem. De Rosbaar by de Keizer gekomen zijnde, wilde hy die, zoo hy altijt gewoon was, openen, om de Juffer t'ontfangen; Toen vloog Athenodorus, met het swaart in de hant, na hem toe, zeggende: *Hoe nu! vreest gy niet dat u vyanden u op*

dex

ze wijs mogten ombrengen. Augustus, over
it onverwagt voorval, ten hoogsten ver-
chrikt, verdroeg evenwel goedertieren-
jk deze vrymoedige bestrassinge, bedank-
e hem daar voor, en de'er zijn vordeel me.

Zeker rijk Advocaat, doch van een ruime
onscientie, roemde tegen een ander, dat
y wel zoo veel rozenobels kon winnen,
s den anderen duiten; *dat komt*, zey den
pregten, *om dat gy de leugen-konst, beter*
an ik, geleert heb; Gy hebt noit de waarheit ge-
roken, en daar door zijt gy rijk geworden; En ik
eb noit gelogen, en daar om blijf ik arm.

Zeker perzoon gevraagt zijnde, wat een
dvocaat was, gaf tot antwoord: *Hy wait*
a de wind van het gelt. Doch de goede ver-
its ik ze gebrek heb, zullen hier uitgeslo-
n blijven.

Een Joods Reken-meester, had een leer-
ng, van ontrent twaalf jaren, onderhan-
en, zoo hy nu de tafel van Multiplicatio,
vermenigvuldiging, leeren zou, vraagde
e Jode hem, hoe veel vyf maal zes was?
en zoo veel, zey de jongen, *als de penningen*
ren, daar Christus voor verkogt wierd.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Ik ben een lief hebber van woorden, die uitnemende zijn; Ik vertrouw dat ervaren Lezers een groot genoegen in dit volgende zullen vinden: De Koningin ANNA BULLEN, toen zy het gewijs om onthooft te worden, van de Koning, haar man, ontfangen had, zey en, tot zeker Edelman: *Gebied my aan den Koning, en zeg hem dat hy, in mijn vordering te betragten, zeer volstandig is; Want hy van een bloote Iuffer, die ik was, my een Marquizin gemaakt heeft; van een Marquizin een Koningin, en nu daar geen hooger trap van aardsche eer overig is, maakt hy my een Martelaresse*

Kent gy dien dollen droes, met dien gekrulden kop,
Met dien nieuw-snoften hoet, en veder-bos daar op,
Dien snorker, die zoo breed gaat swayen over straat,
Die met het mes op zy, altijt van vegten praat?
En van zijn vromigheit, zoo wonder veel vertelt,
Als of hy had Duc d'Alf, geslagen uit het velt;

Voor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Voorwaar, 'ten is niet wel te zien aan zij-
nen neus,
Al schijnt hy na 't gewaad, een Roeland
furieus;
T'huis wort hy van zijn wijf, geringelt als
een kint,
Hy wast, en dweilt de vloer, en haspelt
wat zy spint.

Deze volgende uitnemende zin-spreu-
ken, schoonze d'onwetende on-aange-
naam zullen zijn, stel ik voor eel-zinnige
geesten. om yder wat te geven:

*De quade conscientie is de getuige, de onderzoe-
ker, de gevangenisse, de procureur, de fiscaal, de
regter, en de beul der zonde.*

*De armoede is een heilzame schole van deugt en
geleertheit.*

*Van de menschen leeren wy het spreken, maar
van de Goden het swijgen*: 'tzijn de woorden
van Plutarchus.

*Daar is geen Staat zonder veranderinge; geen
vere zonder gevaar; geen rijkdom zonder moeite;
een voorspoet zonder eind; geen vreugde zonder
roefneit.*

*De mensch is een voorbeelt van swakheit,
en plonderinge des tijts, een gek-spel des geluks,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

een afbeeltzel der ongestadigheit, een weeg schaal van afgunst en elende, en de rest is maar speekzel en bitter zever.

Zoo gy niet veel dingen begeert, zoo zal het weinige u veel schijnen.

Hy is wijs onder de wijzen, die veel weet en hem echter houd, als of hy weinig wist.

Zeker vrouw, had een man, dat een kassier was, die zig zelf zoo veel te doen maakte, om rijk te worden, en meer tot veel te brengen, dat zijn wijf, die hier door, haar genoegen niet kreeg, besloot hem door een aardige trek, van zijn al te grote bezigheit af te krijgen. Niet verre van haar huis woonde een sterre-kyker, die altijt met'et overtellen der jaar-getyden bezig was, deze had haar wel eer met minnende ogen aangezien, maar bevindende dat het verloren moeiten was, en deze vrouwe al te wys zijnde, om tegen hare eerbaarheit te zondigen, liet dit voornemen varen; zy wel wetende, dat hy haar meer dan zijn zelfs beminde, wilde haar daar mede in deze gelegentheit dienen, en om tot haar voornemen te komen, toonde hem wat vriendelijker gezigt, en door eenige minnelijke redenen hem de kap wat gevult heb-

ben-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ende, vraagde of zy haar verzekeren mogt
lat hy haar een kleinen dienst zou doen,
m haar geest wat te vermaken, op d'aan-
staande vasten-avond: de sterre kijker, hier
oor gantsch opgetogen, beloofde haar in
lles te gehoorzamen. Daar ik u om bid,
eide sy, is, dat gy mijn man wijs maakt,
lat gy door u konst vernomen hebt, dat hy,
onder eenige twyffel, binnen vier-en-
wintig uren zal sterven: dit moet gy hem,
oo 't mogelijk is, persson te geloven. Dit
al my niet heel moeyelyk om doen zijn,
eide hy, zoo gy voor dees tijt van my niet
nders begeert verzeker u, dat dit, al eer den
lag ten eind is, beschikt zal zijn. Hier op
am hy afscheit, zonder haar vorder na haar
oornemen te ondervragen: zy ontbood
traks de schilder, en den gryzaart, waar
nede sy, als met hare vrienden besloot,
tgeen dat, om dit schoon stuk werks een
evendig versje te geven, van node was,
aar doende geloven, dat sy dit nergens
nders om dede, dan om haar in dese kop-
er dagen wat te vermaken. De Kassier
avonts naar huis gaande, om t'eten, zoo
ls hy van den koopman, sijn meesters kan-
oor quam, zoo zeide de sterre-kyker, die
em geliet als of hy hem by geval ontmoe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

te, tot hem, gy ziet heel bleek, mijn gebuur, gevoelt gy u qualijk? gantsch niet, antwoorde hy, maar ik mogt een weinig vermoeit wezen, door dien ik een goet deel van den namiddag versleten heb, met een grote zom klein gelt t'overtellen, anderzins ben ik zoo wel te pas als ik oit geweest ben. De verwe uws aangezigts, zey de sterre-kijker, komt met u zeggen niet wel over een, geef my u hant; deze domme buurman, dapper ontstelt zijnde, liet hem zijn pols voelen: hier op trok de sterreekijker straks zijn winkbrauwen te zamen, en zeide, als met een betuigenis van vrienschap, tot hem, mijn gebuur, al waart dat ik geen ander vrugt van mijn geleertheit getrokken had, dan deze die ik u zeggen zal, van't groot gevaar, dat u tegenwoordig dreigt, zoo zou ik al de naarstigheit, die ik aangewent heb, tot de kennis der sterren-loop, wel besteed achten. Om zoodanige oorzaken leven de vrienden op deze werelt, en ik zou u vrient niet zijn, soo ik u niet waarschouwde van 't geen u ten hoogsten betreft, en waar op dat gy alderminst denkt. Stelt dadelijk ordre op u zaken, en denk op u ziel: want ik zeg u, dat ook niet missen zal, dat gy morgen, zon-

zonder langer uytſtel, van u gantſche leven zult moeten rekening doen, want gy zult niet langer leven, als de zon boven onzen gezigt-ring ſal beginnen te ſchijnen, ſoo dat gy ſult bevinden, eer 't regt dag zal zijn, hoe veel nutter het waar, de rekeningen in u geweten, als in uws meeſters boeken, effen te ſtellen. D'onnozele kaſſier, half buyten ſijn zelven, antwoorde hem, met een gemaakt lagchjen, zoo dit oordeel dat gy geeft, ſoo waar is als de voorſpelling die gy 't voorleden jaar gedaan hebt, zoo ben ik verzekert langer te leven als gy zegt; want alles geſchiede juiſt verkeert, dan gy voorſeide. Nu wel aan, zey de ſterre-kijker, ſpot hier mede ſoo als 't u belieft: ik heb gedaan 't geen ik ſchuldig was, en gelijk als een vrient en goet Chriſten behoort te doen, beklaag u ten minſten niet over my in d'andere werelt, dat ik u hier van niet gewaarſchouwt heb, en ſonder meer ſpraak met hem te houden, liet hy hem ſtaan, vervolgde ſijn weg, en wenſchte hem goeden avont. Deſen armen duivel ging geheel ontſtelt, en met verwarde zinnen naar huis, taſtende onder wegen naar zijn pols, en na d'andere deelen zijns ligchaams, daar hy eenig teken des doots, of

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

haaſtige ziekte te zou mogen voornemen: maar alles vindende naar gewoonte, en des ſterre-kykers voorſpelling in geen groot agting nemende, half met hem lagehende, maar even-wel met eenige vreeſe beladen, komt in zijn huis en zonder een woort hier van aan ſijn vrouwe te zeggen, om haar niet te ontruſten, begeerde hy t'eten, dat zy hem ſtraks vaardig maakte, doch wel aan zijn weſen merkende, dat men alree begonnen had deſe klugt in't werk te ſtellen. Hy at heel weinig, en van angſt ſwetende, zeide, dat hy ſlapen wilde, hy begon hem te ontkleeden, dikwils zugtende. Sijn vrouwe vraagde hem, wat hem lette, betonende dat zijn quelling haar bedroefde, waar op hy veinzende antwoorde, dat hy in woorden met zijn meeſter geweeſt was, waar door hy wat ontſtelt was geworden. Sy vertrooſte hem zoo zy beſt kon: zy gingen te bedde, maar de ruſt die hy dien nagt genoot, was noch minder, dan zijn avondmaal geweeſt was. Dit doortrapt wijfje, hoe-wel zy de manier van ſlapen nabootſte, merkte wel dat dit ſpelletje goede voortgang begon te nemen, waar van zy door blyſchap opgetogen was. Hy ſtont 's morgens vroeger op, dan na gewoonte, en

ging

ging na sijn meester tot zijn dagelijks werk in zig zelfs verblijd zijnde, dat de voorzegging van de sterre kijker, zijn buurman, valsch was. Des avonts weder naar huis gaande, ontmoete hy, op een hoek van een straat, die hy noodzakelijk verby moest gaan, de kapelaan van zijn parochie, met een priester, en noch twee of drie andere, die op 't verzoek van zijn vrouwe, door de schilder waren uytgemaakt, dese zig veinzende datse hem niet zagen, met dat hy ontrent haar quam, zeiden zoo luide, dat hy 't wel kon horen. De doot van den armen Pedro Bozardo is waarlijk te beklagen, (alzoo heete de kassier) ja zeker, zey de priester, dewijl men hem deze morgen, zonder het sacrament te ontfangen, of eenig berouw van sijn grote zonden gedaan te hebben, doot op zijn bed gevonden heeft, ja zonder dat hy ziekte gevoelt, en dat ook zijn vrou, die van ongedult meent te sterven, en nevens hem lag, hier van wist, voor dat zy van hem wilde opstaan. Het argste van allen is, zeide een ander, dat sijn buurman de sterrekyker aan yder een verklaart, dat hy hem gister-avond hier voor waarschouwde, maar dat hy van hem om deze voorspelling bespot wierd, en dat hy even-wel, zon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

zonder zijn geweten van zoo veel zonden, die aan zulk een kaſſierſchap vaſt zijn, t'ontlaſten, als een beeſt geſtorven was. Zijn ziel moet barmhertigheit vinden, zey 'er een ander op; want daarom moeten wy alleen bezorgt zijn: want wat ſijn weduw aangaat, hy laat haar goets genoeg achter, om weder een goet huwelijkte doen, hoewel 'tzelve goet zoo wat onbehoorlijk gewonnen is: maar laat ons t'huis gaan eten, 'tis alreede ſpade, en op deze kouwe en dorre weide, zou wel een vette koe mager worden. D'onnozele Pedro was juiſt vaardig, om hen aan te ſpreken, over deze zake, die hem ten hoogſte bekommerde, en om te weten, of'er op die dag yemant geſtorven was, die zijn naam voerde: maar zy dit merkendende namen oorlof van malkander en gingen elk ſijn weg, latende deze elendige kaſſier in zoo droevige gedagten, als gy denken kond. Dus heel ontſtelt en buiten zig zelven vervolgde hy zijn weg, maar in een klein ſteegjen, dat in ſijn ſtraat uitquam, ontmoete hy de ſterre kijker, met de ſchilder, te zamen koutende, die zo haaſt zy hem van verre ſagen komen; (als of zy van ſijn doot geſproken hadden) zeide, hy wilde my niet geloven;

toen

oen ik hem gisteren zeide, dat hy d'aanko-
nende morgen heel vroeg sterven zou : zie
daar nu, hoe d'onwetende gehandelt wor-
den, die de spot drijven met de weten-
schap der sterre-konst, want hy tegen-
woordig wel gewaar wort, wat hem
overkomt; maar ik ben wel verzekert dat
hy zig nu niet beklaagt, dat hy my gelooft
heeft. De schilder zey daar op, om hem
noch banger te maken, och zaligen Pedro :
wat had gy een dikken kop, wat een
plodzig lijf. Het hooft stont als sonder hals
op u schouderen, daar by waart gy ook
somtijts vry wat tot den dronk genegen;
hy is, sonder twijffel, van eenige geraakt-
heit overstolpt geweest, sijn ziel vind ge-
nade in 'theilig paradijs, en sijn bedroefde
vrouw geniete u troost, want zy is dapper
verslagen, gelijk wy ook zijn, mits wy
'er zeker een goet vrient aan verloren heb-
ben. De kassier byna zinneloos, kon dit niet
langer verdragen, maar by haar gaande, zey
tot haar : Wat is dit te zeggen, mijn vrien-
den, wie houd mijn lijkstatie, terwijl ik
noch leve, of wie heeft mijn wesen aange-
nomen, en is voor my gestorven? Want
verre daar af dat ik doot zy, ik bevont mijn
noit zoo wel te pas, als nu. Zy stelden't
op

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

op een lopen, ſpelende de verbaaſde, en kruiſten haar wel ter degen, overluid roepende, help. St. Jago, de ziele van den armen Pedro is in noot, ſy begeert aſſtant te doen, van't goet dat t' onregt gewonnen is. Ik beſweer u, zey de ſchilder, dat gy my niet vervolgt, maar van de plaats, daar gy ſtaat, te zeggen, wat gy van my begeert, hier mede maakten ſy hem zoo ontſtelt, dat hy bykans, (ten aanzien zan de vrees die ſy hem aanjoegen,) dit goochelſpel begon voor waarheit aan te nemen. Hier op verlieten zy hem, die, bykans buiten weſten zijnde, zijn weg vervolgde, en digt by zijn huis komende, de grijzaart zijn vrient vint, die, ſchijnende uit het lijkhuis te treden, hem even op ſtraat ontmoet, om 't weinig verſtant, dat in zijn brein noch overig wat, hem t'eenemaal t'ontroven. Hy ging regt tegen hem aan, en voor hem zijnde, en d'ogen op-ſlaande, trad ſchielijk te rugwaarts, hem ſelven dapper kruiſſende en zegenende, riep overluide: o gelukkige zielen in 't vagevuur, is dit een valſch gezigt dat ik zie, of is't Pedro mijn overleden vrient? Ja, antwoorde hy, ik ben Pedro, mijn waarde vrient Jeronimo, [alſoo heete den oude man] maar ik ben niet overver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

verleden, gelijk gy zegt: wat vordert u, prak hy voort, met een bevende stemme, u zelven soo te kruissen, en soo verbaast te zijn? daar mede hem by sijn mantel grijpende, uit vreese dat hy, gelijk d'ander, hem mogt ontslippen; maar hy liet sijn mantel nem in d'handen behouden, begon te vlugten en te roepen, zoo dapper als hy kon, sonder de tekenen des kruis te vergeten, seggende overluid: Wijk van my, gy quaden geest, 'k heb met u niet te schaffen, ik ben ook aan mijn vriend Pedro niet schuldig, als ontrent twintig stuivers, die hy my leest met klossen afwon, deze schult ontken ik niet, en by soo verre gy daarom hier komt, ik laat u mijn mantel, verkoop die vry, want ik wil met de luiden van d'ander werelt geen verschil hebben. Dit zeggende, liet hy onsen armen Pedro soo verzuft staan, dat'et weynig scheelde, of zijn verstant had aan 't hollen geraakt. Wat is't nodig, dese zaak meer t'overleggen, zey hy dikwils by sig zelfs, 't is zeker dat ik doot bed Ik twijffel ook niet langer, en moet geloven dat dit in der daat zoo is, en dat ik als een geest weer in de werelt gesonden ben, om mijn zaken effen te stellen, en mijn uiterste wil te laten maken: maar help

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

help St. Jago, indien ik haaſtig geſtorven ben, als't ook ongetwijffelt moet geſchiedt zijn, hoe mag het komen, dat ik de duivel in mijn leſte ure niet geſien heb, gelijk mijn biegtvaar my dikwils gezegt heeft, dat hy ons in ons leſte einde verſchijnt, en waarom ben ik niet voor 'toordeel geroepen, noch weet ook niet eenig nieuws van d'andere werelt te vertellen? en by aldien ik maar een ziel en geeſt ben, en dat mijn ligchaam in 'tgraf gebleven is, hoe kom ik dan gekleet: hoe kan ik zien, voelen, en alle mijn zinnen gebruiken? zou ik wel van den dooden zijn opgeſtaan? neen, want zoo dat waar was, ik zou ongetwijffelt eenigen engel gezien hebben, die my zulks geboot-ſchapt had. Maar hoe kan ik te weten komen, wat voor maniere van leven men in d'ander werelt gebruikt. Ik zie vaſt, dat al de werlrt van my vlied, en dat elk my voor doot houd, ja zelfs de gene, die mijn alderbeſte vrienden zijn; en dit zoo zijnde, gelijk het is, zoo is't ook zeker, dat ik doot ben. Maar, zoo men zeit, dat de doot d'alderwreetſte pijne deſer werelt is, hoe komt het dan by, dat noch pijn, noch ſmert gevoelt heb? en dat noch meer is, dat ik van dit alles, noch vrees, tekenen, noch ge-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

eheugenis gehad heb? Ongetwijffelt moe-
en de doden met der haaſt, door d'eene
oort inkomen, en door een andere weder
itgaan, zonder aan de pijn, in deze gele-
enheit, eenige tijt of plaats over te laten;
ok gedenkt my immers niets van 't vage-
uur, want dewijl'er zelde eenige men-
chen ſterven, die zoo heilig geleeft heb-
en, ofze varen terſtont na haar overlijden
ier binnen, om daar van hare zonden rein
evaagt te worden, hoe komt'et by, dat ik
ier geen kennis van heb, daar nochtans
nijn leven en handelingen niet zuiver ge-
veeſt zijn, gelijk als men wel weet dat
le handel van alle kaſſiers, die rijk gewor-
len zijn, zulks mede brengt. Maar zou
nen my wel een pots ſpelen, in deſe vaſten-
vont, dat den regten tijt van't jaar is, tot
oodanige potteryen: en 'tgeen my zulks
zou doen gelooven, is, dat niemant zig
erwondert van my te zien, dan alleen mijn
rienden; maar hoe zou yemant anders zig
ver my konnen verwonderen, die my niet
ent, en niet weet dat ik doot ben? o He-
nel! hoe is 'tmogelijk, dat de doot my zoo
agt gevallen is? Terwijl hy met deze
reemde overleggingen bezig was, quam
y aan zijn huis, en dat geſloten vindende,

klop-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

klopte wel hart aan. De nagt had alree met koude en duisterheit zeer toegenomen, als sijn lustig huis-vrouwtje, van alles wat'er geschiet was, verwittigt sijnde, overleide wat haar te doen stont, sy had maar een maagt by haar, want haar knegt had sy a willens, naar haar hof-stede, ontrent drie mijlen van daar gezonden, de dienstmaagt was niet minder listig, dan de vrouw zelf, die, horende aan de deur kloppen, met een bedroefde stem vraagde, wie is daar voor? open de deur, Aliza, antwoorde dese levendige doot. Wie roept hier nu aan een huis, vraagde de dienst-maagt, daar alleen de droefheit en weduwlijken staat huis houd? Haast u, slegt-hooft, ik ben u meester, zey hy, kent gy my niet; doe open, het regent, en ik wort nat. Mijn meester, antwoorde sy, ach! of dat mogt waar sijn; helaas! hy is bykans al in de aarde verrot, en tegenwoordig is hy ter plaatze, daar hy [om dat hy al zijn leven in rekeningen heeft overgebragt] ongetwijfelt het kassierschap van de hel bedient, zoo 'er geen genade voor zijn ziel geweest is. Hier over wierd hy zoo onverduldig, mits hy soo vele getuigenisse van sijn doot niet kon verdragen, dat met een voet op de deur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

leur lapende, het niet nodig was, een twee-
le ſtoot te doen, om grendels, krammen,
linken, en al de reſt te doen breken, en uit-
pringen. De dienſtmaagt ſtelde't op't
open en ſchreeuwen, zoo hard als zy kon;
op dit gerugt quam zijn vrouw voor den
ag, geheel in den rouw gekleet, die zig
eel verbaaſt, door dit geſchreuw, veinſ-
de: maar zoo haaſt als zy haar man onder
'ogen gezien had, zeeg zy op d'aarde ne-
der, en geliet haar ofze beſweem; zeggen-
le al zugtende, ach hemel! wat zie ik?
Het ſcheelde heel weinig of dezen onno-
en bloed, als buiten zijn zelf zijnde, had
zelve mee gedaan, en geloofde nu voor
zeker dat hy waarlijk doot was. Nochtans
om zijn vrouw de gevoeling harer liefde
ot hem, die zy hier door dede blijken, te
belonen, nam hy haar in zijn armen, ſmeet
aar op't bed, en ſpookte daar zoo leven-
lig met haar, dat zy, hoe-wel zy haar hiel
oftze van ſchrik half geſtorven was, wel
voelde, dat hy niet doot was. De dienſt-
naagt ſloot haar zelven in een ander kamer
doende, zoo veel mogelijk was, haar beſt,
om niet te lagchen, en was, veinzende vol
chrik te zijn, vol lagchens. Deze ligcha-
nelijke ziel eindelijk, zonder t'onderzoe-
ken

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ken, of de luiden in d'andere werelt ook aten of niet, ziende dat'er niet voor 'tavontmaal bereid was, merkte wel dat men hem niet verwachte, hy opende een ſchapray, en de helft van een kalf-borſt, die overgeſchoten was, daar in vindende, haalde de kelder-ſleutel, die aan zijn vrouws reeks hing, en tapte een groote fles vol wijn, at als een dijker, en lichte 't flesje zoo dikwils om hoog, dat hy 'teindelijk uit kreeg, doen begon hy t'overleggen, dat het ander leven zoo moeyelijk niet was, als men malkander wel wijs maakte, vermits men daar zoo luſtig kon leven, als hier op aarden. Hy ſterkte 'therte zoo dapper, dat, de dampen van Noahs vogt hem in 'thooft ſtijgende, hy Bagchus ſcheen te trotzen. Hy ontkleede hem al ſtruikelende, en aan de zijde van die, die geſtadig veinſde van haar zelven te zijn, en die ondertuſſchen de meeſte moeite des werelts had, om haar van lagchen t'onthouden. In't bed komende, was 'tonnodig, om hem in ſlaap te wiegen, hy begon te ronken, en ſliep tot s'anderen daags al vry laat, zonder eens wakker te worden, niet anders, dan van 'tvage vuur, hel, en hemel, dromende. Ondertuſſchen quamen de vtouws vrienden t'haren

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

en huize, om te weten hoe de zake al af-
ep. Sy verſtonden van de vrouw, en haar
ienſtmaagt, in wat geſtalte deze ſlapende
oot zig hield, die hem zelven zoo in de
zijn begraven had. Den dag gekomen zijn-
e, en het loze kaſſiers wijfje, ziende dat
et al heel laat was, en haar man niet wak-
er wierd, begaf haar uit'et bed, en kleede
aar zoo behendig als zy kon, en de rouw
oo aflatende, als zy die aangenomen had,
hikte de kamer zoo net weer op, als de
jt wilde lijden, en doen by 't bed komen-
e, wekte zy dezen gemeinde dode weer
p, zeggende: Tot hoe lang meent gy te
apen, mijn lief? zijn de dampen des wijns,
ie gy giſteren, eer gy ſlapen gingt, met
rote teugen in't lijf goor, noch niet ver-
wenen? Sy trok hem by d'armen, en ſtop-
en zijn neuſgaten, waar door zy hem twee
f drie maal dè nieſſen; eindelijk wekte zy
em, en dede hem heel tot zijn zelven ko-
nen. Hy, ziende zijn vrouw zonder rouw-
leederen, zijn huis na gewoonte opge-
hikt, en al de droefheit van den vorigen
vont uit den huize, verwonderde hem op
ieuws zoo dapper, dat hy zeide: Wat
ag dit beduiden, mijn lief? Zijt gy dan
ok doot, gelijk als ik ben! of komt gy
hier

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

hier in d'andere werelt, om onze tweede bruiloft te houden? Van wat ziekte ben ik toch geſtorven, of wat heeft my zedert gisteren van 't leven berooft? Want ik ſweer [zoo 't ſweren hier vry ſtaat] dat ik niet kan zeggen, hoe ik kom doot te ſijn, noch waar men my gebragt heeft. Zijn hier kamer en bedde in't lant! verkoopt men hier wijn en alderley ſpijſe? Wat muil-ezel heeft deſe ſchapray hier gebragt? Want ik weet wel, dat ik giſter-avont zoo veel koſt, om my in u afweſen te vertrooſten, daar uit haalde, als my nodig was, en dat in zulk een lant, daar ik niemant ken, dat is een vreemde zake, Ik verzekert u, mijn lief zey dit aardig doortrapt vrouwtje, dat de vaſten avont voor dit jaar, u vrolijke ſinnen gegeven heeft. Wat ſotte grillen, of ſporeloosheede rammelen u in 't hooft? Haaſt u, en ſtaat dadelijk op, want u meeſter heeft u al tweemaal ontboden. Hoe, ſprak hy, ben ik dan niet doot, heeft men my giſteren niet begraven? Ik heb hier anders geen begravenis geſien, zey dit wijfje, dan die van de ziel van deſe fles, die gy giſteren in u lijf begroeft; en ik weet niet wat u beweegt dus te raaſkallen. By aldien dat men de zielen begraaft, mijn vriendin, ant-

woor-

voorde hy, zoo is het waar, dat ik giſte-
en avont ook deze lijkſtatie gehouden
eb; maar ik ben alree in onze parochie
erk begraven geweeſt, en zag onze kapel-
aan, die gevoelijke droefneit over mijn
oot betoonde, al onze vrienden waren
eurig, en gy zelfs waart met het rouwkleet
eladen; dit kond gy my niet loogchenen,
want ik heb deze dingen zelfs met mijn ei-
en ogen gezien. My dunkt, dat gy noch
reutelt, zey de vrou, en niet regt wak-
er zijt, want gy zoud anders dees zotte
lap niet uitſlaan. Maar haaſt u vaardig,
ant de koopman van Genua heeft al twee
aal om u gezonden. Hoe! zey hy, zijn
ier ook koopluiden van Genua in dit lant,
oo ben ik ongetwijffelt op de regte weg
er zaligheit niet, om dat men hier met
iſſelen en koopmanſchap omgaat. Ey
afkal doch niet meer, zey zijn vrouw;
ſtaat doch ſpoedig op, want'et ſchijnt
t u verſtant, door deze ſporeloosneden,
e gy uitſlaat, op ſtelten rijt. Mijn lieve
ouwtje, zey d'onnozele Pedro, ik ſweer
by den hemel, dat ik al vier en twintig
en ben doot geweeſt; doch hoe lang het
leden is, dat ik begraven ben, weet ik
et, vraag het Aliſa, de kappellaan van onſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

parochie, onzen vrient de ſchilder, den ouden grijzaart, ons buurman de ſterre-kijker, ja vraag het u zelven, die giſter-avont als een weduw gekleet waart, en nu, zoo ik gelove, alzoo wel als ik, doot zijt: want zoo ik my wel bedenk, nam ik u, in ſwijm leggende, van der aarden op, en wierp u op 't bed; en ik geloof, dat de vrees, die u toen beving, van dat gy my zag weerkomen, na dat ik geſtorven was, u 't leven benomen heeft; Nu weet ik niet, waarom dat gy my niet wilt geloven, dewijl gy nu ook in d'andere werelt by my gekomen zijt. Wat beuzelen vertelt gy, mijn lief, zey dit geſlepen vrouw-menſch, met een geveinſde verwondering in 't aanzigt? Hoe! hebben wy giſter-avont met gezontheit niet te zamen gegeten, en daar na ook zoo geſlapen? Van wat doden, wat begravenis, en wat werelden ſpreekt gy my? Aliſa, haalt onze gebuur de ſterrekijker, hy is een goet artzeny-meeſter, en zal ons wel zeggen, waar uit deze revelkal ontſtaat, daar mijn man, zint giſteren, mede beſmet wierd; ongetwijffelt zullen deze ligte koyen, en ongeregelde hoeren, daar hy mede verkeert, hem 't hooft op rollen gebragt hebben. 't Onnozel mannetje

wiſt

wist niet wat te zeggen, noch kon ook niet oordeelen, of hy zot, doot, of levendig was, en al 't geen dat zijn vrouw hem zeide, kon hem niet bewegen te geloven, dat hy niet doot was, en dat zijn geest, door een hemelsche toelating, om zijn uitterste wil te laten maken, zijn zaken te vereffenen, en zijn goederen te regt te brengen, weer in de werelt quam varen. Hier op quamen 'er twee van de voornaamste speelders dezer klugt in huis, waar aan de vrou deze zotte sporelooshеit haars mans, die meende dat hy doot was, vertelden. Zy betuigden hem (niet zonder grote moeiten om haar van lagchen t'onthouden) dat hy niet alleen levende was, maar in de stad Madril, ja in zijn eigen huis, dat hy ook hier niet meer tegen zou zeggen, om dat 'et geregt, zoo 't dit te weten quam, hem voorzeker in 't dolhuis zou laten brengen. De sterre kijker, die de maagt gehaalt had, quam 'er mede by, deze bewaarheide dat de heete yver, en het gestadig oeffenen van zijn boekhouden, en overtellen van 't gelt; dem de zinnen hadden beroert. Hier door hierd deze arme zot een weinig vertrooft, om dat hy bemerkte, dat hy niet doot was, maar vergramt zijnde, om dat men hem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

voor gek achte: zeide: Maar indien 't zoo is, dat ik niet doot ben, gelijk gy nu zegt, waar toe was het nodig gister avont, toen gy my zag, zoo dapper den verbaasden te spelen, en van my weg te vlieden met zoo veel te kruissen? Hoe! hebt gy my gisteren gezien, antwoorde de sterre-kyker, hoe kan dat zijn? want het is meer als acht dagen geleden, dat ik, zonder eens uit te gaan, bezig geweest ben, om den dief van den diamant-ring, die eenige van mijn vrienden ontstolen is, die my daar toe gebeden hebben te ontdekken. My aangaande, zey de schilder, ik kan verscheide getuigen brengen, die verzekeren zullen, dat ik in de tijt van acht dagen niet buiten 't klooster, daar ik nu werk, dan alleen van dezen morgen, geweest ben; alzoo weinig was ik gister ook uit mijn huis, zey d'oude man, vermits ik de heele dag, en 't meeste deel van de nagt, met brieven naar Sevilien te schryven bezig geweest ben, die ik dezen morgen an de bode gegeven heb, die, ontrent een ure gelede, vertrokken is. Dit gaat hoe langer hoe meer buiten mijn kennis, zeide dezen slegten bloet, die byna al heel gek geworden was; Hoe, mijn gebuur, zeide hy tot de sterrekijker, zeide gy my niet eergister-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

gister-avont, dat, om de quade verwe die ik had, en de onmatigheit die gy in mijn pols voelde, en u konst u ook openbaarde, ik 'sanderen daags s'morgens zou sterven? Ik, zey hy hier op, ik kan wel met de waarheit sweren, dat ik u in acht dagen niet gezien heb; hoe komt gy daar toe, om zulke dingen te zeggen, die zoo ver buiten de waarheit zijn, bedenk u wel Sinjoor Pedro gy zult'et geen, dat gy zegt, ongetwijffelt te nagt gedroomt hebben. Soo't dan een droom, en geen waarheit is, antwoorde hy, gelijk ik ook gelove, zoo zal ik u alle, op een van de vastenavont dagen, die naby zijn, met een heerlijke slemp vereeren, om de vernoeging die ik heb van't leven, daar ik noch niet, zoo my dunkt, te regt van verzekert ben. Wy nemen't aan, antwoorden zy alle, en op dat gy van stonden aan van u leven verzekert wort, zoo kleet u, wy zullen wandelen, en gy zult zien, wat dat een inbeelding, die zoo levendig in ons gedrukt wort, op ons gemoet vermag. Dees verrezen doot, noch half ongelovig zijnde, dè dat zy begeerden, en uitgaande ontmoete hen de kappellaan van zijn parochie, met de twee priesters, die hem verzelschapten, deze zeiden al

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

'tzelve, dat de ſterre kijker, en de ſchilder gedaan hadden, waar van hy hem ten hoogſten verwonderde, en geloofde nu vaſt dat hy gedroomt had, al 'tgene dat'er geſchiet was, waar van d'ander zig van lagchen niet konden onthouden, en hem yder ogenblik droge ſteken te geven. Hy, dat niet lijden konnende, ging, na dat hy de ſlemp, die hy beloofde, betaalt had, eenige dagen buiten wandelen, om het uit zijn gedagten te brengen; en vijftien dagen daar na quam hy weer, bad zijn vrouw, en al zijn vrienden, datze de zaak geheim zouden houden, gelovende, dat de gedurige arbeit, die hy tot de rekeningen aanleide, hem 't verſtant zoo dapper beroert had, dat hy de dromen voor waarheit aannam. Hy beloofde zijn vrouw, en al zijn vrienden, dat hy voortaan van het goet, dat hy door zijn arbeit verkregen had, een geruſt leven zou leiden, en dat hy hem t'eenemaal van al de moeiten zou ontſlaan, door de vrees die hy had dat hy geheel zot zou worden. Dit was 'tgene dat deze vrouw met groot verlangen wenſchte, ontfangende van hem, na dien tijt, een beter voeldoening.

Eener gevraagt zijnde, wat een wijs man,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

man, door dronkenschap, verliezen konde, antwoorde zeer geestig: *De heerschappy van zijn gedagten, de toom van zijn tong, en de aanzienlijkheyt van zijn jaren.*

Als eens de Zeeuwen eenige Spaansche schepen by Vlaanderen hadden overweldigt, quam'er een boots-gezel van dien land-aart, en vereerde zijn Doorlugtigheit *Wilhem van Oranje*, een uitnemende kostelijken vek-rok, dien hy tot buit bekomen, en zoo gelooft wierd, den Neef, van den Hertog van Alba toe gekomen had. De Prins vraagde, waar den eigenaar daar van belend was, daar by voegende, hy zou hem ook mè gebragt hebben, zoo had men daar een goet los-gelt van mogen krijgen. Matroos antwoorde: *Mijn Heer, ik heb hem buiten boort gebruit, op dat hy geen jongen meer maakte.*

De spreuk van een geleert man is overaangenaam; *Een lepel geluk, baat meer, dan een gehel vat vol raats.*

Een Vorst van Italien, diens ampt van staats Cancelier open stont, veste d'ogen op een van zijn oude dienaars, dien by van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

overlang dit ampt toe-geleit had, zonder 't echter aan hem te laten blijken. Deze, hoe-wel hy een van de minſte ampten had, en nochtans tot een beter waardig was, vernoegde zig met eed middelbare ſtaat, en bediende zijn ampt en Vorſt met een gewenſte getrouwheit. De Vorſt, die boertig van aart was, beſloot, om zig te verheugen, hem de ſchalkſte pots, die men bedenken kon, te ſpelen. Hy had eenige van zijn dienaars de leus gegeven, die als de volvoerders van zijn geveinſde gramſchap zouden zijn, met bevel van 't geen, dat gy lezen zult, te doen. Hy liet Eunomus (dus zullen wy deze opregte man, zoo'er oit een in't hof was, noemen) ontbieden. Hy verſcheen terſtont voor zijn Vorſt, die, zig heel toornig gelatende, hem dwarſlijk aanziende, en, na deze blixem, met een donderende ſtem, in dezer voegen tot hem ſprak: Hoe! verrader, en booſwigt, is dit de dienſt, die ik, na zoo veel jonſten, die 'k u bewijs, te verwagten heb? Ha! ſnood galgen-aas, ik heb uit-et ſlijk opgenomen, en tot mijn ampt man gemaakt. Gy weet dat ik u noit, eenige jonſt, die gy van my verzogt, geweigert heb, en dat ik u boven al mijn ampt-mannen, om u verſtant, en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

en om u opregtigheit, die, naar ik beſpeur, geveinſt is, beminde. Maar God behoed my van dat ik my meer op deze ſtatige troonjes, op deze koele wezens, en op deze droefaardige aangezigten vertrouw, die als ſtille waters, en poelen zijn, daar niet als ſlangen en padden van ongetrouwheit uit voort-komen. Zeker, ik zou, zoo een vyant of vreemdeling zoo gruwelijk een verrat tegen my beſteken had, het niet vreemt vinden; want daar is geen Vorſt zoo opregt, of hy heeft benijders van zijn hoogheit. Maar dat een onderdaan, een man zoo van my verpligt, zoo vervloekt een booſheit zig heeft darren onderwinden; dit doet my 't hart van ſpijt barſten. Ach! ach! ik ben niet alleen niet zeker onder mijn onderzaten, maar ook niet onder mijn eige ampt-lieden, die alleen door my in ſtaat zijn, en die dagelijks mijn broot eten. Maar God, door welks hulp ik dit verraat wonderlijk ontdekt heb, zy d'eer daar af. 't Is, dewijl hy my 't ſwaart der geregtigheit, tot ſtraf der bozen, en tot beſcherming der goeden, in handen gegeven heeft, niet redelijk dat ik my zelf de ſtraf, die 'k van een der minſten van mijn onderzaten nemen zou, ontzeg. Wel, ik zal'er ook

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

zoo ſtreng een wraak af hebben, dat haar geheugenis in toekomende eeuwen deur breken zal. Ik zal u doen gevoelen hoe ſwaar de hant van een Vorſt, geregtelijk op u ontrouw verſtoort is. Hy, op deze woorden zijn dienaars wenkende, Eunomus te vatten, en met hem naar zijn bevel te doen, ging ter deur uit, en in een andere kamer, en liet deze arme man, meer door, dan levendig, en die als een onweerroepelijk vonnis over hem gehoort had, in handen van deze lieden, die, zonder hem tijt van zig t'ontſchuldigen gevende, en die zijn ſwijgen voor verbaaſtheit en bekentenis namen, hem in de gevangenis, daar men de dootſchuldigen zette, ſleepten. De ſchrik beving hem zoo, dat hy niets zeggen kon, dan biegt, biegt; ach! doot my niet ongebiegt. De wagters, hem met ſchrikkelijke woorden zarrende, antwoorde hem dat zijn miſdaat zoo gruwelijk was, dat hy geen biegt verdiende; en dat hy zig alleen aan God moeſt bevelen. De vrome Eunomus, diens ziel witter van onſchult was, dan 't ſneeuw, dat eeuwig op d'Alpen legt, kon hier op niets antwoorden, dan dat hy onſchuldig was, en dat hy noit eenige verkeer de gedagten tegen zijn waar-

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

de heer, voor de welke hy duizent levens geven wilde, had gehad. De wagters, dapper bulderende, maakten, met hun gekrijt, dat men zijn woorden niet horen kon; 't welk d'ontsteltenis van zijn ziel vermeerde. Men scheurde, toen hy in de gevangenis gekomen was, zijn mantel aan duizent flarden; en de wagters gelieten zig als of zy hem terstont verscheuren, of dat noch gena zou zijn, verworgen wilden. Eunomus riep ondertusschen God, en zijn Vorst om gena aan, en betuigde altijt zijn onschult. De wagters, hem uitgetrokken hebbende, gingen eindelijk van hem, als om een weinig aan God te laten denken, tot dat de beulen zouden komen, om hem een wreede straf aan te doen. Hy, van deze verschrikkingen verwonnen, begaf zig, gelijk men denken kan, tot vierige gebeden. Daar quam, toen 't treurspel in blyspel veranderde, een gestoet van edelingen en jongens, huis-genooten van de Vorst, tot hem, met verscheide dingen. Men zette hem in een kostelijke zetel, en trok hem heerlijke kleederen aan. Daar quam eindelijk een edeling, die hem een koffertje gaf, daar de zegels van de Vorst en van de staat in waren, en groete hem, van wegen zijn mee-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ſter, Cancelier, hem verzekerende dat'et geen, dat te voren geſchiede, enkele boertery van de Vorſt was, diens aart hy wel kende, om 'toordeelen dat'et geen, 'twelk hy zeide, de zuivere waarheit was. D'arme Eunomus, diep in de gedagten van de doot, en van 'tander leven verzonken liggende, ontwaakte, met een grote zugt, als uit een diepe ſlaap, en zeide: *Ik kan, in de verwarring, daar ik in ben, niet wel bekennen of ik ſlaap of waak; maar ik zal, als door een voorzeggende droom, dit zeggen, dat ik, zoo gy my de waarheit zegt, in dit uitſtekend ampt, daar ik onwaardig toe ben, geen grote dienſten zal konnen bewijzen, want mijn gezontheit heeft zoo een afbreuk geleden, dat ik niet geloof dat ik't oit weer verwinnen zal.* Men bragt hem voor de Vorſt, die luidkeels lagchte. Hy beſweem voor de voeten van de Vorſt, die zeide dat'et de vreugt was van dat hy zig, dus ſnel, en onverwagt, verheven zag. Men bragt hem op een bed, en dee, door kragt van geneesmiddelen; hem weer bekomen. Men dee hem terſtont laten. 't Bloet was zoo ontſtelt, dat de meeſter een quaat oordeel daar af dee. Hy wierd van een ſware koorts aangetaſt, daar af hy, na drie dagen, ſtierf. De Vorſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Vorst bezogt hem dagelijks, kuste hem, en beweende hem toen hy doot was, zeggende dat hy de vroomste, de bequaamste, en de getrouste man van zijn staat verloor. Hy dee grote klagten over dit verlies, en had meer, dan eenmaal, berouw van zijn Vorstelijke boertery. Hy bestrafte zijn lijfwagten, als hem al te straf gehandelt, en verbaasder, dan hy begeerde, gemaakt hebbende; hier in regte Pilatus krijgs-lieden zijnde, die't bevel overtraden.

IZAAC VOS

PEKELHARING

IN DE KIST.

Vrouw. Pekelharing.

Vrou. MYN hart is bedroeft tot in den doot,

Pekel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Pekel. Ik weet een remedy voor alle jou noot,
Vrou. Mijn man ſpanceert dikmaals van huis,
Pekel. En brengt een geweldig paar horens te huis,
Vrou. Wel Pekelharing hoe dus bedroeft?
Pekel. Och Pekel heef vande liefde geroeft,
In zulk een angſt ben ik noit geweeſt,
Vrou. Siet deze mijn zalf u ſmart geneeſt,
Pekel. Zoo zijt gy dan ook een Doctorin?
Vrou. Ja dees mijn profeſſy beſtaat in de min,
Pekel. Kom mijn medicijn, laat ik u eens kuſſen,
Om zoo mijn ſtaande koortzen te blaſſen,
Vrou. Waar is jou pols? lief geef my jou hant,
Pekel. Daar is ze, voelt eens hoe hevig zy brant,
Vrou. Dat gaat na de kamer, dat is jou veur,
Pekel. Ik volg, maar och, wie klopt aan de deur?

Jon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Jongen uit.

Jong. De Vaandrig is gekomen,
O Vrouw, nu is't verbruit.
Pekel. Och, ik begin te schromen,
Laat Pekelharing uit.
Jong. Hy brult gelijk een Varing
Wijt boven alle maten.
Pekel. Och, nu moet Pekelharing
Sijn eyer-korf hier laten.
Vrou. Ik heb een list verzonnen,
Pekel. Ik bid jou zeg wat ist,
Zou jy mijn helpen konnen,
Vrou. Ja kruipt hier in dees kist:
Nu waker, niet te druilen,
Want jy en hebt geen noot.
Pekel. O lart, 'kzal me bevuilen,
Ik ben schier hallef doot.

Vaandrig uit.

Vaan. Das dich pots douzent slapperment,
Waar vint ik nu mijn hert,
Vrou. Sijt gy't mijn lief, *Va.* O ja ik ben't.
Vrou. Kom dan, geneest mijn smert.
Vaan. Ik meenden by mijn dapperheit,
Dat gy waart uit-gegaan.
Vrou. O neen, mijn troost, mijn zoetigheit.
Pekel, Maar ik leg hier gevaan.

Vaan.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Vaan. Waar is u man mijn waarſte ſchat?
Vrou. Mijn man die is niet hier;
Vaan. Waar is hy? *Vrou.* Hy is uit de ſtad,
Dat arm gehoornde dier:
Hy is van huis dien lompen loer.
Vaan Dus valt'er niet te zorgen.
Pekel. Maar pekelharing, o mijn broer,
Leit in dees kiſt verborgen.
Vaan. Bloet dat hy nu eens klopte,
Zoo was het al verbruit.
Vrou. Ik wed ik hem zoo fopte,
Dat gy wel raakten uit.
Ik heb hier noch een achter-gat
Voor u, mijn lief, alleen.
Pekel. Van voren heeft zy ook wel wat,
Maar dat is elk gemeen.
Vaan. Och, dat u man mijn by u zag,
Hoe toornig zou hy zijn.
Vrou. Altoos voor dees geheele dag
Wil ik u borrig zijn.
Vaan. En of hy quam, wat ſcheelt het mijn
Ik kroop ſtraks in de kiſt.
Vrou. Neen, daar zoud gy niet veilig zijn.
Pekel. Mijn arien dat was gemiſt.
Vaan. Mijn lief, verkeert doch nimmermeer
By ſlegte luy van ſtaat,
Kieſt voor een lomp een dapper heer
Of zoo een braaf zoldaat,

Als

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Als ik, die ſtadig in't getier
Van Mars ben op-getogen,
Ik ben een wakker kavelier.
Pekel. Mijn vrient dat is gelogen.
Vaan. Dat ik u eens vertellen woud'
Wat ik al heb bezogt,
Ik wed gy u verwond'ren zoud':
'k Dee onlangs noch een togt
Door Jaketra, en Griekenlant,
En Babylon ook heen,
Daar ik een donker lantſchap vant,
Pekel. Daar zon noch maan en ſcheen.
Vaan. Gants bloet, wat was daar een ge-
Ik zag mijn ogen blint, [ſpook
Sy leefden daar by miſt en rook,
By onweer en by wint:
Sy hadden meeſt een lepel-bort
Regt onder aan haar lip,
Haar armen waren krom en kort.
Pekel. Als d'ankers van een ſchip.
Vaan. Noch quam ik in een ander land,
O, dat ik 'tzeggen dorſt;
Wat dele-dragers ik daar vand,
Met d'ogen in haar borſt:
Sy aten niet dan ezels vleis,
En bok en buffels mee. [reis,
Pekel. Vrient, wagt jou voor de tweede
Aars vreeten zy jou mee.

Vrou.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Vrou. Maar liefſte is dat waarlijk waar;
Vaan. Och ja, ter goeder trouw;
Ik zal u treflijk blijk doen, daar
Ziet gy het zelf me vrouw,
Want zoo ik u bedriege,
Zoo ſterf ik hier ter ſtee.
Pekel. Vrient als wy ook eens liege,
Gelooft ons dan vry mee, [lag,
Vaan. Doe 'k met de Prins in Vlaand'ren
Daar ik een Schots-man vont,
Dien ik zoo ſloeg met eenen ſlag
'tVerhemelt uit zijn mont;
Ik nam mijn Heer van Breaute
Zelf in dien ſtrijt gevaan.
Pekel. Dat eer zijn Beſte-vader de,
Zeit hy, heeft hy gedaan.
Vaan. Een olifant verloor den ſtrijt,
Eens tegen eenen muis:
Een tyger raakten 'tleven quijt,
Door 'tbijten van een luis.
'k Quam in een lant, o vremt bedrijf,
Van kool waren de luy,
Kool was'et hooft, kool was'et lijf.
Pekel. Ja kool was al den bruy.

'De Man klopt.

Man. Doet op, doet op, vervloekte wijf,
Zeg hoe lang zal ik ſtaan?

Vaan.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Vaan. Gans bloet, hoe ziddert al mijn lijf
Van angſt, ik ben belaan.
Vrou. Zagt, laat ik eerſt eens horen,
Wie zoo geweldig ſlaat.
Vaan. Och! och! ik ben verloren.
Pekel. Dat 'seerſt een braaf zoldaat.
Vrou. Wie klopt daar? *Man.* Ik *Vrou.* Och
'tis mijn man.
Man. Zeg, hoe lang zal ik pragchen?
Vaan. Och nu komt mijn de ſchrik eerſt an.
Pekel. Des krijgs man moet ik lagchen.
Vaan. Och lieffte, laat my doch hier in,
En red my uit zijn toren.
Vrou. Neen lief, ſtelt dat vry uit u zin,
Pekel. De ſleutel is verloren.
Vrou. Hoor lieffte, trek u degen uit,
En ſtel u toornig aan,
En zeg dien eerelozen guit.
Heeft mijn zoo ſchelms verraan:
Eerſt moet gy maken groot getier,
En daar by gruw'lijk vloeken,
En zeggen dat gy quaamt alhier
U erf-vyant te zoeken.
Wel aan, trekt u rapier mijn lief,
En treet hem onder d'ogen,
En zeg, die eerlozen dief
Heeft mijn zoo ſchelms bedrogen:
Ik ſweer dat ik dien guit, dien fiel,

Zal

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Zal nimmermeer vergeven,
Maar dat ik, by pots nikkels ziel,
Hem nemen zal zijn leven.

Vaan. Wel hoe mijn lieſſte, dat is vreemt,
Hoe zal ik dat beginnen?
Terwijl men hier geē man verneemt

Vrou. Kunt gy dat niet verzinnen?
'tGeſchiet nu ſlegts om beters wil,
Dus bid ik volleg mijn.

Vaan. Ik zal het doen, mijn lief weeſt ſtil.

Pekel. Gans bloet, wat zal dit zijn?

De Man uit.

Vaan. Vrouw zegt mijn op ziel en lijf.
VVaar dat hy 'tis ontkomen.

Vrou. Zoo waar ik ben een eerlijk wijf,
Ik heb geen menſch vernomen.

Vaan. k'VVou dat dees degen in hem ſtak,
Het zou mijn hart verheugen:
Hy nam mijn buidel uit mijn zak.

Pekel. O paks, dat is een leugen.

Man. Och man wat wil doch dit rumoer,
VVat doet den degen uit.

Pekel. De duivel haal de loze hoer,
VVas ik ſlegs hier maar uit.

Vaan. Ik zal't hem niet vergeven,
Dat ſweer ik ander werf,
Voor dat ik heb zijn leven.

Pekel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Pekel. O Pekelharing sterf.
Man. Mijn vrient, ik bid, bedaarje wat,
Mijn vrouw is juist met kint.
Pekel. Ja van een jongste slijpsteen. *Va.* Dat
Ik zeg en is geen wint. (van,
Man. Och heer, mijn vrouw weet nergens
Voorwaar jy hebt gemist.
Vrou. Ik bidje, swijgt toch stille, man,
Hy leit gins in kist.
Man. Je doet zeer wel mijn waarde wijf,
Och dat hy't slegts niet hoort.
Vaan Gants bloet, hoe ziddert al mijn lyf
Van gramschap, 'k ben gestoort.
De zon en maan, by slapperment,
Neem ik tot tuig en teken,
Dat ik mijn aan dien schelmsen vent,
Zoo ridderlijk zal wreken. [schrik,
Man. Och wyf, voorwaar ik krijg een
Hy schynt geweldig quaat,
Hy blixemt, elk een ogenblik,
Als hy zijn oog op-slaat:
Laat ons een voetval doen, kom hier,
Herts-liefste wyf, kniel neder,
Ik bid mijn vrient gaat doch van hier
Pekel. Maar morgen komt hy weder.
Man. Mijn vrient vertoornt jou niet meer,
U vyant is hier niet,
Daarom vertreckt mijn waarde heer.

Vaan.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Vaan. Dat ik het niet en liet
Om u beſwangert wijf, ik zou
Het ai ter neder hakken,
Daarom vaart wel met uwe vrouw.
Pekel. Ja vrient ga jy vry zakken.
Man. Wel an, hy is vertrokken,
Laat ik die quant eens zien:
Och, hoe is hy verſchrokken.
Vrou. Ey man laat hem betien.
Man. Zeg tog mijn vrient hoe't met jou is,
Het ſchijnt je zijt in noot,
Hy is zoo kout gelijk een vis.
Pekel. O lart, ik ben ſchier doot.
Och, hebt gy geenen brandewijn,
Of wat genever, vrient?
Man. O neen, maar 'kheb wel wat azijn,
Ik weet niet niet of't jou dient.
Vrou. Gaat haal wat brand'wijn in een kop,
Waar toe dus lang te malle?
Pekel. Vrouw zet hem een paar horens op,
Pekelharing te gevalle.
Kom hier mijn ſchat dat ik jou kus,
O 'kzou jou zoo regtſchapen.
Vrou. Ey, Pekelharing, wagt tot flus,
Tot dat mijn man gaat ſlapen,
Dan zelle wy, je weet wel hoe.
Pekel. Ja, ja, 'kverſta jou winken,
Dat ik dan, als een dart'le koe,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Uit Venus ſloot zal drinken.

Man. Daar hebt gy uwe brandewijn,
Drinkt uit en gaat dan voort.

Vrou. Och liefſte man wat zal dat zijn?
Het onweert, 'kbid, ey, hoort
Hoe dat het buldert, tiert en guit,
En weerligt t'elken ſtont,
Men joeg op zulken tijt niet uit
Een eerlijk man zijn hont.

Man. Wel ik zal hem gerijven,
Te weten, na mijn magt,
Hoor Pekel, jy zelt blijven,
En ſlapen hier te nagt.

Pekel. Ik dank jou vrient, voorwaar ik zel
't Jou deugdelijk belonen,
Want van een arrem ſlegt gezel
Zal ik jou koekoek kronen.
Daar hebt gy een dukaat zook 'kmeẽ,
Tot een kan Spaanſche wijn.

Man. Heel wel monſeur, daar ga ik heen,
Wy zullen luſtig zijn.

Vrou. En of hy mijn verkragten hier,
En de jou vrouw gewelt?

Man. Zoo geef ik hem dan niet een zier
Weerom van al zijn gelt.
Hy krijgt niet eenen duit, zoo var,
Dat hy ſlegts zulks begint.

Pekel. O bloet, dat is een grover nar,

Wat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Wat breekt die gek al wint.
Man. Ja dat hy jou eens kuſte,
Quyt was hy zijn dukaat.
Vrou. Ey man, laat dat toch ruſte.
Pekel. Gaat horen-drager gaat.
Vrou. Wat dunkt jou Pekel van die liſt?
Pekel. Die liſt was wonder wel,
Maar 'k wed dat ik in deze kiſt
Niet ligt weer komen zel.
't Was of de ſchrik my had vermoort,
Ik was met vrees belaan,
Zoo dat je in mijn achter-poort
Een ey wel gaar zoud braan.
Och, hoe ben ik getroffen
Van Venus kleine guit,
Ik voel zijn pyl daar ploſſen,
En komt dan voor weer uit, [zien,
Ze ſteekt'er noch. *Vrou.* Ey, laat eens
Waar is ze: *Pekel.* Als ik zel,
Ey liefte, laat my tog betien,
Aarts raak ik jou hel.
De gantſche nagt in ſwarmen
Zullen wy de tyt verdryven.
Vrou. In myn ſnee witte armen
Sal Pekelhating blyven;
Het kraantjen dat zal leken,
Wy zullen luſtig zyn.
Pekel. Vrient, over veertig weken
Zal jy gevaartjen zijn.

Daar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

DAar quam niet langh geleden, binnen Lyons een Koopman, van zeer groote middelen, en zeer gemeenzaam int ſpreken: Twee Gauwdieven, hem beſpied hebbende, en wetende dat hy een goede zom gelts by hem had, namen voor, hem daar van berovende, zig zelfs eigenaars daar van te maken, om tot 'twelk te komen, zy deeze liſt gebruikten; Een van die twee ſtond 'smorgens vroeger, als nagewoonte, op, om geen gelegentheit te verliezē: en na dat hy hem veel ſtraten, plaatzen, en kerkē had vervolgt, vermits hy een goed Paaps Chriſten was, quamen zy tzamen in een vergadering van verſcheide Koop lieden, die daar gemeenlijk ten elf uren op de merkt is; Dezen ziende dat hy alleen was, quam by hem, en begon met hem vanden handel te ſpreken, zeggende, dat hy een Koopmanſchap wiſt, daar aan een die een party gelts had, groot profijt zou konnen doen: Dit dee den Koopman de tanden waterigh maken, en hem aandaghtigh zien. de, om na zijn praat te luiſteren, brogt hy hem al zoetjens op der Reden-doolwegh, zoo dat hy hem zoo lang met verbloemde redenen ophiel, tot dat zijn medegezel by hem quam die zig veinſde den eerſten

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Gouw-dief niet te kennen, hem mede van de zelve Koopmanschap, en 't voordeel dat daar op te doen was, sprekende; Dit benam den Koopman alle achterdogt, die hy op den eersten Gaudief genomen mogt hebben schoon de schelm geduirig op zijn beurs loerde. Eindelijk hy zette hem heimelijk de twee vingers met den duim in zijn zak, om de wijtte en diepte te peilen; en bemerkte, dat zy, met de zorge die de Meester over haar droeg, hem gewonnen spel gaven. Eerst kreeg hy dan zijn Beurs, en daar na een zilver Uur-werk, daar een goude Keten aan vast was; Hy had zig daar mee wel mogen vergenoegen, zoo in't stelen eenige vergenoeginge sijn mogt, maar neen, hy wou de derde maal ook aanvallen, om te zien of hy de neusdoek, die hem een weinig te vooren vertoont was, ook krijgen kon: Maar hy kon dit zoo behendigh niet doen, noch zijn kameraat kon hem zoo vast aande praat niet houden, of de Koopman voelden't, die dadelijk de hand na zijn zak stekende, de Gauwdiefs daar in voelde, waar over hy onstelt wordende, bevond, 't geen hy miste wegh te zijn, namentlijk zijn beurs, en zijn uurwerk: dies hy hem by den hals greep, roepende met een luide stem,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ſtem, *Houd den Dief, Houd den Dief*, maar hy, 't quaat dat hem mogt overkomen voorſiende, vermits d'Aſtrologiſche voorzightigheit de Dieven zeer noodzakelijkis, had zijn medgezel, de Beurs en t'Uurwerk overgegeven, zoo haaſt hy die daar uit gehaalt had, vermits hy dight aan zijn zy ſtond, om daar op te paſſen: En daarom, verzekert zijnde, dat by hem niet bevonden zou worden, 't geen den koopman verlooren had. ſpotte hy gedurigh met den zelven, en hiet hem hondert-maal liegen. Evenwel hield de Koopman hem vaſt, eiſchende zijn gemiſte goederen weerom, waar door een groot getal Volks ontrent haar quam vergaderen; Waar door zijn kameraad oorzaak kreeg om zigh te vertrekken, en zoo hy juiſt den omroeper zagh, ging hy by hem, zeggende ik heb daar een beurs met gelt, neffens een uurwerk gevonden, ik ben inde Swaan thuis, roep dezelve dadelijk om, vermits ik op morgen vertrekken moet, en zie daar vier ſtuivers voor u loon. Strax was den Omroeper gereed, en hy had nauwelijks twee of driemaal geroepen, of het quam ter oiren vanden beſtolen Koopman, dies hy den dief dadelijk liet gaan, duizentmaal over zijn onbedachtheyt ont

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

ſchuldigde, en hem om vergeving biddende, die hy hem gewilligh verleende, alzoo uit zijn, en des volks gezight, weghrakende: Onderwijl was zijn Kameraad ook deur gegaan; dies de Koopman, na hy met den Omroeper inde Swaan gegaan was, en daar niemand gevonden had, zigh zelfs verfoeide, om dat hy hem zoo dapper had laten bedriegen, daar tegens dat de Dieven wel bly en vrolijk waren, zoo om den buit dieſe gekregen hadden, als om datze uit 'tgevaar verloſt waren.

Een gelettert man met een hertnekkig Munnik twiſt-redenerende, die altijd niet als dwars dryvery, ook inde klaarſte zaken zoght, quantzuis om de ſpitsvinnigheyd van zijn verſtand te doen blijken, en ſprekende vande Weereld, en haar hoedanigheden, wierd vande zelven gevraaght: Nademaal hy zoo veel vande Werelt ſprak, of hy wel wiſt, waar de Wereld was? waar op hy, zijn dwaze eergierigheit en hair-klovery merkende, zeer geeſtig dit tot Antwoord gaf: *Inde Kloosters, daar al de Wereltſche welluſt en vreughde ingeloopen is, om daar, als inde naght, te bedryven, 'tgeen zy haar inden dagh ſchaamt te doen.*

De

De zelve, gevraaght zijnde, wat een Munnik was? gaf tot Antwoordt *Een Heiligh in zijn gelaat, een geveinsde in zijn doen, een schelm in zijn hert: : Die een weinigh verlaat om het alles te besitten.*

Zeker geleert man, maar meest den tijt in de boeken verwart, had een jonge dochter tot een vrou genomen Op een tijt, soo sy ontrent hem sat, seide sy: Lief, ik wenschte wel een boek te wezen, want ongetwijffelt, zouje my dan meer handelen en bezigen, danje nu doet: *Waar op hy antwoorde,* dat mogt ik wel lijden, wanneer ik kiezen mogt wat boek. Wel, *vraagde sy,* wat boek zou 'toch weezen? *Hy wner.* Een almanak, want dan zou ik elke jaar een nieuwe hebben.

De Heer Wilhelm Ketler, sey, van een adelijk Ioffrouwe klooster, daar de verijzenis des vleesch dapper in swang ging, aldus: Men vint in de gantsche stad geen gezonder lugt, dan in dit Jufferhuis, wijl de Doot in hondert jaar tijts, daar niet een maagt uit-gesleept heeft.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

PARYS TROU-GEVAL.

Door S. D. V. gerijmt.

HET machtige Parijs, had reden om te roemen,
De deughden van een Graaf, die wy Florendor noemen,
Hy hadde inder daad, al wat een Vorst betaamt,
Dies wierd hy over al d'oprechte by-genaamt.
Hem was in zijne Jeught, een eenigh kint geboren,
Een wonder-schoone maaght, van duysent uytverkoren,
Een maaght, die geen gelijk, in't gantsche Franckrijk had,
En die een yders hert, hoe hart het was, besat.
Hy hadde in zijn hof, een Edelman genomen,
Die in hoedanigheit, ook met haar op kon komen,

Ten

Ten waar hy was gedaalt, van vry een
leger ſtam;
Wy zullen zijnen naam hier ſtellen
Amiram.
Hy veſte niet zoo haaſt, op Floride zijn
oogen,
Of vond zig tot de min geweldighlijk be-
wogen;
Hy voelt zijn ingewant, geheelijck om-
geroert,
Hy voelt zijn hert verſtelt, zijn Ziele
weg gevoert.
Hy derfd het evenwel niet zijn verwinſter
zeggen,
De vreeze bond de tong, om haar yets voor
te leggen;
Zie tuſſchen min en ſchaamt, een won-
derlijk gevecht,
Maar daar noch eyndelijk, de Liefde bo-
ven lecht.
Hy breydelt dan de ſchaamt, en doet de
vreeze wijken,
En laat door ſtage dienſt, zijn mening aan
haar blijken;
Zy, die wel merken kon, waar heen zijn
pogen ſtrekt',
Vond ook haar gantſche hert tot zijne
min verwekt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Hy, ja een looſe vos, let ſtadig op haar we-
ſen,
En hoe zy haar bedekt, hy kan daar gunſt in
Leſen,
Hy kon daar liefd in zien; dit drijft hem
dapper voort,
En ſchoon hy ſtadig dient, van minnen
niet een woort.
Zie daar een goed beleit: Floride onder
deſen,
Die heeft hem dag aan dagh, en meerder
gunſt beweſen;
Zy laght, zy boert met hem; en 't ſchijnt
als of zy zeyt,
Indienje komt om my, ſpreek maar, ik
ben bereyt.
Dit neemt de vryer waar: hy gaat zigh ne-
derleggen,
En met een ſoete tongh, begint hy dit te
zeggen;
Mevrouw, verheven maaght, wiens
ſchoonheyts luyſter praalt,
Van daar de Zonne rijſt, tot daarſe ne-
derdaalt;
Verwinſter van mijn mijn Ziel (vergeef
my deſe woorden,
Indien mijn Leegheyt daar u hoogheyt mee
verſtoorden)

Ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Verwinſter van mijn Ziel, zoo noem ik
u Mevrouw,
Schoon dat ik duyſentmaal, daarom, ja
ſterven zou.
Verwinſter van mijn Ziel, dien naam zal
ik u geven,
En die my die benam, benam mijn eygen
leven,
Verwinſter van Ziel, Vergeef, vergeef,
vergeef,
Indien mijn hert en tongh, hier lopen
buyten ſchreef.
,tIs waar, ik ben niet waard, een woord tot
u te ſpreken,
Veelmin dan ben ik weerd, om u van min
te ſmeken;
Doch zoo gy maar op't hert, en trouwe
Liefde ſiet,
De grootte van mijn min, en wijkt uw
Hoogheyt niet.
Veel licht leyt binnen my een trouwer hert
beſloten,
Als ymand die u diend; als y emand vande
grooten
In zijnen Boeſem voed; Ach! zaaght gy
in mijn hert,
Hoe dat gy daar gedient, en aangebeden
werd,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Gewis gy zoud een woord, tot mijn ver-
troosting zeggen.
Zoo gy den Adel weegt, zoo moet ik ach-
ter leggen;
Maar weegt gy trouwe liefd, ik sweere
voor gewis,
Dat ja de trouheyt zelf in my besloten
is.
Ik weet, dat uwe Ziel, my troost zal doen
erlangen,
Ik weet, ik van u gunst, zal gunst bewijs
ontfangen:
Wanneer gy innerlijk, in u gemoet be-
zeft,
Hoe verre dat de deught, den Adel o-
vertreft.
Mijn minderheyt van staat, zou u tot voor-
deel strecken,
Vermits ik alle daagh, mijn zelven op zou
wecken
Ter hoogster danckbaarheyt; op dat ik
zoo, Mevrou,
't Geen aan mijn staat gebrak, daar door
vervullen zou.
Ik sweer u inder daad, ik wou, voor u mijn
Leven,
Tot duyzentmaal, de dood gewillig over-
geven;

En

En zoo't een proef kon zijn van mijn
oprechte min,
Ik ſtapte dadelijk, dien wreden door-
gangh in.
Ik zou; mits Roept zy uyt: Mijn Amiram,
mijn waarde,
Hoe groot u min is, 'kweet de mijn die
eevenaarde;
Volmaakte Jongeling, nu zie ik inder
daad,
Dat ware Liefde ziet, op deugd, en niet
op ſtaat.
Gewis, van d'eerſte uur, dat u mijn oogen
zagen,
Soo ſchiep mijn Ziel in u een wonderlijk
behagen;
Wel, zoo het u gevalt, zie daar een Dia-
mant,
En dan noch boven dien, zie daar mijn
rechterhand.
Indien het u gelieft, ik wil u vrouwe blij-
ven,
Al zou de vaderdwang, my uyt den lande
drijven,
Maar na dat ik hem ken, hy is de quaad-
ſte niet,
En 'rzal van weerde zijn, 'tgeen tuſſchen
ons geſchiet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Maar 'tzy dan hoe het wil ik wil u hier be-
loven,
Dat niemand meer als ghy, mijn herte oyt
zal roven;
Gy, geef aan my u hert, ik geef u ook het
mijn,
Wel, zijt gy dan mijn man, ik wil u
vrouwe zijn.
De vryer is verblijd, en danckt haar voor
dien Zegen,
En waarom veel beslagh, hy weet haar te
bewegen,
Dat ja de dochter wil, gelijk zijn geyl-
heyt wou,
En wierd dien eygen naght in plaats van
Maaght een Vrou.
zy gingen van de min, de eerstelingen ra-
pen,
Maar beyde wel vermoeyt, begaven haar
tot slapen;
Florendor onderwijl, wierd door een
droom Ontroert,
Waar in hem zoo hem docht, zijn Doch-
ter wierd ontvoert.
Hy acht het voor het eerst, maar voor ge-
meene Dromen,
Die ja in yder slaap, een mensch te voren
komen;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Maar voor de tweede maal, zoo ſchijnt hy te verſtaan,
Dat hy in ſtilligheyt, moeſt in haar kamer gaan.
Hy 't enemaal verbaaſt, laat zigh hier toe bewegen;
Daar vind hy Amiram, by Floride gelegen
En ſchoon het hem bedroeft, en op het hoogſte ſpijt,
Hy gaat weer ſaghjes wegh, en ſtelt zigh naden tijt.
Den dagh quam onderwijl; hy doet een Paap ontbieden,
En wil, dat inder haaſt, de Miſſe zal geſchieden;
En zeyt hem voorder aan, watter moeſt geſchien,
Wanneer hy Amiram, zou by Floride zien.
't Wierd alles zoo beſtelt, en yder gingh ter kerken,
Maar waarom dat het was, en konde niemand merken,
En doe de Miſdienſt van de Miſ-paap was voldaan,
Soo zeitmen Floride, zy moeſt voor't Outaar gaan;

Soo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Soo moest ook Amiram: De Priester doet ze knielen,
En hy vereenighde, die twee verbonden Zielen;
En doen het was geschiet, Florendor overluyt,
Sprak voor een yders oor, dees weynig woorden uyt.
Had ik gezint geweest, een misbedrijf te wreeken,
'k Had recht, om deze twee den kop te laten breken,
Vermits dat ik haar heb betrapt in Hoerery;
Maar echter om dat ik Florides Vader zy,
En dat ik Amiram, voor deughdlijk heb versleten,
Soo heb ik al het quaad, aan my gedaan, vergeten;
Sy hebben op het hoogst, mijn eer te kort gedaan,
Ik neem haar evenwel, ik neem haar weder aan.
Ik wil haar gunste doen, en alle afkeer vlieden,
Ik wil de eerste zijn, in haar geluk te bieden,

Ge-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Geluk dan Bruydegom, geluk, en eeuwigh heil,
Ik wenſche, dat u God, zijn gunſte mede deyl
Gy zult van nu voortaan, mijn Soon, mijn weerde blyven
Want watter is geſchiet, dat wil ik van wy drijven;
Geluk dan ook, o Bruijt! geluk en eeuwigh heyl,
Ik wenſche dat u God zijn Zegen mededeyl.
Gy zult van nu voortaan, mijn weerde Dochter blyven,
Want watter is geſchiet, dat wil ik van my dryven;
Geluk dan, weerde twee, geluken eeuwig heyl,
Ik wenſche dat u God genade mededeijl.
Daar ſtaat het jonge paar uytnemende verwondert,
En 't ging haar ooren in, als of het had gedondert;
Verblijd, vermits het haar in als na wenſchen gaat,
En yder die daar was, gaf lof aan deze daad.

Maar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Maar zou ik over dit mijn oordeel ſtrijken moeten,
Gewiſſelijk ik zou Florendor hier beboeten;
Mits hy ontrent dit ſtuk, zigh droeg te ſlap'en laf,
En daar door aande Jeught, een quaat Exempel gaf.

Gebroken en Gebonden TROUW.

Door S. D. V. gerymt.

LYzander had geſtelt, op Amaril zijn zinnen,
En gingh de weerde maaght, uyt gantſcher herten minnen;
De Vryſter wederom, deylt hem haar herte mee,
Maar door de Vaderdwangh, zoo trout hy Dorilee.
Men brenght de Bruyt te Bed, na hedenſdaagſche zeden,
En als Lyzander quam, zeyt hy haar deze reden; Dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Dat ik in Echte trou, my heb met u ge-
stelt,
Is maar alleen geschiet, door vaderlijk
gewelt;
En na ik merken kan, ik ben u mede te-
gen;
Wy geen van beyde zijn malkander dan ge-
negen:
Om dan van wederzijds het hertzeer te
ontgaan,
Ik zal ons goeden raad, op heden wijzen
aan;
Ons Ouders alle bey, zijn inde tachtigh Ja-
ren,
En zullen tot het graf, haast moeten neder-
varen,
Vermits haar krank gestel, Wel benje
zoo gezind,
Gelijkerwijs als ik op heden my be-
vind,
En konje u gemoet, als ik het mijn verhee-
ren,
Zoo willen wy voor God malkanderen hier
sweeren,
Dat gy te gener tijd, zult van my zijn
bekent,
En datje blyven zult, de geene dieje
bent.

Soo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Soo konnen wy in kort, en even zonder zonden,
Ontbinden, watter door ons ouders is gebonden,
Op een gedwongen wijs, Soo is de Trou te niet,
Die wel is inde kerk, maar niet in daat geschiet.
Ik moet u het geheym, mijns herten heden zeggen,
Ik heb op Amaril al mijn gedachten leggen,
Wel neem dan deze zaak, zoo't mogelijk is, aan,
Soo zullen gy en ik, op vrye voeten staan,
Wel, antwoort hem de Bruyt, ik heb mijn gantsche ooren,
Geneygt tot u verhaal, En 't geen gy my deed hooren
Dat is my aangenaam: En, op dat ik't beken,
Weet dat ik niet mijn zelfs, maar Thirzis eygen ben.
Ik heb hem overlang, al voor mijn Ziel gehouwen,
Maar door de Vader dwang, heb ik u moeten Trouwen,

Ik

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Ik ſtemme u dan toe; het geen dat gy beweert,
Dies dat gy, nimmermeer myte verzoeken ſweert,
Den eed die wierd gedaan: En ſchoon zy 't zamen leven;
Noch zijn zy beyde van malkander vry gebleven,
Lyzander zeyt het ſtuk, aan Amarillis aan,
En zoo heeft Dorilee aan Thirzis ook gedaan.
De Vaders, voor het jaar, zijn beide overleden,
Dies gaat het jonge paar ſtrax voor de Regter treden
En leggen 't ſtuk hem voor: De zaak wert overleid,
En, na een ryp beraat, werd yeder vrygezeid.
Sie daar Lyzander nu, naa veelderley verdrieten,
De ziele van zyn ziel, zyn AMARILL genieten:
En zie ook Dorilee, aan Thirſis vaſt geheght,
Nu plukkende val op de zoecheid vande Echt.

U Y T.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

Tot UTRECHT,

By MEYNDERT van DRUENEN,
Boeck-drucker woonende onder
de Doncker-gaart 1653.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

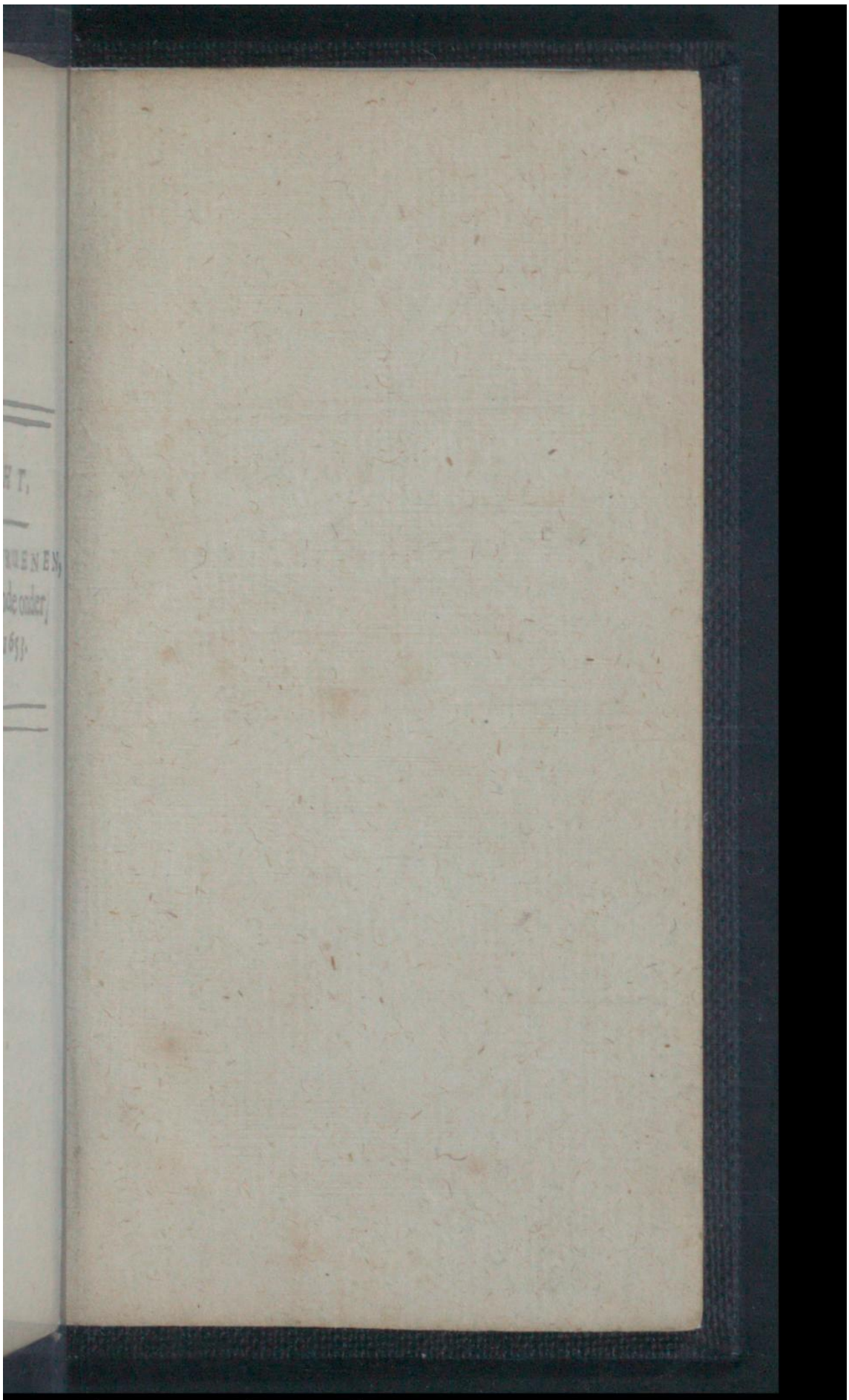

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

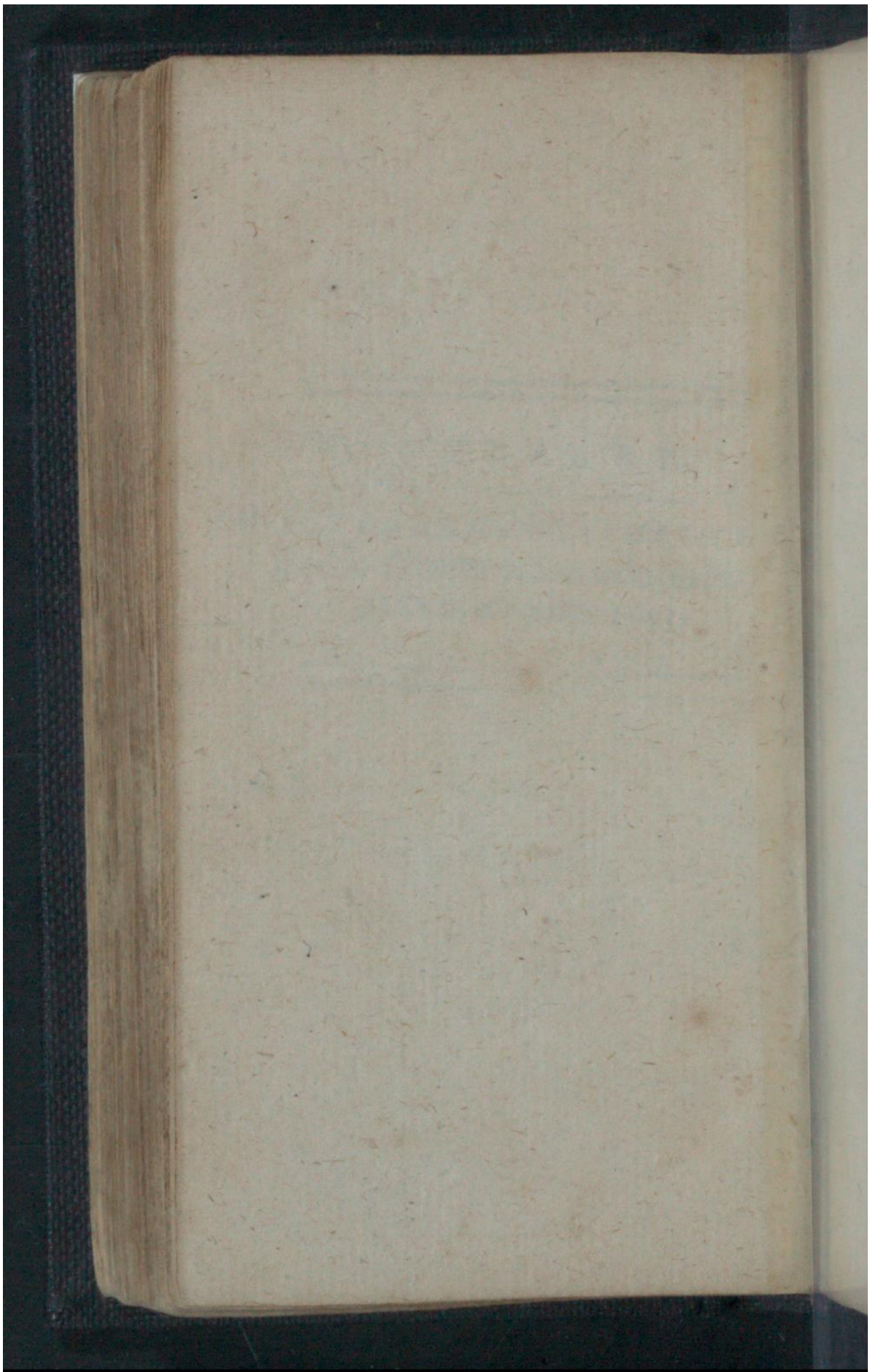

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

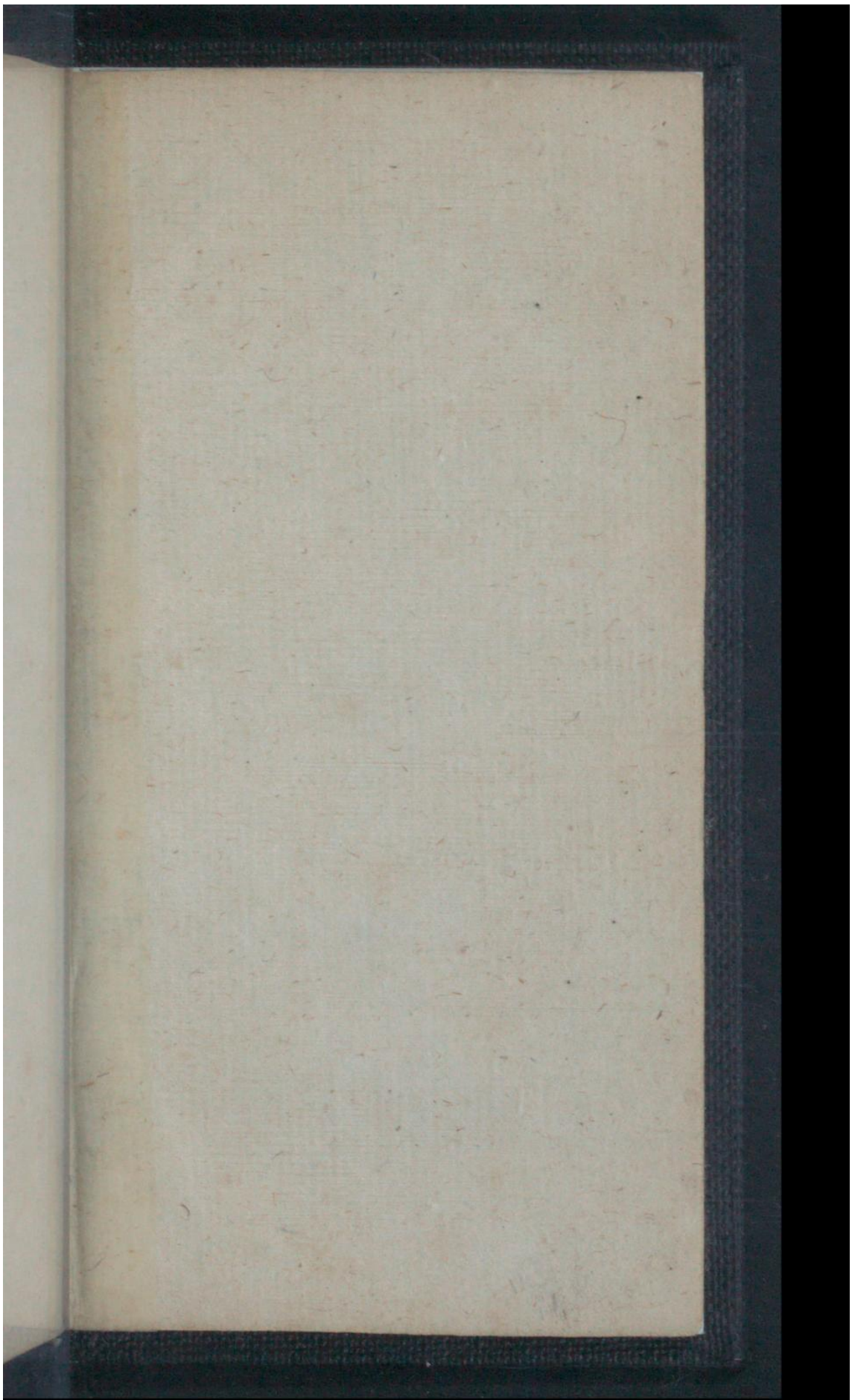

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

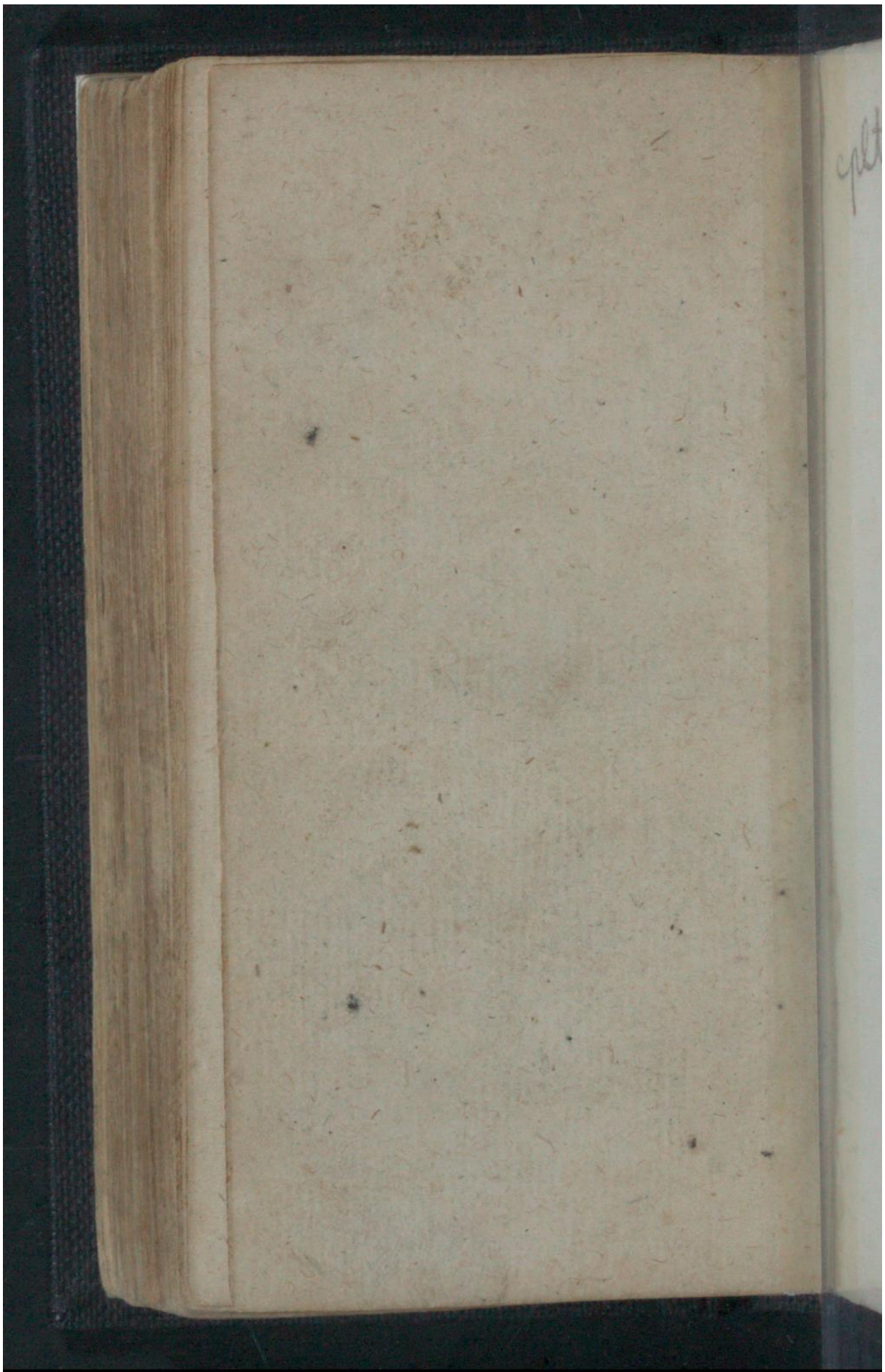

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

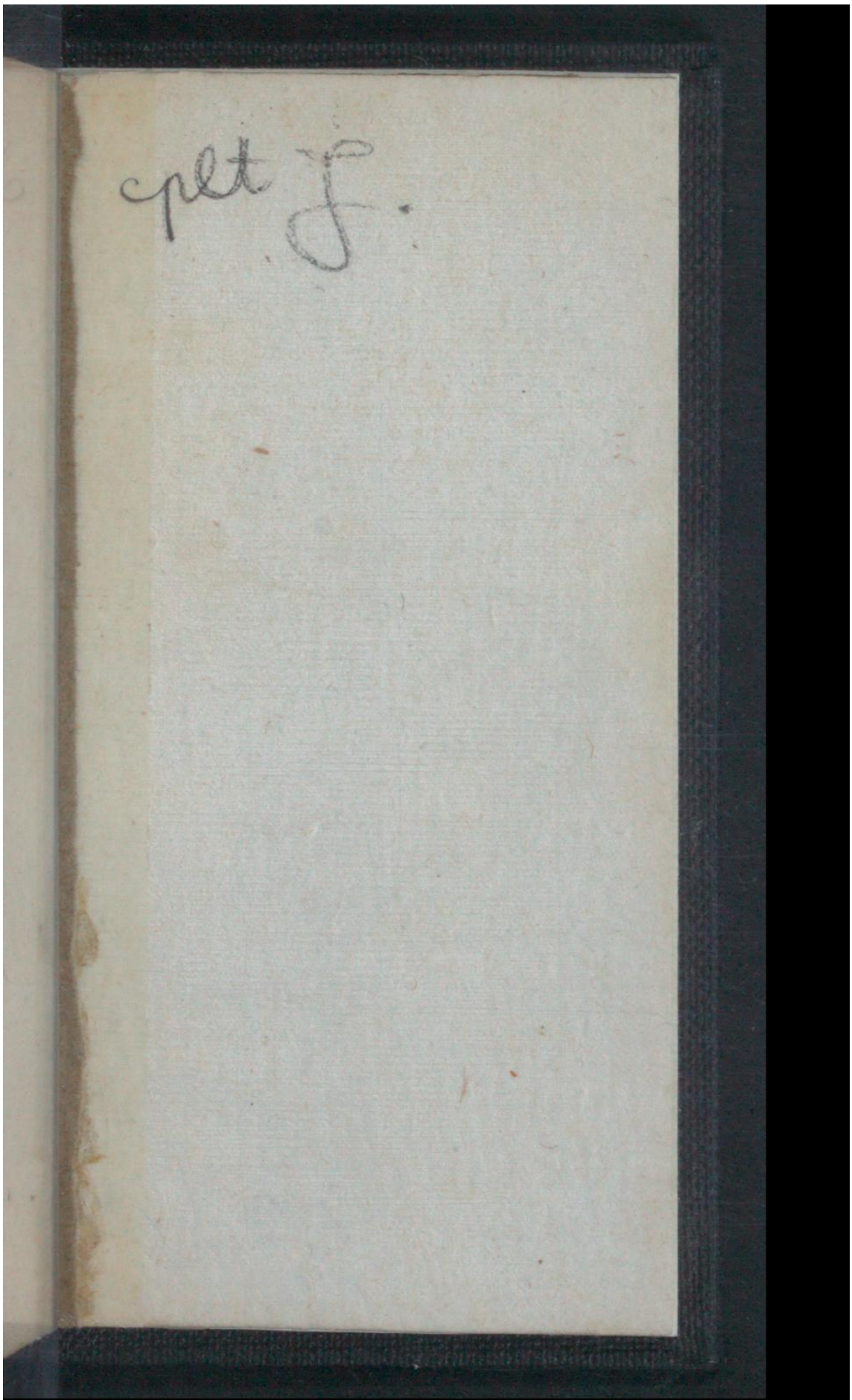

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

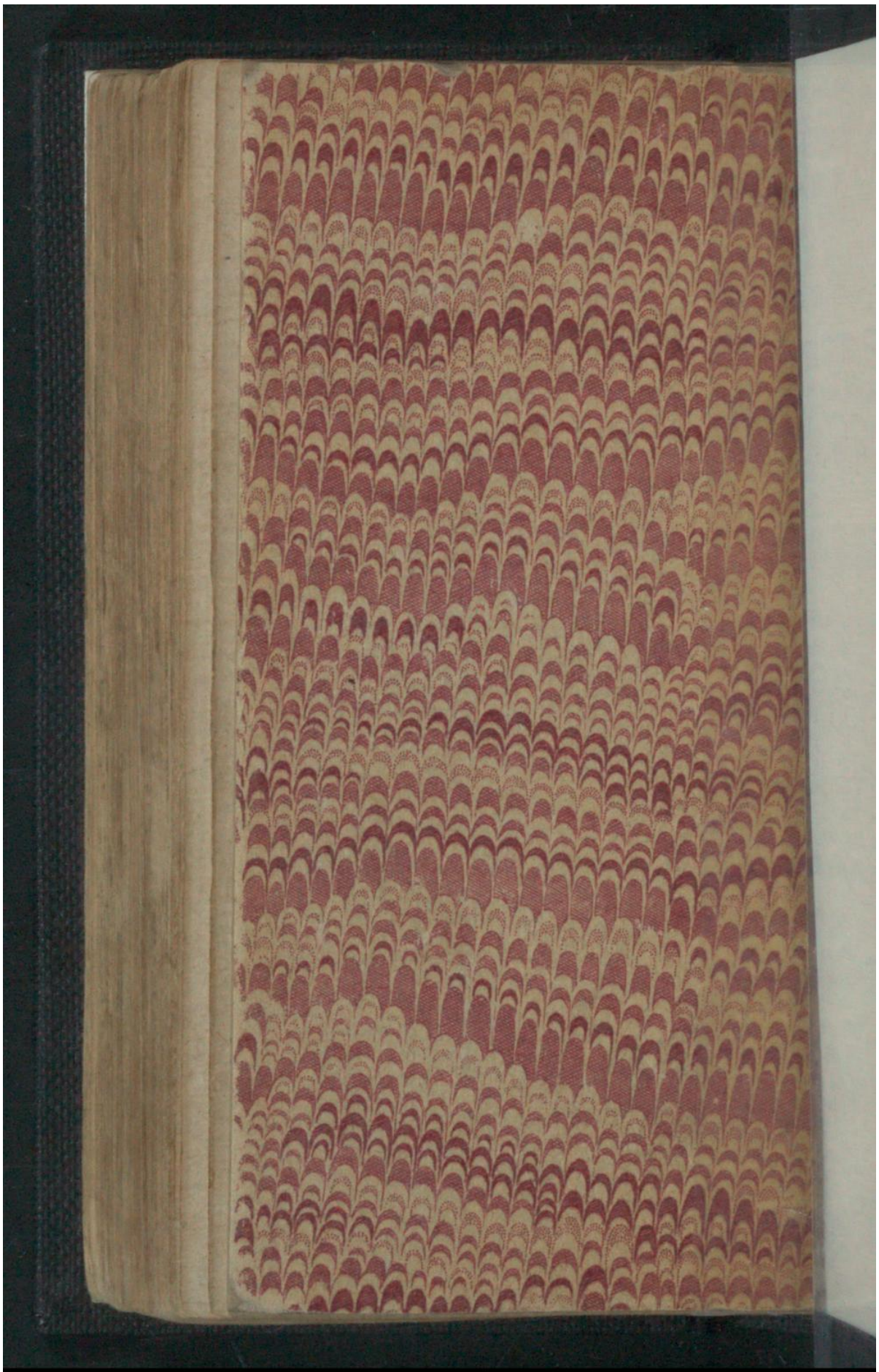

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

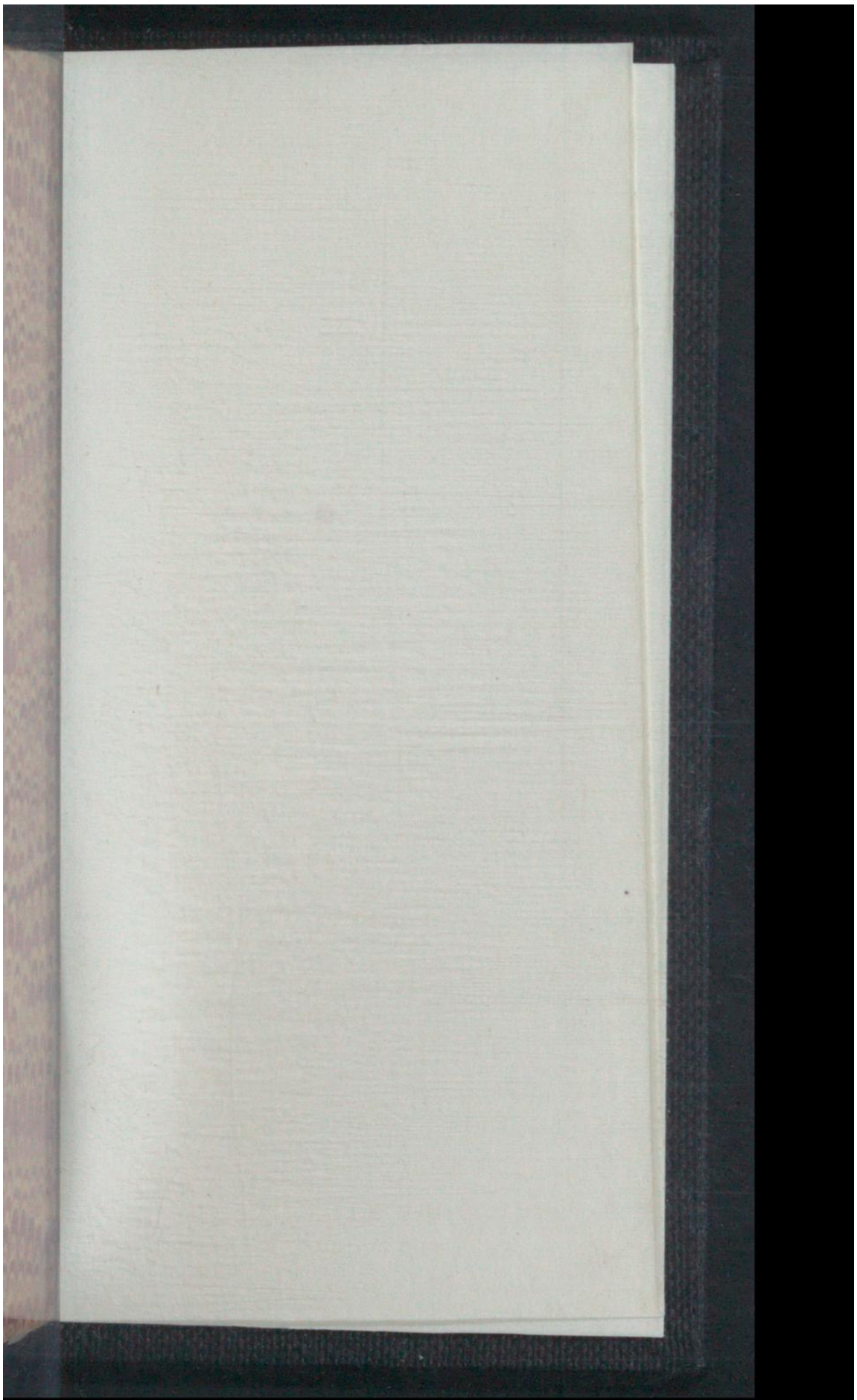

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

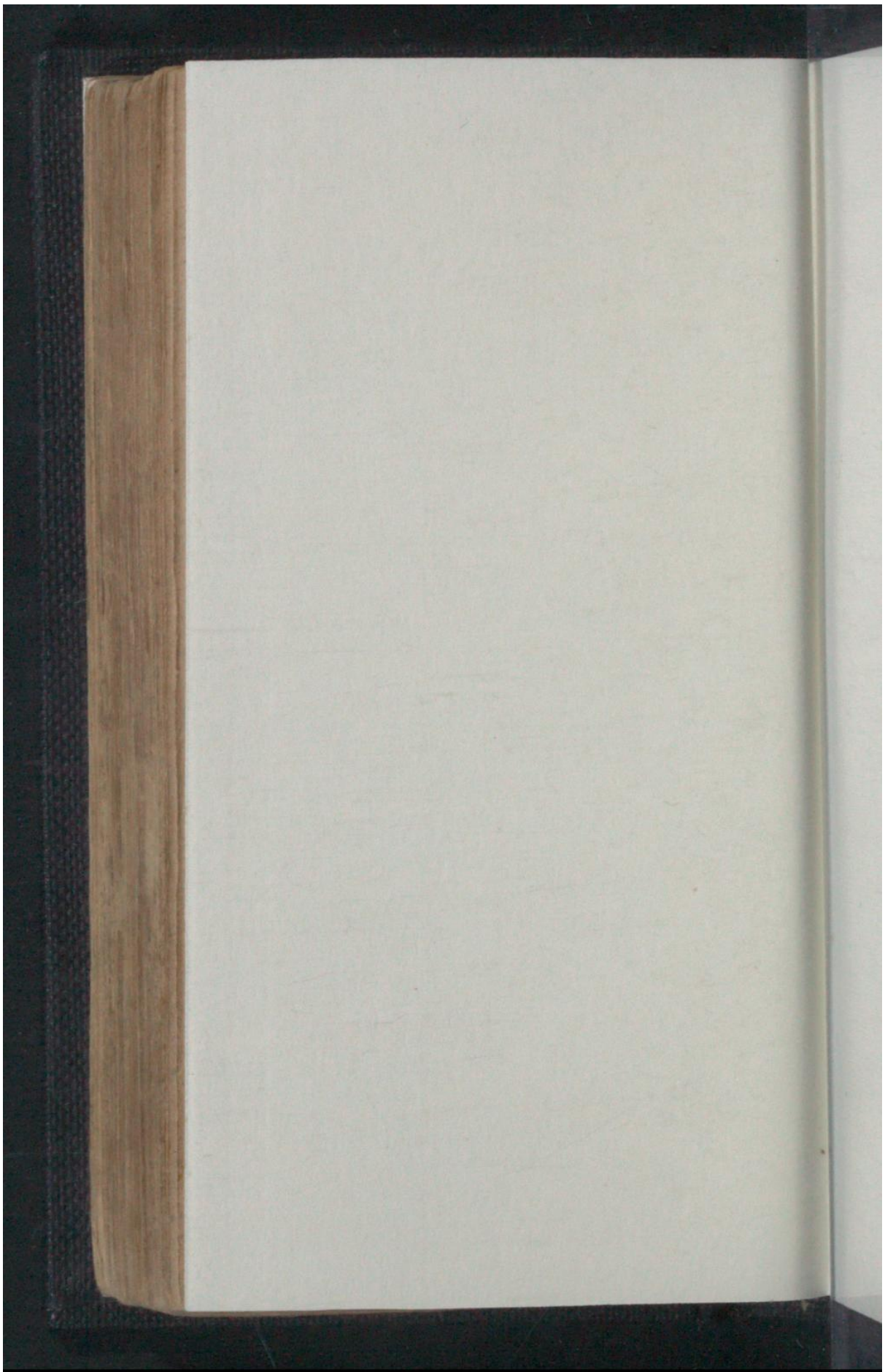

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

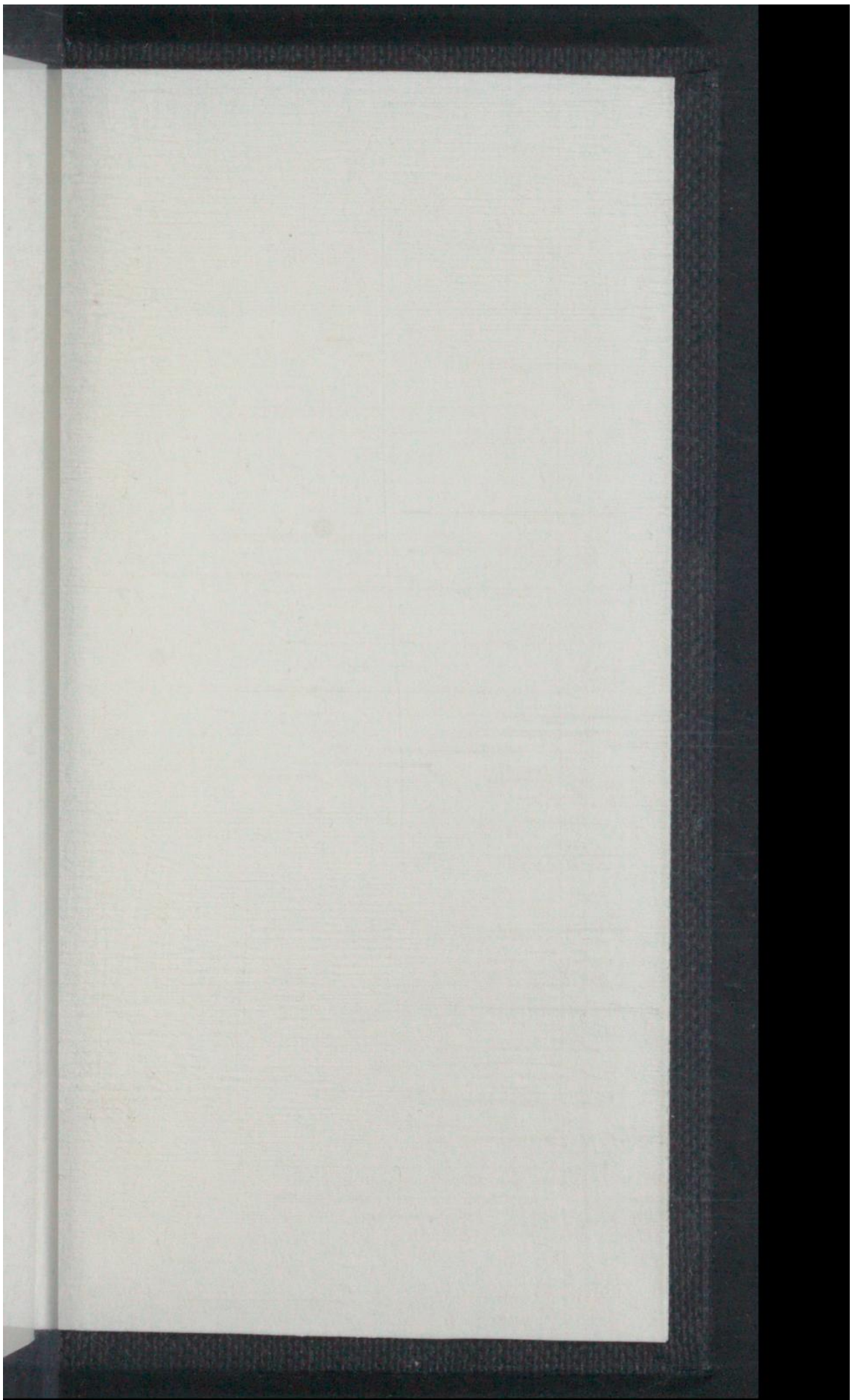

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

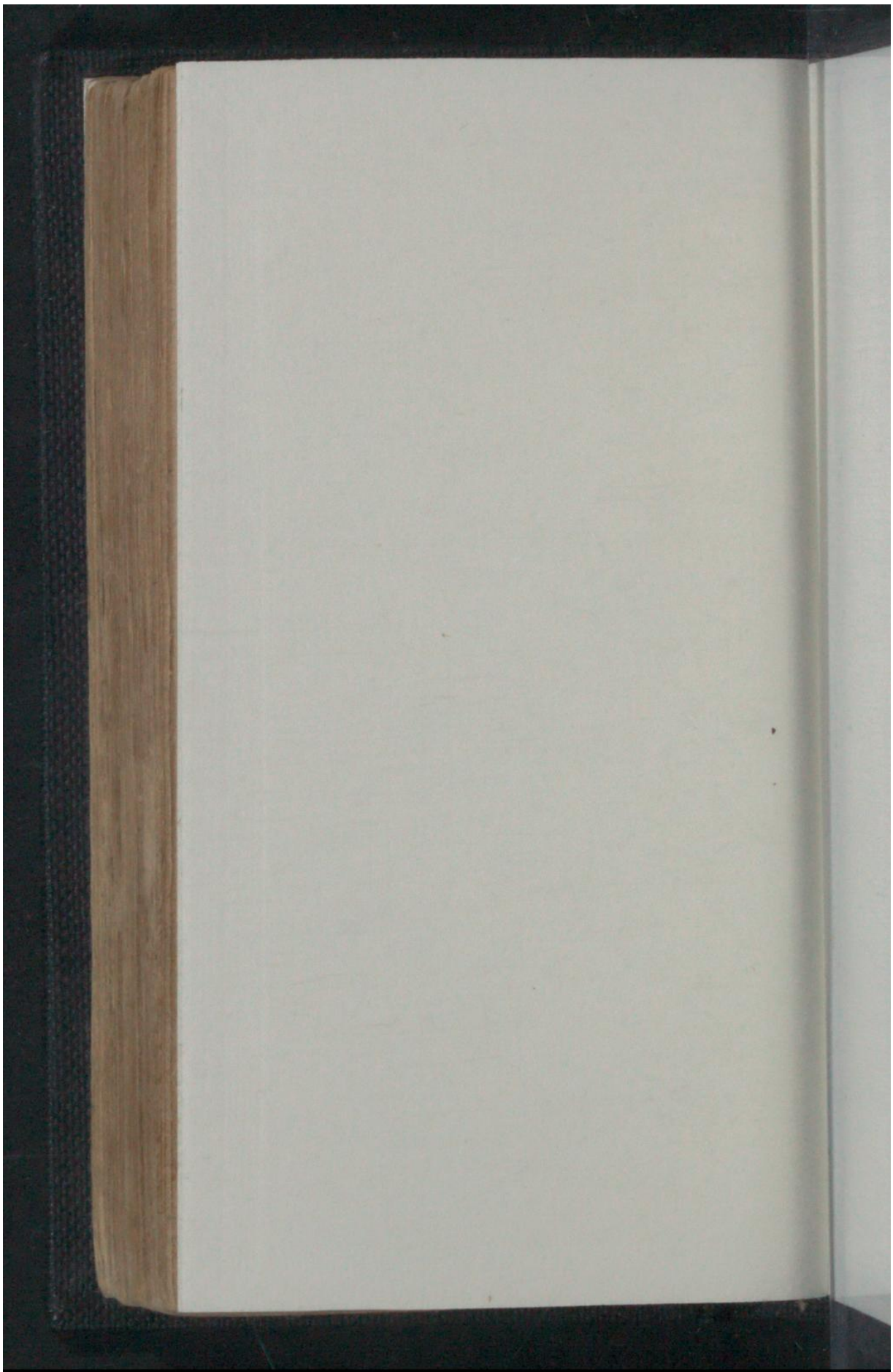

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37

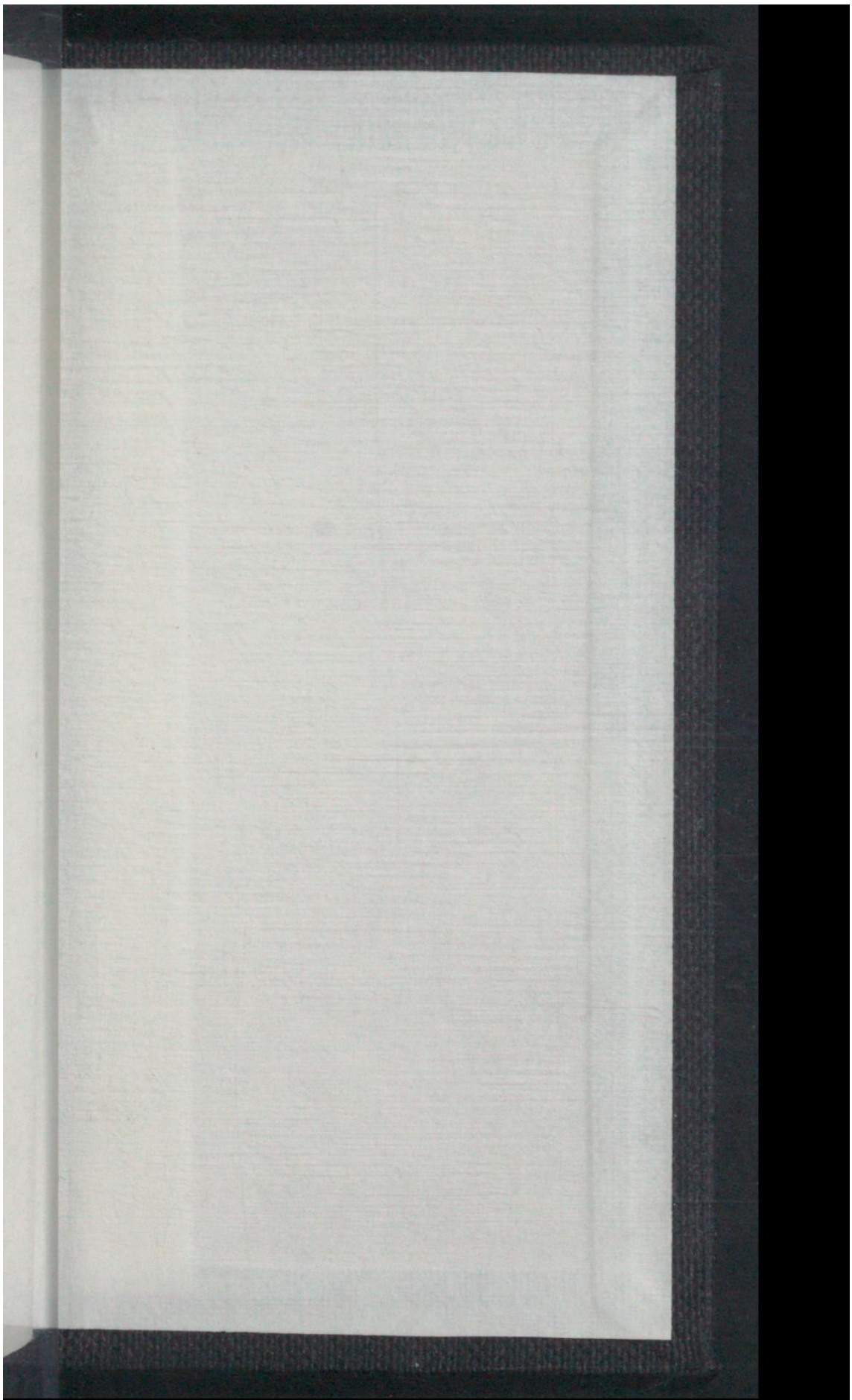

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
29 D 37